

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

Libor CACH

**POZICE MORAVSKOTŘEBOVSKA V REGIONU:
REGIONÁLNĚ GEOGRAFICKÁ ANALÝZA
ZAMĚŘENÁ NA DEMOGRAFII**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Petr Kladivo, Ph.D.

Olomouc 2012

Prohlašuji, že jsem zadanou bakalářskou práci vypracoval samostatně a uvedl v seznamu veškerou použitou literaturu a jiné zdroje.

Olomouc, 27. dubna 2012

.....
Podpis

Rád bych na tomto místě poděkoval panu Mgr. Petru Kladivovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a čas se mnou strávený při tvorbě této práce.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Libor CACH**
Osobní číslo: **R09018**
Studijní program: **B1301 Geografie**
Studijní obor: **Regionální geografie**
Název tématu: **Pozice Moravskotřebovska v regionu: regionálně geografická analýza zaměřená na demografii**
Zadávající katedra: **Katedra geografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem bakalářské práce je zhodnocení pozice správního obvodu Moravská Třebová v Pardubickém kraji, a to z hlediska vybraných, především demografických, ukazatelů. Autor formou demografických a geografických metod zanalyzuje vývoj a strukturu populace regionu, detailněji se zaměří na období po roce 1989. Současně se pokusí identifikovat příčiny zjištěných trendů.

Struktura práce:

1. Úvod, cíle, metodika
2. Rešerše literatury
3. Analýza populačního vývoje
3. Vývojové trendy ve struktuře obyvatelstva
4. Komparativní část, pozice regionu v Pardubickém kraji
5. Analýza vývoje po roce 1989, možný výhled do budoucnosti
6. Závěr, seznam literatury

Práce bude zpracována v těchto kontrolovaných etapách:

rešerše literatury, zdroje dat: červenec - prosinec 2011, kap. 2, 3: září - listopad 2011, kapitoly 4, 5: leden - únor 2012, kapitola 6: březen 2012, finalizace textové části: duben 2012

Rozsah grafických prací: **Podle potřeb zadání**
Rozsah pracovní zprávy: **5 000 - 8 000 slov**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

BAŠOVSKÝ, O., MLÁDEK, J. (1985): Geografie obyvatelstva a sídel. Bratislava: UK.
DŽUPINOVÁ, E., HALÁS, M. a kol. (2008):. Periférnosť a priestorová polarizácia na území Slovenska. Bratislava: Geografika
HAMPL, M. (2005): Geografická organizace společnosti v České republice: transformační procesy a jejich obecný kontext. Univerzita Karlova v Praze, 147 s.
CHALUPA, P., TARABOVÁ, Z. (1990): Geografie obyvatelstva, demografie, geografie sídel. Brno: MU.
KALIBOVÁ, K. (2005): Úvod do demografie. Praha: Karolinum, 1997.
KOSCHIN, F. Demografie poprvé. Praha: VŠE.
MLÁDEK, J. (1992): Základy geografie obyvatelstva. Bratislava: SPN.
PAVLÍK, Z. a kol. (2002): Populační vývoj České republiky. Praha. 186 s. Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Petr Kladivo, Ph.D.**
Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: **27. dubna 2011**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2012**

L.S.

Prof. RNDr. Juraj Ševčík, Ph.D.
děkan

Doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 27. dubna 2011

OBSAH:

1 ÚVOD A CÍLE PRÁCE	7
2 METODIKA PRÁCE A ZDROJE DAT	8
3 VYMEZENÍ ÚZEMÍ	11
4 SPRÁVNÍ VÝVOJ REGIONU	15
4.1 Správní vývoj regionu po roce 1848	15
5 OBYVATELSTVO	17
5.1 Dlouhodobý vývoj obyvatelstva v letech 1868-2011.....	17
5.2 Přirozený a migrační pohyb obyvatelstva po roce 1990	21
5.3 Struktura obyvatelstva.....	30
5.3.1 Struktura podle věku a pohlaví.....	30
5.3.2 Vzdělanostní struktura.....	33
5.3.3 Náboženská struktura	38
5.3.4 Národnostní struktura	39
5.4 Struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity	40
5.5 Bytová výstavba	42
6 TRH PRÁCE	44
6.1 Nezaměstnanost.....	44
7 TYPOLOGIE OBCÍ	50
8 ZÁVĚR	54
SUMMARY	56
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A JINÉ ZDROJE	57
SEZNAM PŘÍLOH	60

1 ÚVOD A CÍLE PRÁCE

Hlavním cílem této bakalářské práce je komplexní zhodnocení vývoje a stavu obyvatelstva regionu Moravskotřebovska a posouzení jeho pozice v rámci kraje, přenesenou na úroveň správního obvodu obce s rozšířenou působností Moravská Třebová (dále jen SO ORP Moravská Třebová), a vývoj jeho charakteristik. Region budeme detailněji sledovat především v transformačním období po roce 1989 až do současnosti. Významné společenské změny na počátku devadesátých let ovlivnily nejen ekonomiku, která přechází z formy centrálního plánování k tržním principům, ale i proměnu demografických ukazatelů, na kterou se zaměříme především. Práce bude zpracována do samotné úrovně obcí. Dále pak porovnáme vybrané charakteristiky s dalšími SO ORP v Pardubickém kraji (konkrétně SO OPR okresu Svitavy) a samotným krajem. Charakteristiky budou porovnávány i s celorepublikovými hodnotami, jestli mají stejné nebo podobné tendence, nebo naopak rozdílný vývoj.

Podrobně budou rozebrány demografické jevy, jako je přirozený přírůstek respektive úbytek, následně migrační saldo a zda ve správním obvodu dochází k celkovému přírůstku nebo naopak ztrátě obyvatelstva. Sledovat také budeme dlouhodobý vývoj obyvatelstva od roku 1869, jak probíhal vývoj počtu obyvatelstva v samotném centru Moravské Třebové, s jejím zázemím. Bude také zmíněna vzdělanostní, národnostní, náboženská a věková struktura. Rozložení obyvatel do zaměstnaneckých sektorů, nakonec intenzita výstavby a její vliv na celkový vývoj regionu. Bude vytvořena typologie obcí pomocí shlukové analýzy, na základě společných vývojových znaků.

Nemalý vliv na vývoj regionu má také nezaměstnanost, která zde bude taktéž zkoumána. Její vývoj v čase od roku 2005 až po současnost, změna po hospodářské krizi, a současně s tím i vývoj počtu pracovních míst v regionu.

2 METODIKA PRÁCE A ZDROJE DAT

Jak již bylo řečeno, hlavní metodou je komparace dat zájmového území s vyššími územními celky a dalšími správními obvody kraje. Hlavní srovnání proběhlo v rámci dat ze Sčítání lidu, domů a bytů (dále jen SLDB) z let 1991, 2001 a 2011. Tato data jsou k volnému nahlédnutí na webových stránkách Českého statistického úřadu (ČSÚ). Data o nezaměstnanosti byla poskytnuta Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR (MPSV ČR). Vývoj počtu obyvatel je sledován pomocí bazických a řetězových indexů. Tyto indexy slouží k porovnávání časových řad, index bazický sledujeme vzhledem k poměru pevného základu, kterým většinou bývá počáteční stav, v našem případě obyvatelstva, zatímco řetězový index vůči sobě porovnává vždy po sobě následující hodnoty.¹ Řetězový i bazický index je zde uváděn v procentech.

Další důležitou charakteristikou je pohyb obyvatelstva, a to pohyb přirozený a pohyb migrační. Pracujeme s charakteristikami přirozeného přírůstku/úbytku (PP), migračního salda (MS) a celkového přírůstku/úbytku (CP). Přirozený přírůstek vyjadřuje rozdíl mezi počtem živě narozených a počtem zemřelých, migrační saldo se vyjádří jako rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých, a nakonec celkový přírůstek je dán součtem přirozeného přírůstku a migračního salda. Dále pak obecné charakteristiky porodnosti a úmrtnosti, tj. hrubá míra porodnosti (hmp) a hrubá míra úmrtnosti (hmú), přepočteno na 1 000 obyvatel středního stavu. Výsledek nám tedy dává počet narozených/zemřelých na 1 000 obyvatel. Vždy pracujeme s hodnotami stejného časového období. Pro výpočet uvedených charakteristik byly použity tyto vzorce:²

$$hmp = \frac{\text{živě narození}}{\text{střední stav populace}} * 1\ 000$$

$$hmú = \frac{\text{zemřelý}}{\text{střední stav populace}} * 1\ 000$$

$$MS = \text{přistěhovalý} - \text{vystěhovalý}$$

$$PP = \text{narození} - \text{zemřelý}$$

$$CP = PP + MS$$

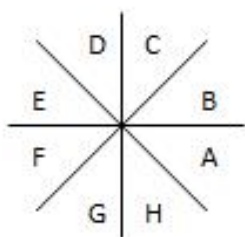
---

¹ Aplikace v regionální a sociální geografii [online]. 2009 [cit. 2012-03-10]. Dostupné z: <http://aplikacergsg.sci.muni.cz/pruvodce-daty-a-jejich-zdroji/obyvatelstvo-2/mestske-obyvatelstvo>

² KOSCHIN, Felix. *Demografie poprvé*. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2005, 122 s. ISBN 80-245-0859-1.

Pro grafické znázornění hodnot přirozeného přírůstku a migračního salda byl použit Webbův diagram, a to pro průměr hodnot v letech 1991-1996, další za léta 1997-2001, 2002-2006 a 2007-2010. Graf je rozdělen do osmi sektorů, kde každý zastupuje směr, jakým se vývoj obyvatelstva ubírá. V sektorech A, B dominuje přirozený přírůstek, navíc: **A:** $PP > 0, MS < 0; PP > -MS$, **B:** $PP > 0, MS > 0; PP > MS$. V sektorech C, D dominuje migrační přírůstek, navíc: **C:** $PP > 0, MS > 0; PP < MS$, **D:** $PP < 0, MS > 0; -PP < MS$. V sektorech E, F dominuje přirozený úbytek, navíc: **E:** $PP < 0, MS > 0; -PP > MS$, **F:** $PP < 0, MS < 0; -PP > -MS$. V sektorech G, H dominuje migrační úbytek, navíc: **G:** $PP < 0, MS < 0; -PP < MS$, **H:** $PP > 0, MS < 0; PP < -MS$.³

Obrázek č. 1. Schéma Webbova diagramu⁴

Vzdělanostní struktura obyvatelstva, byla taktéž zpracována komparativní metodou. Její vliv na možnosti uplatnění na trhu práce. Porovnání vývoje vzdělanosti v roce 2001 a 2011 oproti roku 1991, jaké jsou příčiny tohoto vývoje a jaký to má vliv na zaměstnanost.

Dalšími ukazateli, hodnotící strukturu obyvatelstva je Index stáří (%), který je vyjádřen jako podíl osob v postproduktivním věku, tj. 65 a více, osob v předproduktivním věku, tj. 0-14 let. Dále Index ekonomického zatížení (%), který je dán poměrem obyvatel ve věku 0-14 a 65 a více let a počtu obyvatel ve věku 15-64 let vynásobený 100. A nakonec Index feminity (‰), který se spočítá jako podíl mužů a žen vynásobený 1 000. Při sestrojení věkové pyramidy byly použity relativní hodnoty, pro názornější zanesení do jednoho grafu dat ze správního obvodu a zároveň kraje. Počet obyvatel určité věkové kategorie byl vydělen celkovým počtem (muži, respektive ženy), a nakonec vynásoben 1 000. Nesmíme zapomenout ani na strukturu náboženskou, která

³ Aplikace v regionální a sociální geografii [online]. 2004 [cit. 2012-04-10]. Dostupné z: <http://aplikacergsg.sci.muni.cz/pruvodce-daty-a-jejich-zdroji/obyvatelstvo-2/migracni-pohyb>

⁴ tamtéž

dostála od roku 1991 do roku 2011 velkých změn, stejně tak jako struktura národnostní. Obě tyto charakteristiky byly sledovány z hlediska podílu osob určité národnosti, respektive náboženského vyznání, na celkový počet obyvatel v regionu.

Ekonomická aktivita byla sledována mimo jiné i formou zaměstnanosti v sektorech hospodářství, a to primér (zemědělství, lesnictví a rybolov), sekundér (průmysl a stavebnictví) a terciér (obchod a veškeré služby). Sledován je podíl osob v jednotlivých sektorech na celkový počet ekonomicky aktivních obyvatel (EAO). Z těchto zjištěných údajů byl sestaven trojúhelníkový graf a to pro rok 1991 a 2001, kde bylo sledováno zastoupení EAO obyvatel obcí v sektorech v porovnání s celou územní jednotkou SO ORP Moravská Třebová, Pardubickým krajem a Českou republikou.

Velká pozornost bude věnována nezaměstnanosti, zejména proto, že tento region se již dlouhodobě nachází nad průměrem kraje, České republiky, ale také za ostatními SO ORP v Pardubickém kraji.⁵ Nezaměstnanost bude sledována od roku 2005 do roku 2011. V našem případě byla počítána Míra registrované nezaměstnanosti (%), která na rozdíl od Obecné míry nezaměstnanosti, počítá jen s dosažitelnými uchazečmi, tj. osoby které mohou ihned nastoupit do pracovního procesu (nejpozději do 14 dnů). Počítá se jako podíl dosažitelných uchazečů a ekonomicky aktivních osob (EAO). Dosažitelní uchazeči, jedná se o uchazeče o zaměstnání, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání. Za dosažitelné se nepovažují uchazeči o zaměstnání ve vazbě, ve výkonu trestu, uchazeči v pracovní neschopnosti, uchazeči, kteří jsou zařazeni na rekvalifikační kurzy nebo uchazeči, kteří vykonávají krátkodobé zaměstnání, a dále uchazeči, kteří pobírají peněžitou pomoc v mateřství nebo kterým je poskytována podpora v nezaměstnanosti po dobu mateřské dovolené.⁶

Veškerý text byl zpracovaný v programu Microsoft Word, tabulky a grafy byly vytvořené programem Microsoft Excel a v programu ArcGis 10.0 byly vypracovány mapy a kartogramy.

---

⁵ Český statistický úřad: *Základní charakteristika správních obvodů obcí s rozšířenou působností* [online]. 2007 [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/xededicniplan.nsf/t/BE0032092E/\\$File/5309zc08.pdf](http://www.czso.cz/xededicniplan.nsf/t/BE0032092E/$File/5309zc08.pdf)

⁶ Český statistický úřad: *Metainformace k ukazateli* [online]. 2004 [cit. 2012-03-10]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/mi/mi_ukazatel.jsp?kodukaz=6245

3 VYMEZENÍ ÚZEMÍ

Jak již bylo výše uvedeno, zájmovým územím je správní obvod obce s rozšířenou působností Moravská Třebová (SO ORP Moravská Třebová), který byl ustanoven na základě platnosti vyhlášky Ministerstva vnitra 308/2002 Sb., o ustanovení správních obvodů obcí s rozšířenou působností a rozšíření o novelu vyhlášky 388/2004 Sb. Touto vyhláškou ukončili okresní úřady k 31. 12. 2002 svoji činnost, kterou následně přebraly obce s rozšířenou působností, na základě § 64, odstavce 1, zákona č. 320/2002 Sb.

Správní obvod Moravská Třebová je součástí okresu Svitavy na jihovýchodě Pardubického kraje. Takovýchto správních obvodů se v kraji nachází 15, a to Česká Třebová, Hlinsko, Holice, Chrudim, Králíky, Litomyšl, Lanškroun, Moravská Třebová, Pardubice, Polička, Přelouč, Svitavy, Ústí nad Orlicí, Vysoké Mýto a Žamberk. Správní obvod sousedí se dvěma ORP Pardubického kraje a to se správním obvodem Svitavy a Lanškroun. S jedním správním obvodem kraje Jihomoravského, konkrétně s Boskovicemi. Nejvíce sousedních správních obvodů zastupuje Olomoucký kraj, a to SO ORP Konice, Litovel, Mohelnice a Zábřeh.

Zájmové území tvoří celkem 33 obcí, dále 62 částí obcí, 78 základních sídelních jednotek (ZSJ) a 58 katastrálních území. Centrem a spádovým městem je Moravská Třebová, dále pak Jevíčko, které zároveň plní funkci pověřeného obecního úřadu (POÚ), a je centrem pro jižní část zájmového území. Jsou to jediné dvě obce se statutem města. Tyto dvě města, tvoří společně polovinu veškerého obyvatelstva správního obvodu. K 31. 1. 2012 žilo v Moravské Třebové 10 745 obyvatel.⁷ A v městě Jevíčko žije 2 865 obyvatel k 1. 1. 2012.⁸ Na území správního obvodu žilo k 31. 12. 2011 celkově 27 119 obyvatel, což je 5,2 % obyvatelstva kraje. Rozlohou, která je 41 722 ha, zaujímá 9,2 % rozlohy kraje. Průměrná hustota zalidnění je 65 ob. /km².⁹

Správní obvod ORP Moravská Třebová se nachází na vnitřní periferii republiky. Jedná se totiž o oblast při hranicích administrativních jednotek, kde je jejich častý

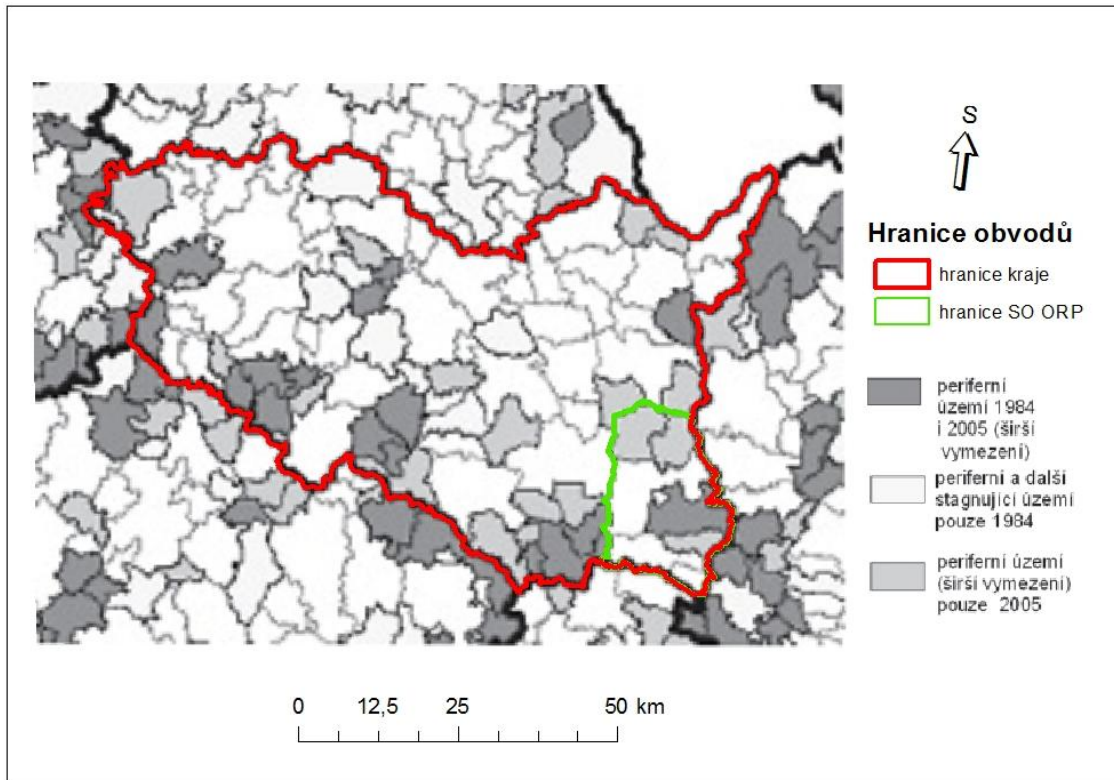
---

⁷ *Moravskotřebovský zpravodaj*. Moravská Třebová, 2012, roč. 10, č. 3. Dostupné z: <http://mtrebova.cz/files/page/2008/01/mtz1203.pdf>

⁸ *Město Jevíčko* [online]. 2012 [cit. 2012-03-11]. Dostupné z: <http://www.jevicko.cz/index.php?id=2140&lang=cze>

⁹ *Český statistický úřad: Charakteristika správního obvodu Moravská Třebová* [online]. 2011 [cit. 2012-04-10]. Dostupné z: http://www.pardubice.czso.cz/x/redakce.nsf/i/charakteristika_spravniho_obvodu_moravska_trebova

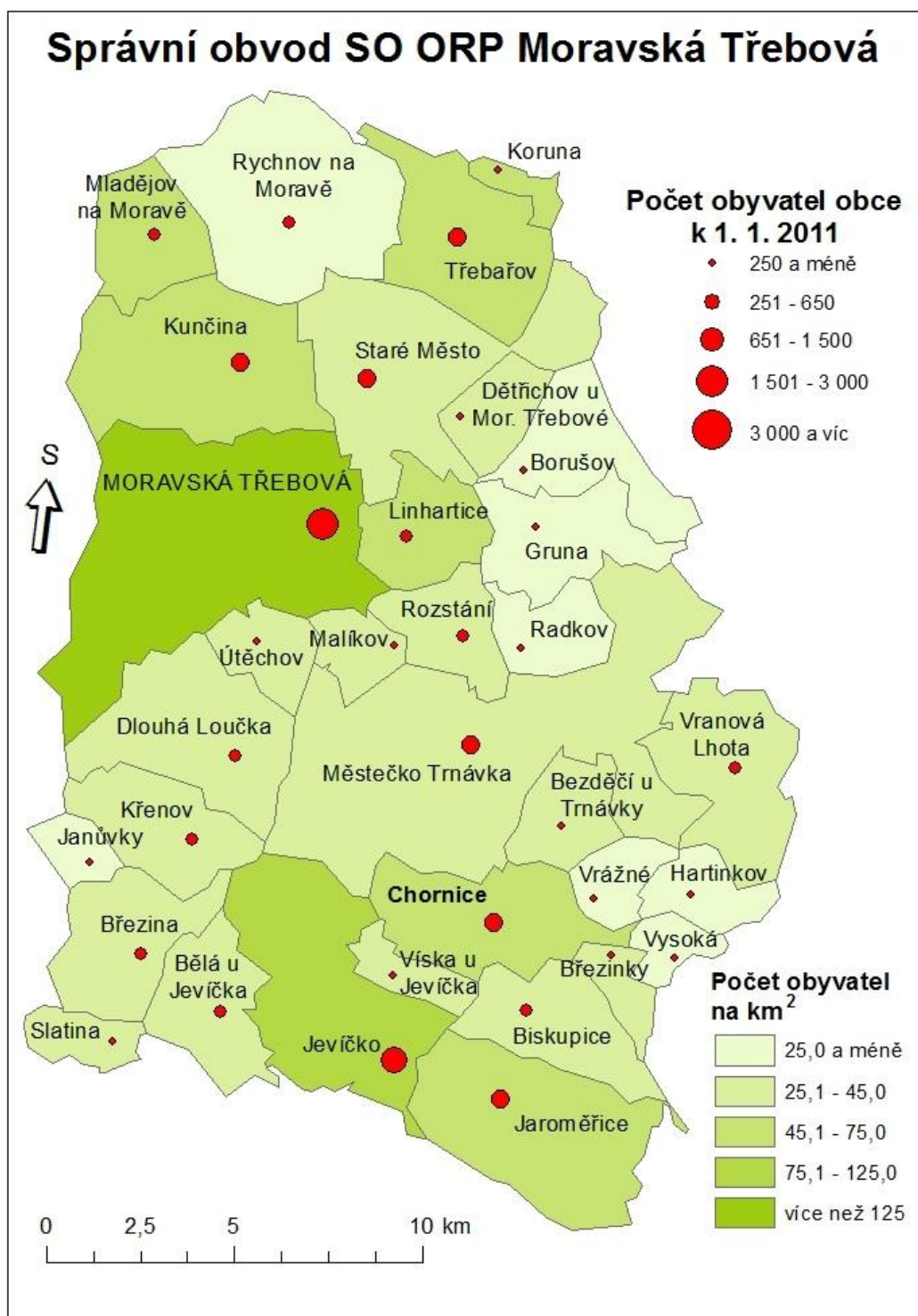
výskyt a byla zde i prokázána. Vnitřní periferií jsou ta území země, která se hospodářsky nerozvíjejí, ztrácejí obyvatelstvo, demograficky stárnou, mají nižší sociálně-ekonomickou úroveň a horší technickou i sociální infrastrukturou než ostatní části území.¹⁰ Podobné nepříznivé statistiky můžeme vidět níže v textu.

Obrázek č. 2. Znárodnění vnitřních periferií v Pardubickém kraji a SO ORP Moravská Třebová¹¹

¹⁰ MUSIL, Jiří a Jan MÜLLER. Vnitřní periferie České republiky jako mechanismus sociální exkluze. *Sociologický časopis*. 2008, roč. 44, č. 2.

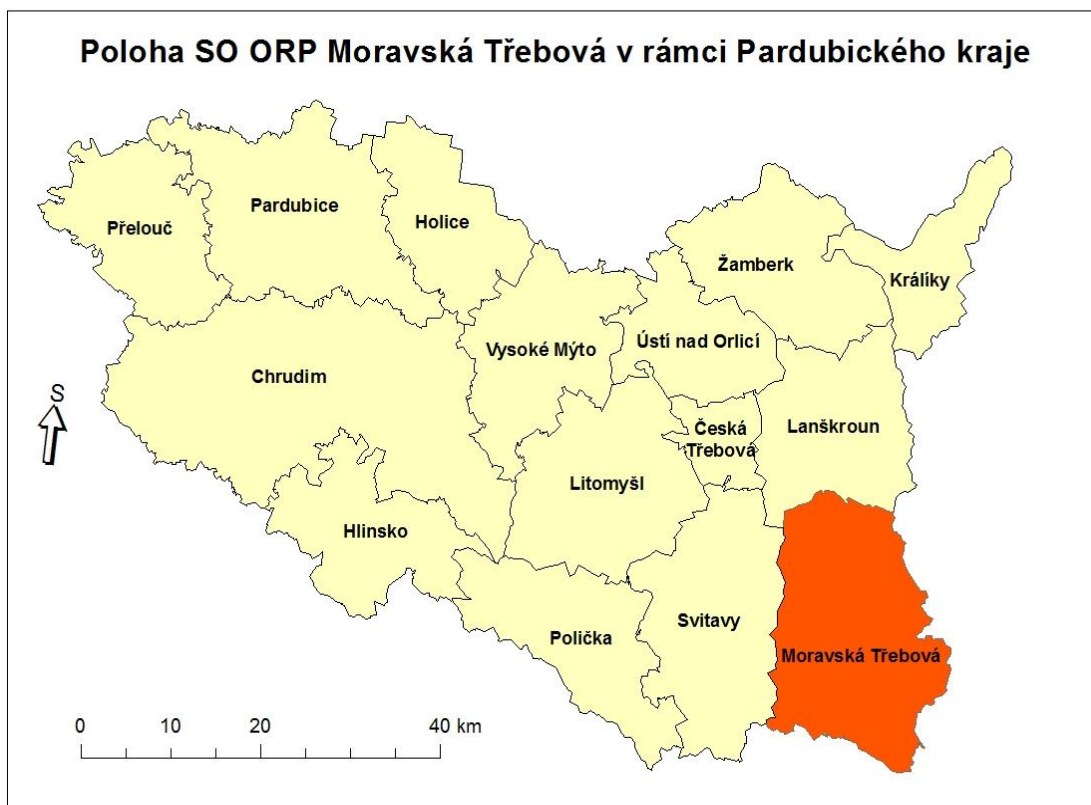
¹¹ MUSIL, Jiří a Jan MÜLLER. Vnitřní periferie České republiky jako mechanismus sociální exkluze. *Sociologický časopis*. 2008, roč. 44, č. 2.; vlastní úpravy

Obrázek č. 3. Velikost obcí správního obvodu (k 1. 1. 2011) a hustota zalidnění (k 31. 12. 2009)¹²

¹² Český statistický úřad: *Třídění dle správních obvodů obcí s rozšířenou působností (III. stupně) 2011* [online]. 2012 [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/obce_pardubickeho_kraje

Český statistický úřad: *Vybrané údaje za obce Pardubického kraje podle správních obvodů v roce 2009* [online]. 2011 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajkapitola/531339-11-n_2011-068; vlastní zpracování

Obrázek č. 4. Poloha správního obvodu v rámci Pardubického kraje¹³

Všechny obce správního obvodu společně tvoří Region Moravskotřebovska a Jevíčka, který si klade za úkol zejména hájení oprávněných ekonomických, sociálních, společenských a kulturních zájmů obyvatel regionu, řešení problémů přesahujících rámec a možnosti jednotlivých obcí, především se jedná o úkoly v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, veřejného pořádku, ochrany životního prostředí, cestovního ruchu, zabezpečování čistoty obce, správy veřejné zeleně a veřejného osvětlení, shromažďování a odvoz komunálních odpadů a jejich nezávadného zpracování, využití nebo zneškodnění, zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod, zavádění, rozšiřování inženýrských sítí, systémů veřejné osobní dopravy k zajištění dopravní obslužnosti daného území, správy majetku obcí atd.¹⁴

¹³ Český statistický úřad: *Správní obvody* [online]. 2012 [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/spravni_obvody; vlastní zpracování

¹⁴ *Regionální informační servis: Mikroregiony* [online]. 2010 [cit. 2012-03-11]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/vysakovaci-okno-mikroregiony?id=156&language=Cs>

4 SPRÁVNÍ VÝVOJ REGIONU

4.1 Správní vývoj regionu po roce 1848¹⁵

Nástup hospodářského liberalismu přinesl podstatný rozvoj průmyslu. Především ale také nový správní útvar, politický okres Moravská Třebová, jenž byl zřízen 1. ledna 1850.

K nově vzniklému politickému okresu Moravská Třebová, patřili tři soudní okresy Jevíčko, Moravská Třebová a Svitavy. Do čela politických okresů byli jmenováni hejtmáni, jednalo se tedy o státní správu, kde nadřízeným úřadem bylo moravské zemské místodržitelství (krajský úřad v Brně). V roce 1868 měl obnovený politický okres Moravská Třebová 99 obcí, z toho připadalo 39 na soudní okres Moravská Třebová, 18 na obdobný okres Svitavy a zbývající část na soudní okres Jevíčko. Původní uvedené správní členění zůstalo potom bez větších změn až do roku 1918 a nakonec i v republice do roku 1938.

Uvnitř okresu docházelo k různým spojováním i rozdělováním správních (politických) i katastrálních obcí, ale v poměrně malé míře a bez změn hranic okresních. Těmito přesuny a zvláště pak integracemi se počet všech místních samosprávných jednotek v okrese snížil do roku 1910 na 86 obcí.

K začlenění do Československé republiky zde došlo až po vojenském obsazení v prosinci 1918. Vznik Československa se však nelíbil Němcům, kterých bylo v oblasti velké množství, a tak probíhaly snahy o připojení Moravskotřebovska, Svitavska, Jevíčska a Litomyšlska k provincii Sudet. Situace byla natolik vážná, že jí musela řešit armáda.

Při neblahých událostech roku 1938 bylo do Sudet zabráno z Moravskotřebovska celkem 55 obcí, z bývalého soudního okresu Moravská Třebová sem nebyly zařazeny obce Bohdalov, Pěčíkov a Unerázka, které byly vyčleněny do okresu Litovel. Zbýlá část bývalého soudního okresu Jevíčko připadla do okresu Boskovice. Z bývalého soudního okresu Moravská Třebová bylo zabráno 36 obcí. Toto zabrané území bylo 10. října 1938 začleněno do vládního obvodu Opava v rámci Sudetské župy. V rámci vládního obvodu Opava byl vytvořen landrát Moravská Třebová, sem v letech 1938-1945 příslušelo 49 obcí.

---

¹⁵ NEKUDA, Vladimír et al. *Moravskotřebovsko; Svitavsko*. Vyd. 1. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, 2002, 843 s. ISBN 80-727-5026-7.

Po válce byla dekretem prezidenta republiky správní organizace s platností ke stavu státního uspořádání z 29. září 1938. Vznikl tedy obnovený politický okres Moravská Třebová, zahrnující tři soudní okresy.

Komunistická reorganizace území měla za následek rozdělení politického okresu Moravská Třebová. Ten byl k 1. 1. 1949 rozdělen na dvě části, okres Moravská Třebová a okres Svitavy. Oba okresy byly zařazeny do Brněnského kraje. Okres Moravská Třebová spravoval 64 obcí.

Správní reforma z roku 1960 vytvořila novou podobu krajů, těch vzniklo v Čechách, na Moravě a ve Slezsku 7, a na Slovensku 3. Do nově vzniklého Východočeského kraje spadl i okres Moravská Třebová.

K další změně došlo až v roce 1990, kdy byly zrušeny krajské národní výbory a okresní národní výbory byly nahrazeny okresními úřady. V roce 2000 byly opět utvořeny krajské úřady, krajů tedy bylo 14 (13 + hlavní město Praha). K 31. 12. 2002 byla ukončena činnost okresních úřadů a jejich pravomoci získaly obce s rozšířenou působností (ORP). Vznikly taky obce s pověřeným obecním úřadem (POÚ). Správních obvodů ORP vzniklo 205 a obcí s pověřeným obecním úřadem vzniklo 388. Ve správním obvodu ORP Moravská Třebová působí jako POÚ město Jevíčko.

5 OBYVATELSTVO

5.1 Dlouhodobý vývoj obyvatelstva v letech 1869-2011

Vývoj obyvatelstva můžeme sledovat od roku 1869, kdy proběhlo první moderní sčítání, které se dále opakovalo ve víceméně pravidelném desetiletém intervalu, které bylo některé roky posunuto z důvodu nepříznivých společenských situací. Data za rok 1940 chybí úplně, z důvodu probíhající II. světové války.

Tab. č. 1. Vývoj počtu obyvatel ve správním obvodu Moravská Třebová v letech 1869-2011¹⁶

rok	Počet obyvatel v ORP Moravská Třebová	Bazický index (%)	Řetězový index (%)
1869	39 540	100,0%	100,0%
1880	40 614	102,7%	102,7%
1890	41 778	105,7%	102,9%
1900	41 236	104,3%	98,7%
1910	40 426	102,2%	98,0%
1921	37 904	95,9%	93,8%
1930	38 934	98,5%	102,7%
1950	27 338	69,1%	70,2%
1961	29 125	73,7%	106,5%
1970	28 256	71,5%	97,0%
1980	28 525	72,1%	101,0%
1991	27 954	70,7%	98,0%
2001	27 776	70,2%	99,4%
2011	26 758	67,7%	96,3%

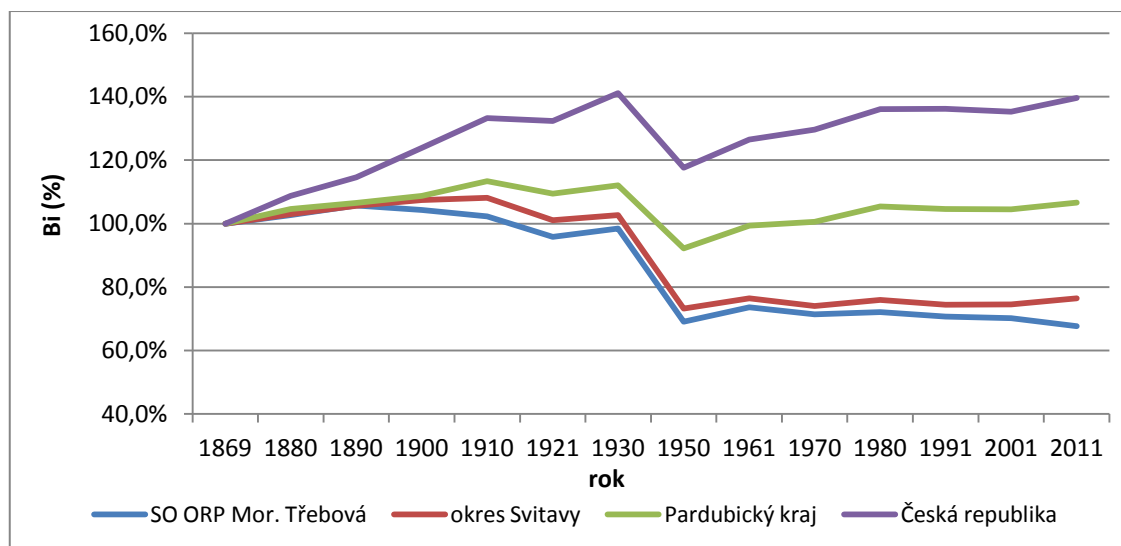
Na začátku sledovaného období byl počet obyvatel v obcích tvořící dnešní správní obvod 39 540. V dalších letech docházelo k mírnému nárůstu, který se zastavil při sčítání v roce 1900, stále se však byl zaznamenán nárůst oproti počátečnímu stavu. Větší pokles nastal mezi sčítáním 1910 a 1921, kdy probíhala I. světová válka. Ztráty obyvatelstva způsobila válka zprostředkovaně, a to především velkou bídou, která tento

¹⁶ Kolektiv autorů českého statistického úřadu: *Historický lexikon obcí ČR 1869-2005 I. díl*. Český statistický úřad. Praha 2006, 759 s., vlastní výpočty

Český statistický úřad. *Sčítání lidu, domů a bytů 2011: Česká republika* [online]. 2011 [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-o-uzemi&tu=0&th=&v=&vo=H4sIAAAAAAAAAAHWPv07DMBDGry2hf4UKAxuP0EpMdAMXu8RqEldJGkQmDI1aUKAhcUsmJBYYWGFnYOxLIJ6AlQmxMzPCpUgwIE6ydSff7_s-z95BS2JYPpZT2Zyoo7Cpy2Rkykgrvjw-re4_FyDfgUo4loOOPFTjmENZjelGy3DQRptbkFWtfMS3nU8VQXlvsPsHrGJmZzBBcCfndyPYShPh01-qoJhEK-83T98XF638pDjoE1IOAnSGOq_e9bk5CClr2Z3a9Xb15s8QBqhWoe_EwW5HQXalFlvbaQpxnJ0sTuPhS-WgqluqCVcEilY7Aq6zR3sKpS4wiMOoURBAcmMc4knusLgyAmc3b2eL9o28TPjEtIW0Q1Gswl_r3nM9tk81MlnlolaAh3b_GbQ1yXvtvFF_RKnzHJ7HoouOQZtNzyHNfo-M

region zasáhla. Zatím největší propad počtu obyvatel nastal mezi lety 1930 a 1950. Na jednu stranu je ten propad tak velký z důvodu chybějícího cenzu v roce 1940, ale především je dán válečným konfliktem. Početní stav obyvatelstva se snížil o 29,4 %. Toto území nějak markantně nezasáhly ztráty mezi oběťmi na následek války, ale především poválečný odsud německého obyvatelstva. Moravskotřebovsko bylo známo svou početnou skupinou Němců. V roce 1945 žilo v politickém okrese Moravská Třebová 24 898 Čechů a 50 661 Němců.¹⁷ V následných letech byla snaha o nové osídlování, která proběhla ve dvou vlnách. Tyto snahy nikdy ovšem nevrátili stav obyvatelstva alespoň do podobných hodnot, počet obyvatel se zvýšil jen o 1 787 obyvatel. V následujících letech stále dochází k pozvolnému úbytku obyvatel. Od roku 1869 do roku 2011 se počet obyvatel snížil o 32,3 procentních bodů.

Vývoj počtu obyvatel správního obvodu koresponduje s vývojem všech jeho nadřazených administrativních jednotek, především však se svitavským okresem. Jsou zde vidět stejné tendence poklesu i růstu početního stavu obyvatel. Poklesy v době válek, mírný nárůst v poválečné době za komunistického režimu, dále pak stagnace, která přešla v mírnou recesi, která pokračuje až do dnešní doby. Od roku 2001 do současnosti nastal v ČR, Pardubickém kraji i v okrese Svitavy mírný nárůst, ovšem v SO ORP Moravská Třebová výraznější pokles stavu obyvatelstva.

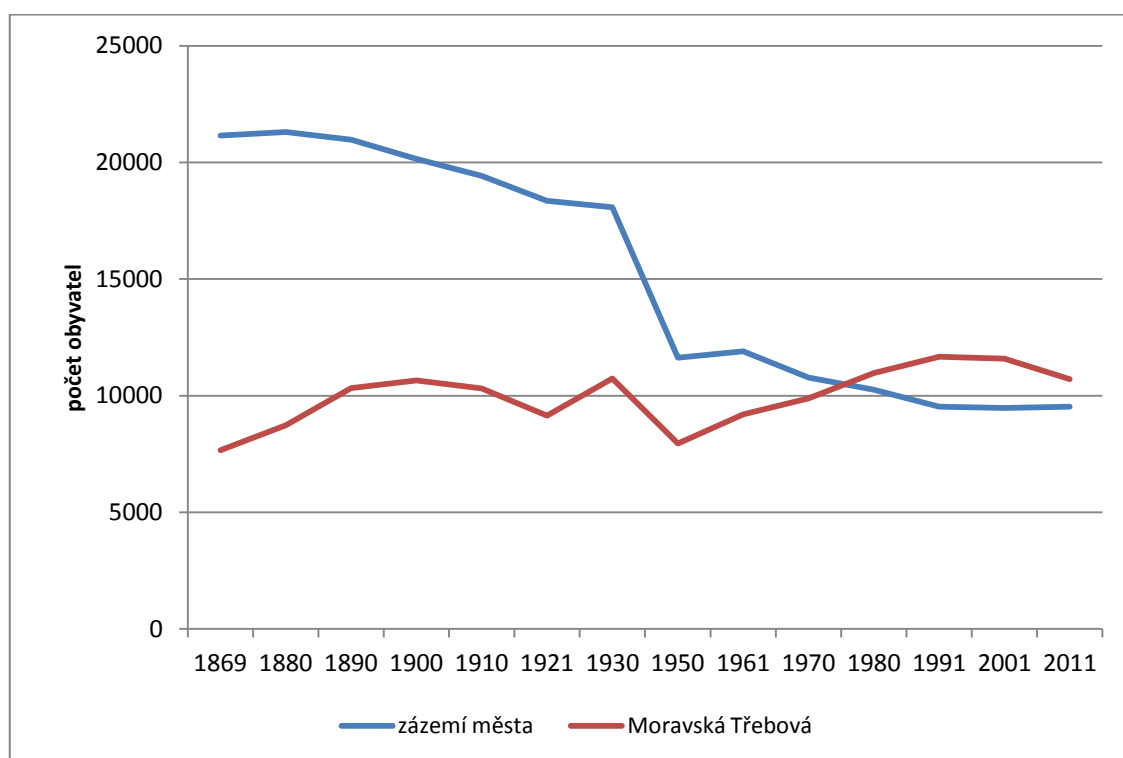
Obrázek č. 5. Vývoj počtu obyvatel v SO ORP Mor. Třebová, okrese Svitavy, Pardubickém kraji a v ČR dle bazických indexů v letech 1869-2011¹⁸

¹⁷ NEKUDA, Vladimír et al. *Moravskotřebovsko; Svitavsko*. Vyd. 1. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, 2002, 843 s. ISBN 80-727-5026-7.

¹⁸ Kolektiv autorů českého statistického úřadu: *Historický lexikon obcí ČR 1869-2005 I. díl*. Český statistický úřad. Praha 2006, 759 s., vlastní tvorba

Interní databáze katedry geografie v Olomouci: *Sčítání lidu, domů a bytů 2011*; vlastní tvorba

Počet obyvatel města Moravská Třebová a jeho zázemí se v čase měnil. V době prvního cenzu 1869, žilo v zázemí města 21 153 obyvatel, zatímco v samotném městě jen 7 660. Za zázemí města jsou zde považovány obce, pro které je Moravská Třebová spádovým místem, respektive jejich obec s POÚ. V zázemí města žilo více obyvatel dlouhou dobu, změna nastala mezi lety 1970 a 1980, kdy se počet obyvatel města přehoupl přes počet obyvatel v zázemí, rozdíl je však nepatrný. Rozdíl v počtu obyvatel se nepatrně zvyšoval, avšak v roce 2001 začal menší pokles obyvatel města a zároveň mírný nárůst v jeho zázemí.

Obrázek č. 6. Vývoj počtu obyvatel Moravské Třebové a jejího zázemí v letech 1869-2011¹⁹

Moravská Třebová společně se čtyřmi okolními obcemi (Malíkov, Kunčina, Útěchov a Staré Město) tvoří polovinu obyvatelstva celého správního obvodu (Obrázek č. 7). V roce 1869 byl počet obyvatel v obcích tvořící dnešní správní obvod 39 540 obyvatel. Polovinu obyvatelstva tvořili obce Moravská Třebová, Jevíčko, Kunčina, Linhartice, Městečko Trnávka a Třebaňov.

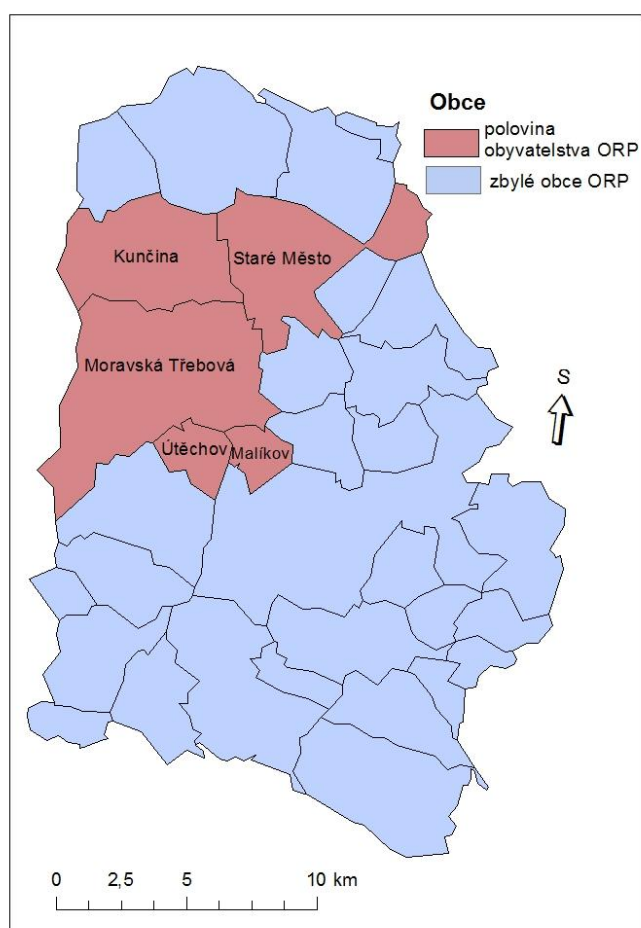
Většina obcí správního obvodu nepatří mezi početné. V roce 2011 pouze šest obcí dosáhlo hranice 1 000 obyvatel, z toho jsou dvě města, Moravská Třebová a Jevíčko. Nejvíce obcí je zastoupeno v intervalu 101-205 obyvatel, a to deset obcí.

¹⁹ Kolektiv autorů českého statistického úřadu: Historický lexikon obcí ČR 1869-2005 I. díl. Český statistický úřad. Praha 2006, 759 s., vlastní výpočty

Jediná Moravská Třebová má obyvatel více jak 10 000, druhé v počtu obyvatel je Jevíčko, to však nedosahuje ani počtu 3 000, což je propastný rozdíl mezi těmito dvěma městy. Je vidět, že se jedná o region tvořen malými vesničkami.

Tab. č. 2. Velikostní skupiny obcí a počet obyvatel v jednotlivých velikostních skupinách v roce 2011²⁰

Velikostní skupina obcí	Počet obcí		Počet obyvatel	
	absolutní	%	absolutní	%
100 a méně	4	12,12	209	0,78
101-250	10	30,30	1 555	5,77
251-400	4	12,12	1 212	4,50
401-700	7	21,21	3 566	13,24
701-1 000	2	6,06	1 788	6,64
1 001-3 000	5	15,15	7 900	29,33
více než 3 000	1	3,03	10 708	39,75

Obrázek č. 7. Obce tvořící polovinu obyvatelstva správního obvodu k počtu obyvatel z roku 2011²¹

²⁰ Interní databáze katedry geografie v Olomouci: *Sčítání lidu, domů a bytů 2011; vlastní tvorba*

²¹ *tamtéž*

5.2 Přirozený a migrační pohyb obyvatelstva po roce 1990

V této kapitole budeme vycházet ze statistik porodnosti a úmrtnosti obyvatelstva, následně přistěhovalých a vystěhovalých obyvatel. Přirozeným pohybem obyvatelstva se rozumí navyšování, respektive snižování stavu obyvatelstva, tj. přirozenou cestou porodností a úmrtností. Naopak mechanický pohyb obyvatelstva je závislý na migraci a imigraci obyvatel z regionu nebo do něj.

Tab. č. 3. Pohyb obyvatelstva ve správním obvodu ORP Moravská Třebová v letech 1991-2010²²

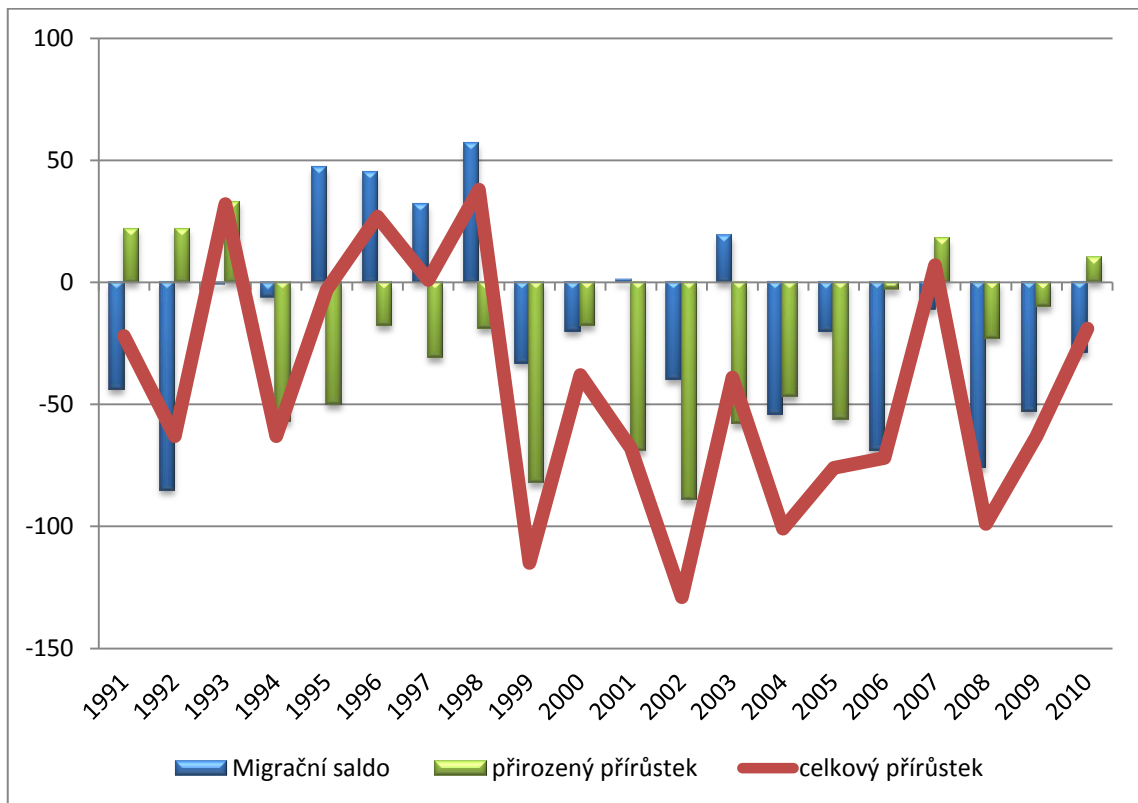
rok	živě narození	zemřelí	přirozený přírůstek	migrační saldo	celkový přírůstek
1991	370	348	22	-44	-22
1992	370	348	22	-85	-63
1993	352	319	33	-1	32
1994	298	355	-57	-6	-63
1995	288	338	-50	47	-3
1996	287	305	-18	45	27
1997	285	316	-31	32	1
1998	268	287	-19	57	38
1999	256	338	-82	-33	-115
2000	265	283	-18	-20	-38
2001	237	306	-69	1	-68
2002	241	330	-89	-40	-129
2003	253	311	-58	19	-39
2004	264	311	-47	-54	-101
2005	242	298	-56	-20	-76
2006	280	283	-3	-69	-72
2007	296	278	18	-11	7
2008	254	277	-23	-76	-99
2009	288	298	-10	-53	-63
2010	291	281	10	-29	-19

Přirozený přírůstek se zde objevil pouze v prvních třech letech sledovaného období, jinak docházelo k přirozenému úbytku obyvatel. Změna nastala po dlouhých čtrnácti letech, kdy opět došlo v roce 2007 a následně roku 2010 k přirozenému přírůstku. Z hlediska mechanického pohybu obyvatel, je tento správní obvod ztrátový.

²² Český statistický úřad: *Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností* [online]. 2011 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z:

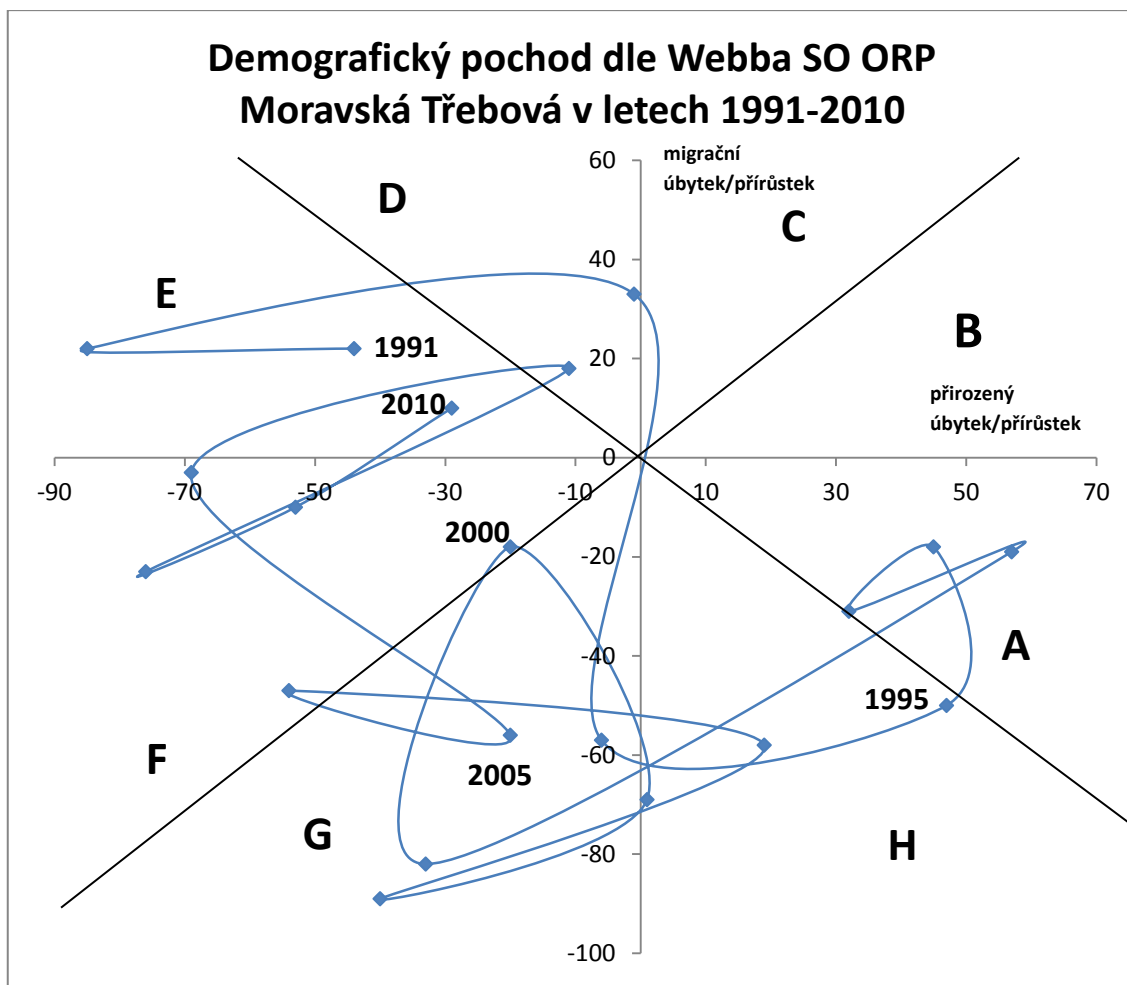
[http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/480042B0EB/\\$File/403011114.XLS](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/480042B0EB/$File/403011114.XLS); vlastní úpravy

Pouze v letech 1995-1998 zde byl větší počet přistěhovalých než vystěhovalých, poté i v roce 2001. K největší ztrátě došlo roku 1992, kdy migrační saldo dosáhlo hodnoty -85. V záporných hodnotách se pohybuje i celkový přírůstek, ve správním obvodu nedochází tedy jen k přirozenému vymírání, ale k celkovému úbytku.

Obrázek č. 8. Celkový přírůstek, přirozený přírůstek a migrační saldo v SO ORP Moravská Třebová v letech 1991-2010²³

²³ Český statistický úřad: Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností [online]. 2011 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/kapitola/4030-11-r_2011-08000

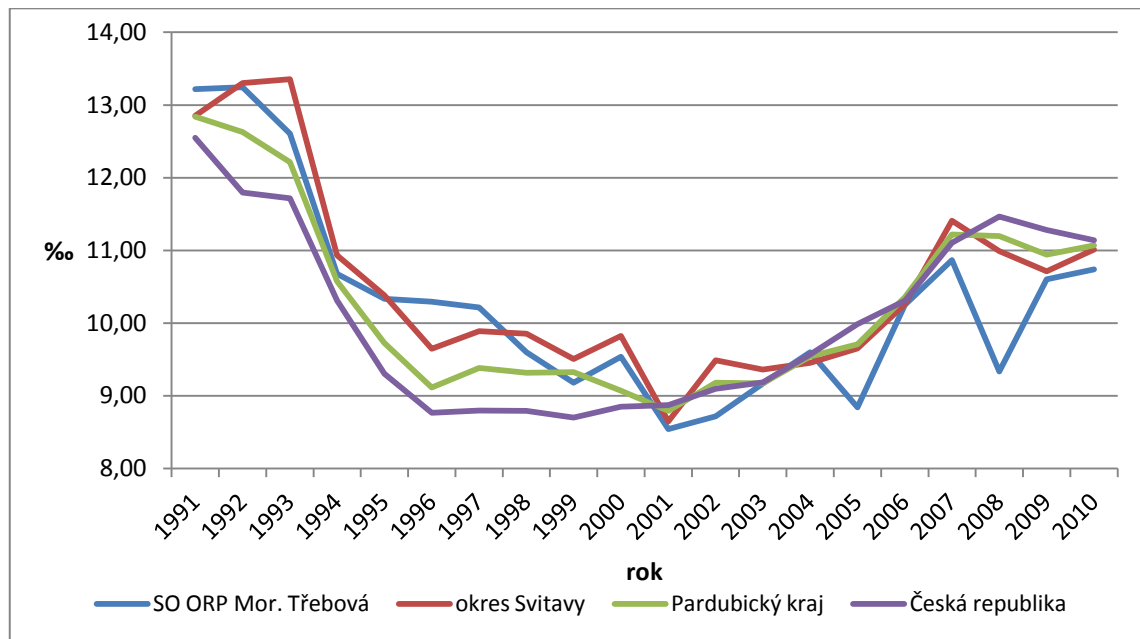
Obrázek č. 9. Znárodnění vývoje pohybu obyvatelstva SO ORP Mor. Třebová dle Webbovi typologie²⁴

V předešlém grafu můžeme sledovat pohyby obyvatelstva správního obvodu, zda převažovali pohyby přirozené nebo mechanické a s jakým účinkem, úbytkem nebo přírůstkem obyvatel. Správní obvod se na začátku, tj. rok 1991, a na konci sledovaného období v roce 2010 nacházel v sektoru E, tento sektor se vyznačuje tím, že přirozený přírůstek se pohybuje v záporných hodnotách, naopak migrační saldo je kladné, přičemž přirozený přírůstek má větší hodnotu než migrační saldo. Správní obvod se za celé sledované období nenacházel v sektoru B, pro který je typický kladný přirozený přírůstek a kladné migrační saldo přičemž přirozený přírůstek převyšuje migrační saldo.

Při porovnání hrubé míry porodnosti (dále jen porodnost) správního obvodu s celorepublikovým průměrem, je vidět že na začátku sledovaného období v roce 1991 byla větší porodnost ve správním obvodu. Změna nastala v roce 2001, kdy se porodnost

²⁴ Český statistický úřad: Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností [online]. 2011 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/kapitola/4030-11-r_2011-08000; vlastní zpracování

ve správním obvodu dostala na zatím nejnižší úroveň (8,54 ‰), a dostala se pod průměr republiky, tam zůstala až do konce sledovaného období. Nejvyšší porodnost byla ve sledovaném území zaznamenána roku 1992 hodnoty 13,24 ‰. Vzhledem k hodnotám kraje a okresu, můžeme hovořit o podobném průběhu, kde však krajské a okresní hodnoty mají hladší průběh, a nedochází k výraznějším meziročním výkyvům, jako to bylo mezi roky 2007 a 2008 ve správním obvodu, kdy hodnota klesla z 10,87 ‰ na 9,34 ‰, aby následující rok zase stoupla na 10,6 ‰.

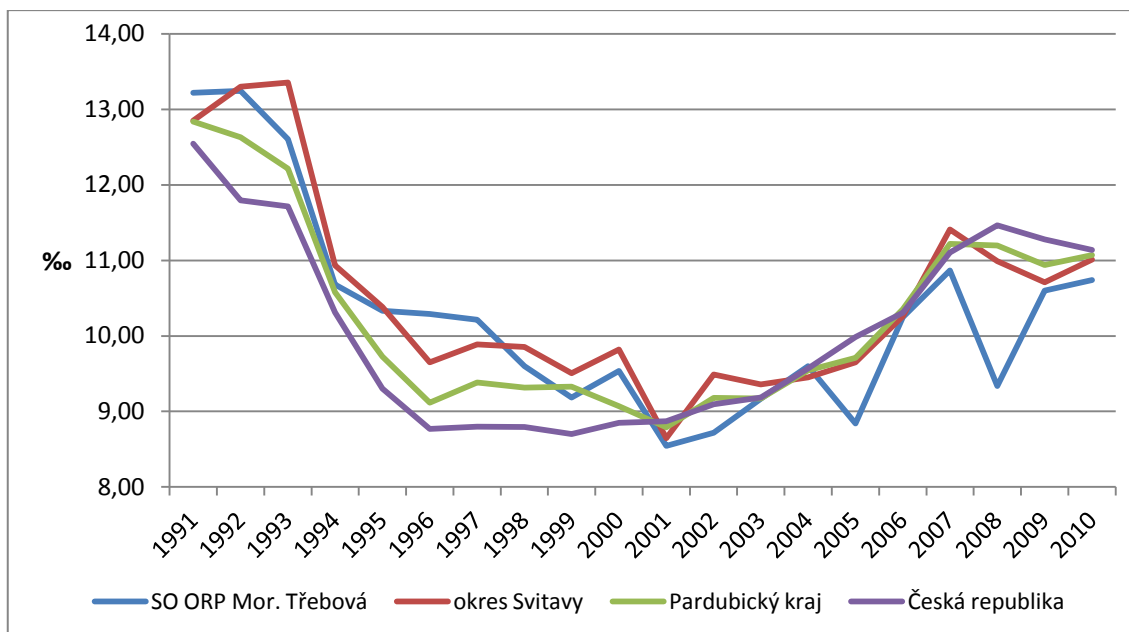

Obrázek č. 10. Srovnání hmp (‰) v SO ORP Mor. Třebová, okrese Svitavy, Pardubickém kraji a ČR v letech 1991-2010²⁵

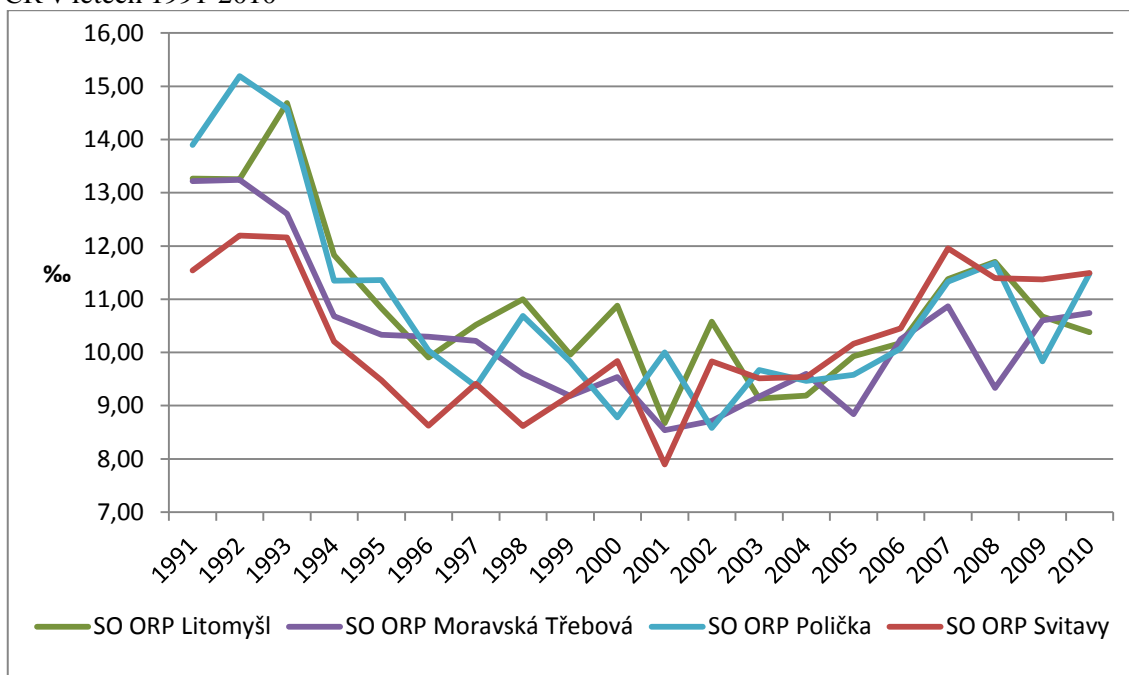
Hrubá míra úmrtnosti (dále jen úmrtnost) správního obvodu má značně nestabilní průběh, kdy dochází k výrazným meziročním výkyvům, oproti ostatním sledovaným územím. Úmrtnost dosáhla nejvyšších hodnot v roce 1994, kdy bylo zaznamenáno 12,64 zemřelých na 1 000 obyvatel středního stavu. Celkově celý průběh za sledované období má horší hodnoty než ostatní sledované územní jednotky, jen v roce 1998 a 2000 dosáhla úmrtnost správního obvodu nižších čísel než Česká republika. SO ORP Polička v této charakteristice vykazuje výrazně podprůměrné hodnoty, kdy například v roce 2001 dosáhla hodnoty jen 8,47 ‰, a má zcela odlišný průběh a hodnoty od správního obvodu Moravská Třebová.

²⁵ Český statistický úřad: Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností [online]. 2011 [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: <<http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/obyvatelstvo-xe>> <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/kapitola/4030-11-r_2011-08000>; vlastní tvorba

Obrázek č. 11. Srovnání hmú (‰) v SO ORP Mor. Třebová, okrese Svitavy, Pardubickém kraji a ČR v letech 1991-2010²⁶

Obrázek č. 12. Srovnání hmp (‰) v SO ORP Mor. Třebová, SO ORP Polička, SO ORP Svitavy a SO ORP Litomyšl v letech 1991-2010²⁷

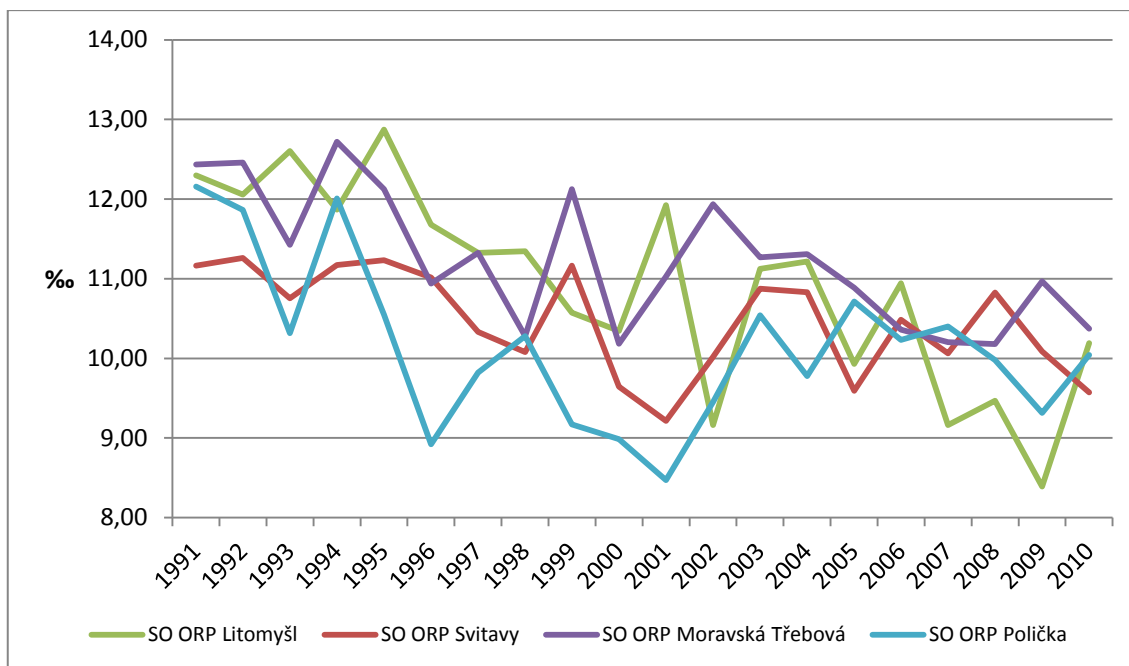
²⁶ Český statistický úřad: Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností [online]. 2011 [cit. 2012-03-18]. Dostupné z:

<[http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/FA00388601/\\$File/4027070210.xls](http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/FA00388601/$File/4027070210.xls) >

<http://www.pardubice.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/kapitola/4030-11-r_2011-08000>; vlastní tvorba

²⁷ Český statistický úřad: Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností [online]. 2011 [cit. 2012-03-18]. Dostupné z:

http://www.pardubice.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/kapitola/4030-11-r_2011-08000; vlastní tvorba

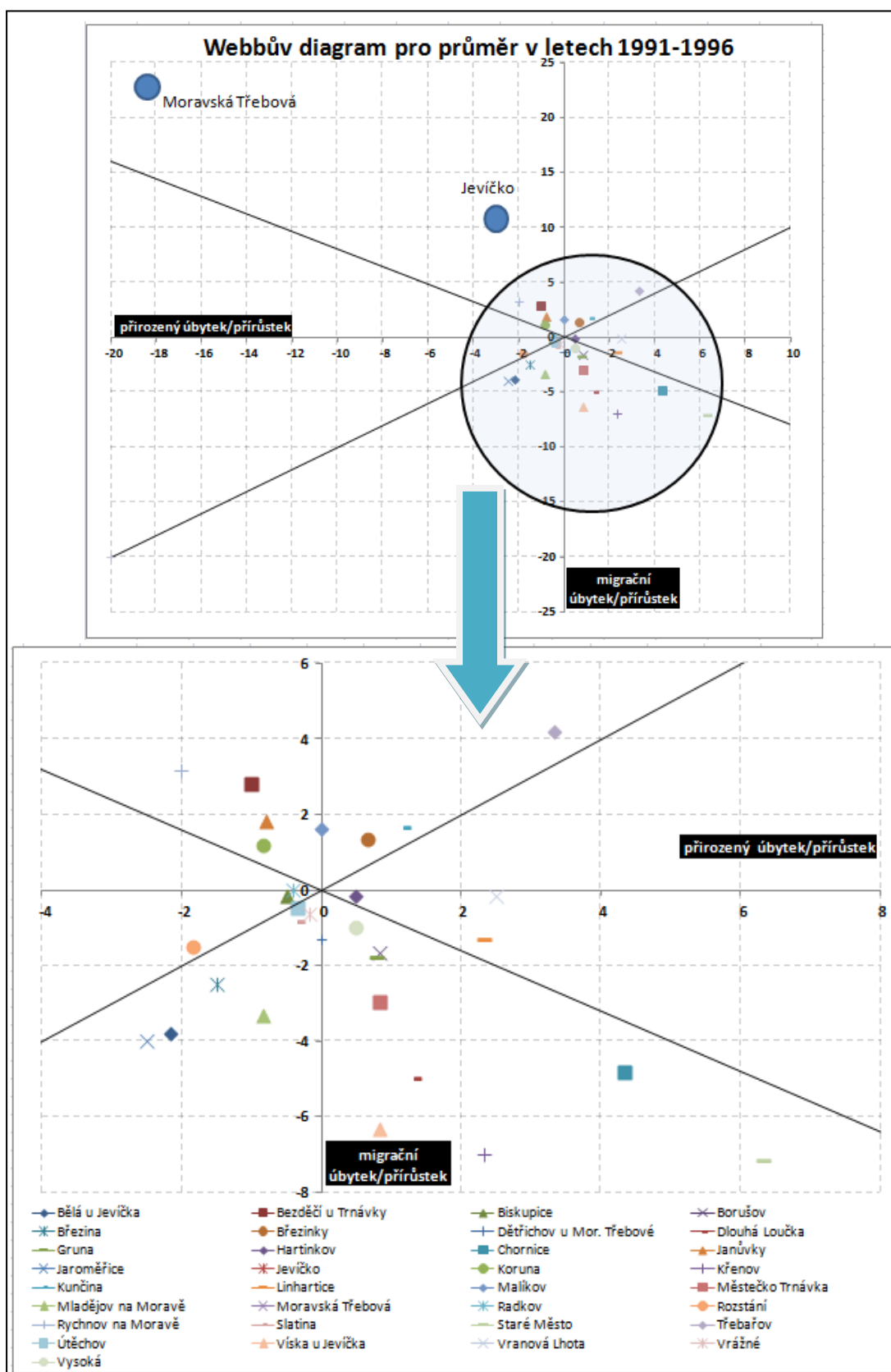
Obrázek č. 13. Srovnání hmú (%) v SO ORP Mor. Třebová, SO ORP Polička, SO ORP Svitavy a SO ORP Litomyšl v letech 1991-2010²⁸

Při srovnání charakteristik hmp a hmú s vybranými SO ORP v Pardubickém kraji, vidíme, že zkoumaný správní obvod Moravská Třebová se pohybuje většinou v horších číslech než ostatní SO ORP. Z hlediska porodnosti jsou čísla podobná mezi SO ORP Moravská Třebová a Svitavy, přičemž v posledních letech porodnost ve svitavském správním obvodu stoupla, na rozdíl od SO ORP Moravská Třebová. Nejnižší porodnost byla zaznamenána v SO ORP Svitavy v roce 2001, kde však nastal zlom a nastalo zvyšování. V číslech hrubé míry úmrtnosti, vychází v porovnání s ostatními SO ORP nejlépe správní obvod Polička, ovšem jen v první polovině období, poté nastává nárůst. Naopak správní obvod Moravská Třebová má sestupnou tendenci, ovšem s častými meziročními výkyvy. SO ORP Polička v charakteristice úmrtnosti vykazuje výrazně podprůměrné hodnoty, kdy například v roce 2001 dosáhla hodnoty jen 8,47 %, a má zcela odlišný průběh a hodnoty od správního obvodu Moravská Třebová.

Na Webbově diagramu z obou sledovaných fází je patrné, že výraznější změny v chování obyvatelstva mezi průměrem let 1991-1996 a průměrem let 2007-2010 nenastaly. Migrační přírůstek, respektive úbytek v obou sledovaných fázích převyšuje

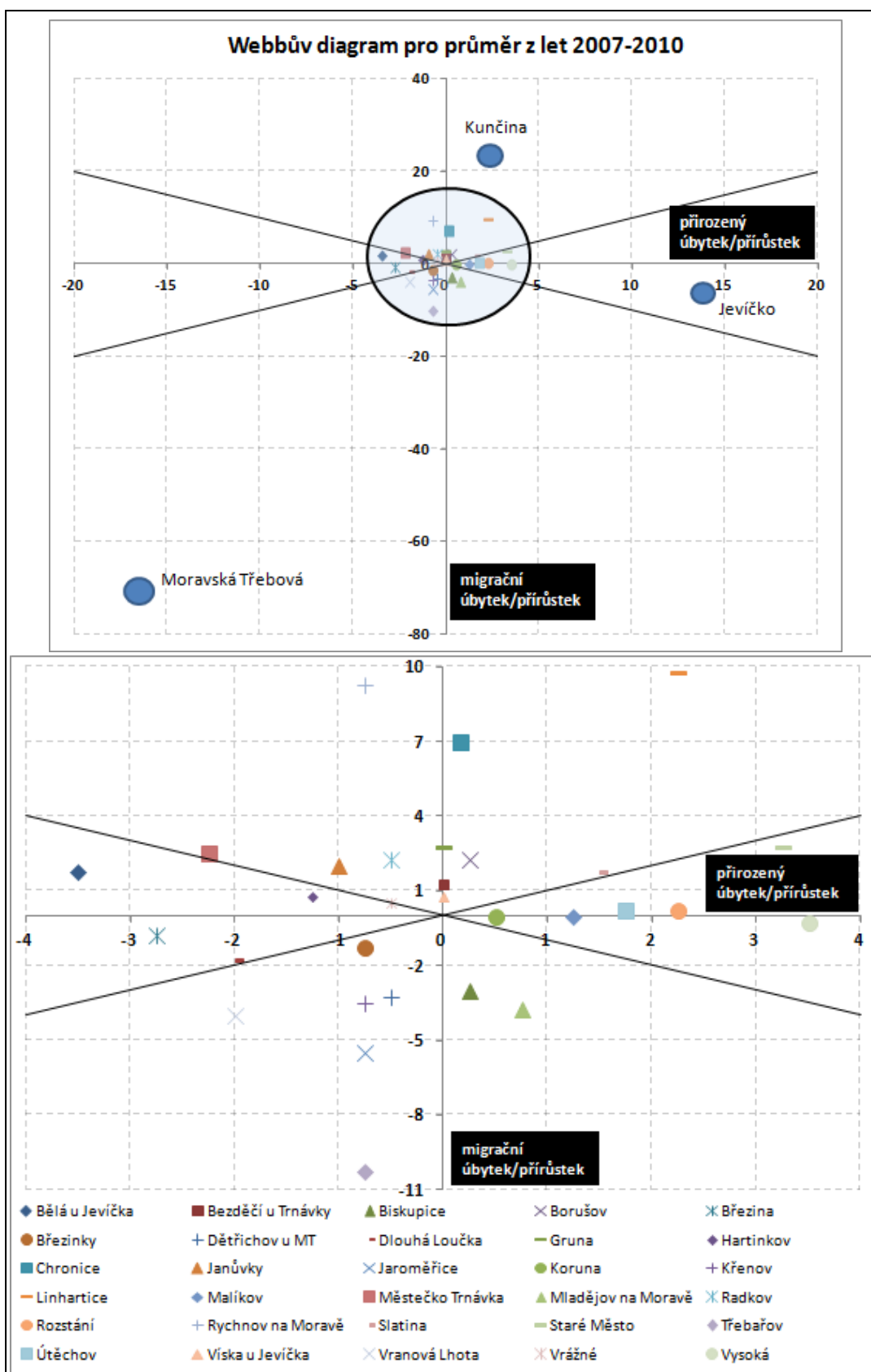
²⁸ Český statistický úřad: Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností [online]. 2011 [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: http://www.pardubice.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/kapitola/4030-11-r_2011-08000; vlastní tvorba

nad přirozeným přírůstkem, a to tak, že dochází i k celkovému úbytku. Jedině snad obě centra Moravská Třebová a Jevíčko zaznamenala sice přirozený úbytek, ale celkový přírůstek vzhledem k většímu kladnému migračnímu saldu, ale jen v prvním sledovaném období. Dále obec Třebařov se může pochlubit kladným migračním saldem i přirozeným přírůstkem v tomto období. V druhém období, tj. průměr let 2007-2010 je z grafu vidět, že pohyb obyvatel převažuje po ose migračního přírůstku a úbytku. K největšímu migračnímu přírůstku došlo v obci Kunčina, naopak největší migrační úbytek zaznamenala Moravská Třebová, zde už docházelo k všeobecnému úbytku v obou směrech.

Obrázek č. 14. Webbův diagram pro průměrné hodnoty let 1991-1996²⁹

²⁹ Český statistický úřad: Databáze demografických údajů za obce ČR [online]. 2012 [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm; vlastní tvorba

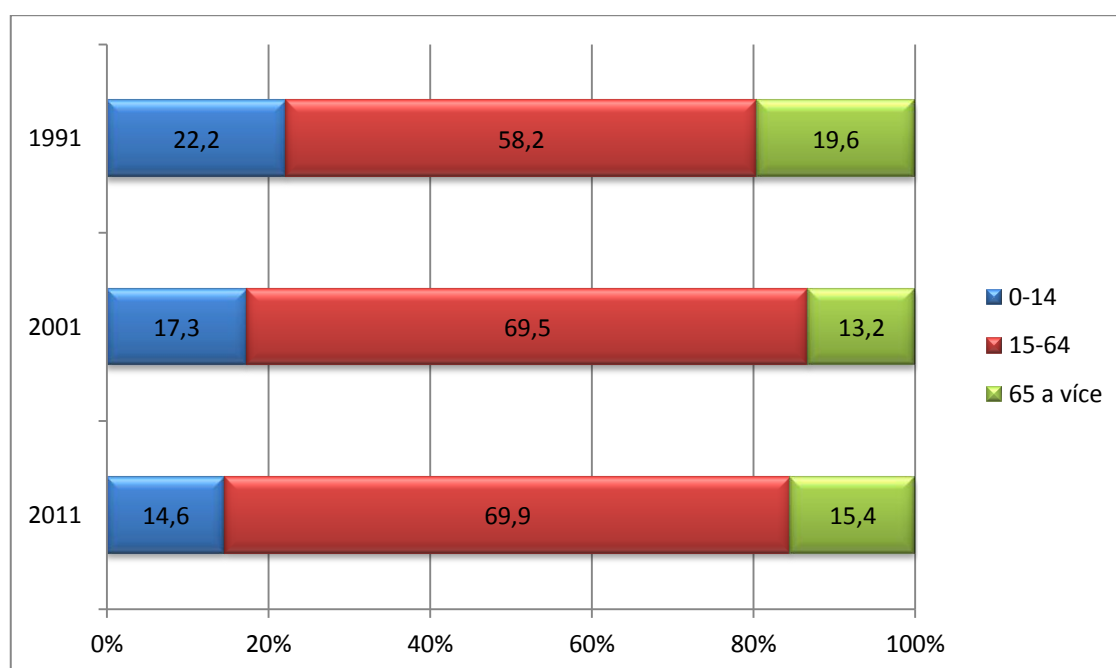
Obrázek č. 15. Webbův diagram pro průměrné hodnoty let 2007-2010³⁰

³⁰ Český statistický úřad: *Databáze demografických údajů za obce ČR* [online]. 2012 [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm; vlastní tvorba

5.3 Struktura obyvatelstva

5.3.1 Struktura podle věku a pohlaví

Všem je velice dobře znám nastolený trend současnosti, a to stárnutí populace, který se samozřejmě nevyhýbá ani správnímu obvodu ORP Moravská Třebová. Je to způsobeno klesající porodností, tím pádem menší zastoupení obyvatel v předproduktivním věku a zvyšováním počtu obyvatel věku postproduktivního, kde klesá úmrtnost. Je to dáno moderní dobou, kdy vyspělá lékařská věda dokáže takřka zachránit život i v případech, kde to v minulosti možné nebylo. A také snižující se porodností, kde v dnešní době není moderní mít více než 1-2 děti.

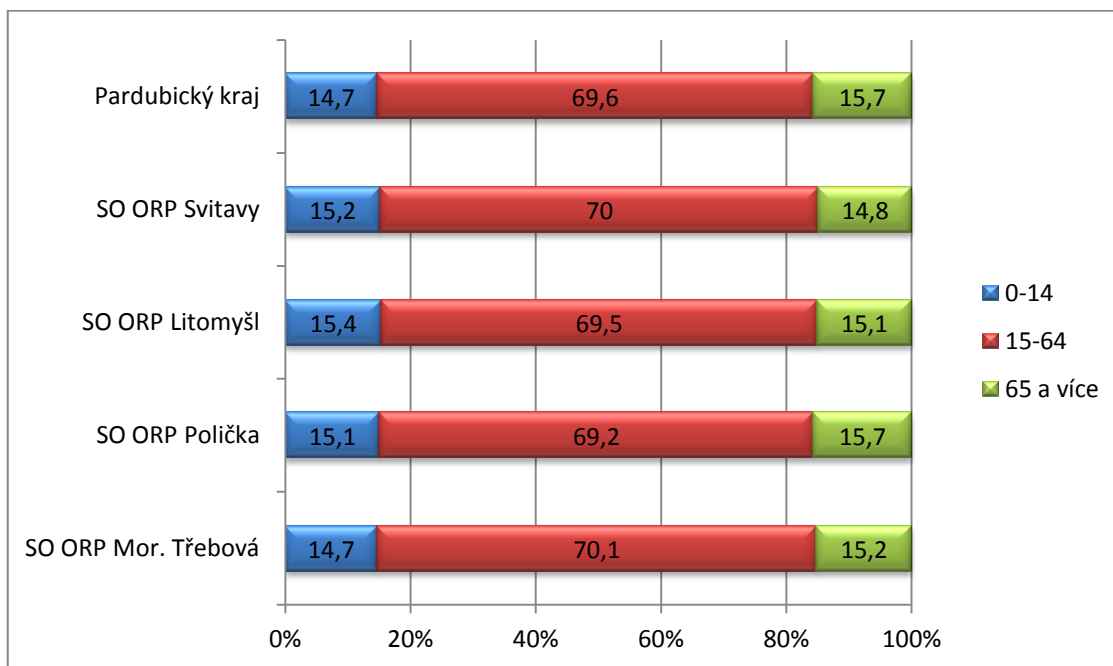

Obrázek č. 16. Struktura obyvatelstva podle věku v SO ORP Moravská Třebová v letech 1991, 2001 a 2011³¹

³¹ Český statistický úřad: *Sčítání lidu, domů a bytů 2011(součást i rok 1991 a 2001)* [online]. 2012 [cit. 2012-03-19]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-ozemi&tu=0&th=&v=&vo=H4sIAAAAAAAAAAHWPv07DMBDGry2hf4UKAxuP0EpMdAMXu8RqEldJGkQmDI1aUKAhcUsmJBYWGFNyoXLIJ6AlQmxMzPCpUgwiE6ydSff7_s-z95BS2JYPpZT2Zyoo7Cpy2Rkygrvjw-re4_FyDfgUo4loOOPFTjmENZjelgGY3DQRptbkFWtfMS3nU8VQXlvsPsHrGJmZzBBcCfndyPYShPh01-qJhEK-83T98XF638pDjoE1IOAnSGOq_e9bk5CClr2Z3a9Xb15s8QBqhWOE_EwW5HqXaIFlvbaQpxnJ0sTuPhS-WgqluqCVcEilY7Aq6zR3sKpS4wiMOoURBacmMc4knusLgyAmc3b2eL9o28TPjEtIW0Q1Gswl_r3nM9tk81MlnlolaAh3b_GbQ1yXtvtFF_RKnzHJ7HoouOQZtNzyHNfo-M

Český statistický úřad: *Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností* [online]. 2011 [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: http://www.pardubice.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/kapitola/4030-11-r_2011-08000; vlastní tvorba

Mezi lety 1991 a 2001 zaznamenáváme vysoký úbytek předproduktivní složky obyvatelstva o 4,9 procentních bodů, a naopak nárůst produktivní složky o 11,3 procentních bodů na 69,5 %. Výrazný byl i úbytek obyvatel starších 65 let na 13,2 % z 19,6 %. Od roku 2001 až do sledovaného roku 2011 nedošlo výrazným změnám věkové struktury. Na úkor předproduktivní složky, je však nárůst postproduktivní věkové kategorie, která narostla o 2,2 procentních bodů. Podíl věkové kategorie 0-14 se snížil o 2,7 procentních bodů.

Obrázek č. 17. Věková struktura vybraných SO ORP a Pardubického kraje v roce 2010³²

Při srovnání SO ORP Moravská Třebová s Pardubickým krajem, námi zkoumaný správní obvod se nijak zvláště nevymyká krajským hodnotám, kde je dokonce i vyšší podíl postproduktivní složky, ale jen o 0,5 procentního bodu. Při sledování námi vybraných SO ORP (správní obvody okresu Svitavy), je věková struktura všech správních obvodů velice podobná, žádný správní obvod se nijak výrazně nevymyká.

Když se zaměříme na jednotlivé obce správního obvodu v roce 2009, tak zjistíme, že nejvyšší podíl postproduktivní složky je v obci Hartinkov a Janůvky, u obou

³² Český statistický úřad: *Demografická ročenka krajů 2001 až 2010* [online]. 2011 [cit. 2012-03-19]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/p/4027-11>

Český statistický úřad: *Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností (2001 až 2010)* [online]. 2011 [cit. 2012-03-19]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/kapitola/4030-11-r_2011-08000

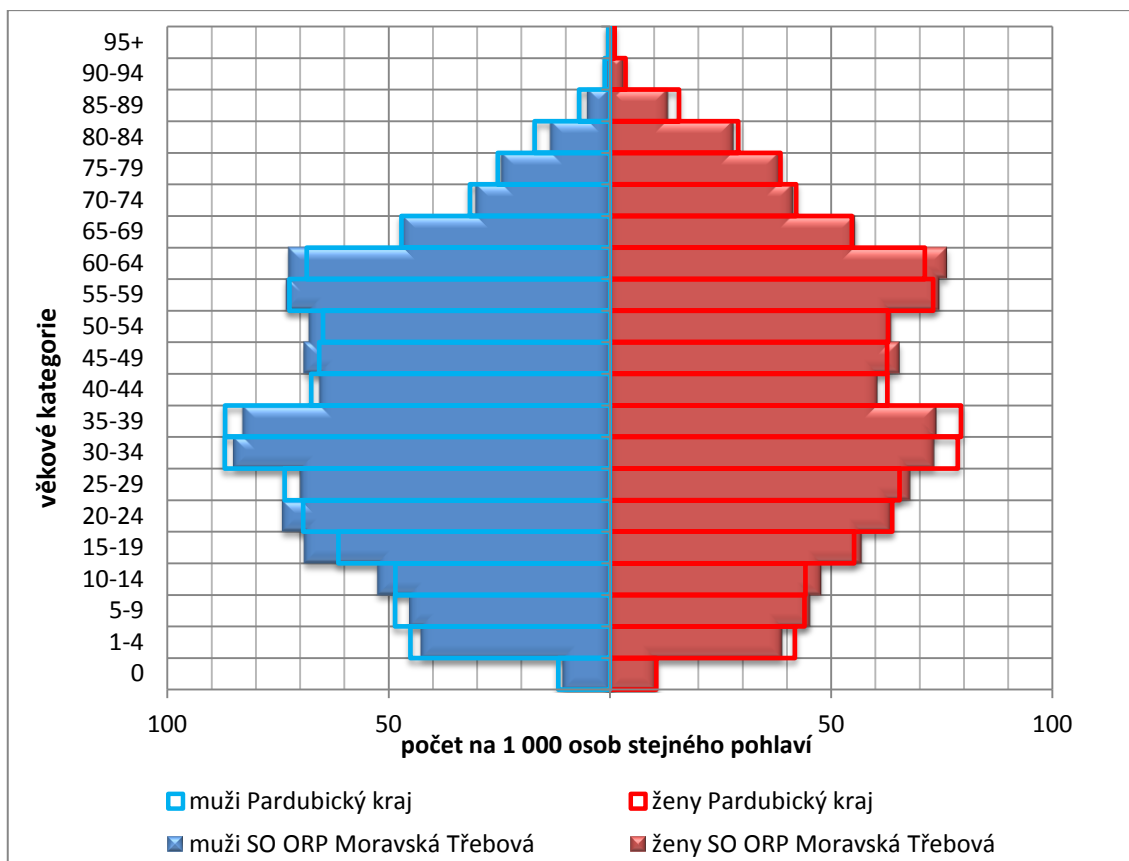
obcí dosahují hodnoty 31,3 %. I index staří v těchto obcích je nebývale vysoký, když v obci Hartinkov dosahuje hodnoty 750 %, a v obci Janůvky 500 %. Nejnížší podíl věkově kategorie 65 a více let je zaznamenán v obci Malíkov (8,8 %) a Dlouhá Loučka (9,8 %), kde i index staří má nízkou hodnotu, 47,6 % a 63,4 %. Naopak hodnoty, které vykazují vyšší podíl předproduktivní složky, můžeme zaznamenat v obci Vrážné (22,7 %) a Útěchov (22 %). Na rozdíl od obcí již zmíněných Hartinkov a Janůvky, kde je v první z nich podíl 4,2 % a v další 6,3 %. V celém správním obvodu Moravská Třebová dosahuje index staří hodnoty 101,2 %, což je pod průměrem Pardubického kraje (106,2 %) i České republiky (107 %). Když hodnoty srovnáme s rokem 1991, zjistíme, že nedošlo k až tak velkému zvýšení, jako právě u hodnot kraje a ČR. V roce 1991 celek obcí tvořící dnes SO ORP Moravská Třebová dosahoval hodnoty indexu staří 88,6 %, což značí zhoršení o 12,6 procentních bodů. V Pardubickém kraji se index staří ustálil na hodnotě 58,3 % a v České republice 60,2 %. Zhoršení bylo o něco dramatičtější než právě u zmiňovaného správního obvodu, a to u kraje o 47,9 procentních bodů a u ČR o 46,8 procentních bodů. Je to dáno zvýšením počtu obyvatel v postproduktivním věku.

V 19 z 33 obcí v roce 2009 zaznamenáváme vyšší počet mužů na 1 000 žen, což je o dvě obce více než v roce 1991. Nejnížší index feminity v roce 2009 je v obcích Vrážné (744,2 ‰) a Hartinkov (777,8 ‰). Nejvyšší zastoupení mužů na 1 000 žen se vykytuje v obcích Vysoká (1 250 ‰) a Gruna (1 106,7 ‰), což jsou vzhledem k celku správního obvodu hodnoty nadprůměrné. Index feminity SO ORP Moravská Třebová byl v roce 2009 1 020,2 ‰, což značí nižší počet mužů na 1 000 žen oproti Pardubickému kraji (1 028,4 ‰), i České republice (1 037,3 ‰).

Nejvyšší index ekonomického zatížení v roce 2009 mají obce Vrážné (70,5 %) a Janůvky (60 %). Nejnížší byl index ekonomického zatížení v obci Víška u Jevíčka (33,3 %) a v Dlouhé Loučce (34 %). Celá územní jednotka SO ORP Moravská Třebová měla v roce 2009 index ekonomického zatížení 41,7 %, což je stejně jak Česká republika a o 1,3 procentního bodu méně než Pardubický kraj.

Věková pyramida regionu ve srovnání s krajem nemá výrazně odlišné hodnoty. Je z ní však patrné, že nejpočetnější věkovou skupinou v roce 2010 jsou muži ve věku 30-34 let, naopak žen je nejvíce ve věkové skupině 60-64 let. Dle převahy postprodukční složky obyvatelstva, a tím pádem i podle celého tvaru pyramidy, se jedná o regresivní typ věkové pyramidy.

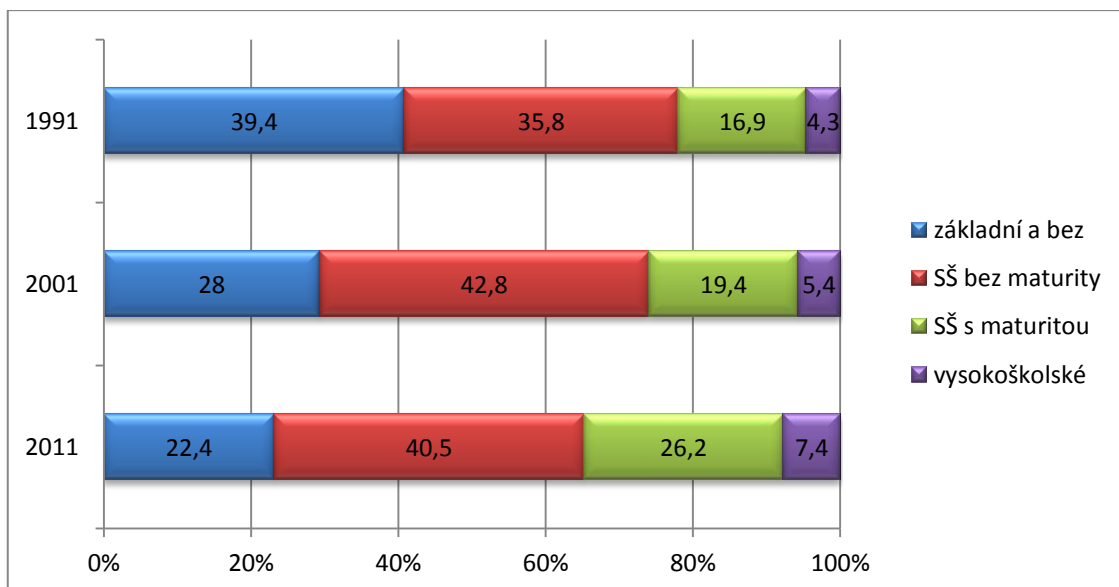
Obrázek č. 18. Věková pyramida obyvatel sestavena z relativních hodnot v SO ORP Moravská Třebová a Pardubického kraje k 31. 12. 2010³³

5.3.2 Vzdělanostní struktura

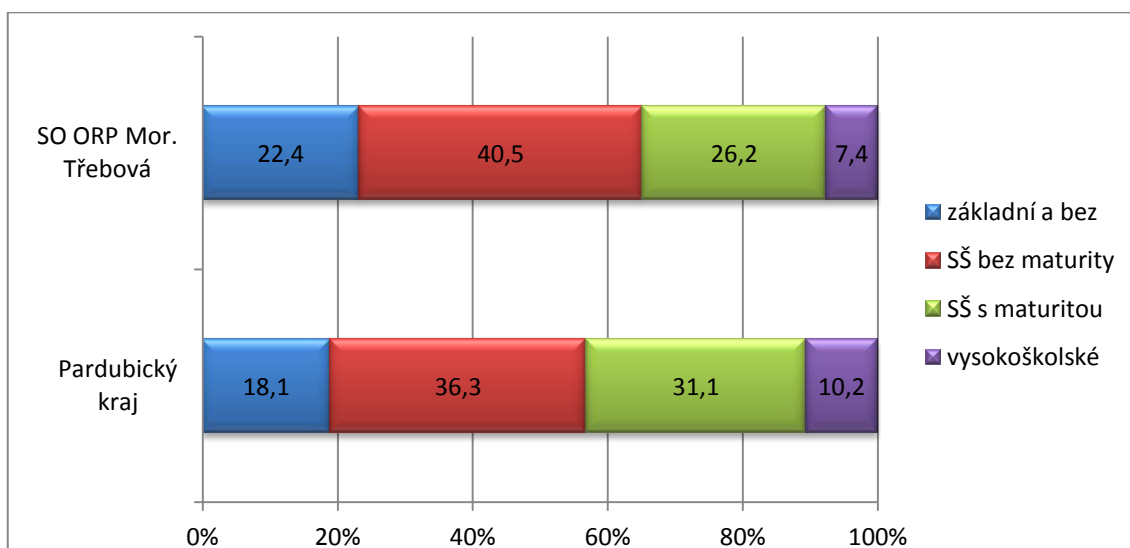
Vzdělanost všeobecně se s přibývajícím věkem zvyšuje, jinak tomu není ani v SO ORP Moravská Třebová. Podíl lidí se základním vzděláním a bez vzdělání na obyvatelstvo 15 leté a starší, se o roku 1991 a 2011 snížil o 17 procentních bodů, z 39,4 % na 22,4 %. Podíl lidí se středoškolským vzděláním bez maturity se zvýšil z 35,8 % na 42,8 %, avšak mezi lety 2001 a 2011 nastalo snížení na 40 %. Nárůst zaznamenaly kategorie středoškolského vzdělání s maturitou, o 9,3 procentních bodů, a podíl vysokoškolsky vzdělaných lidí se zvýšil ze 4,3 % na 7,4 %.

³³ Český statistický úřad: Demografická ročenka krajů 2001 až 2010 [online]. 2011 [cit. 2012-04-04]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/p/4027-11>

Data poskytnutá Českým statistickým úřadem

Obrázek č. 19. Vzdělanostní struktura SO ORP Moravská Třebová v letech 1991, 2001 a 2011³⁴

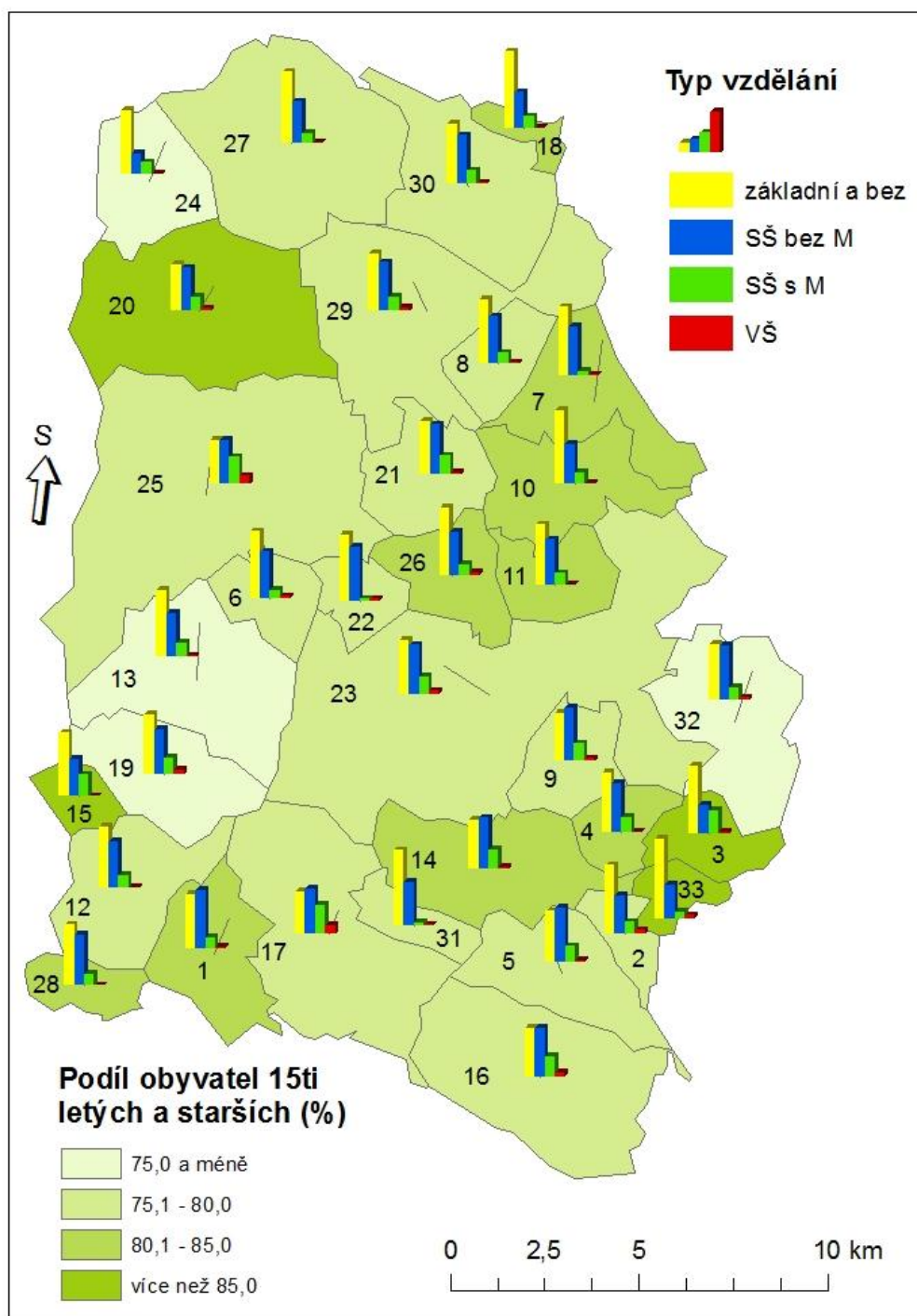
Obrázek č. 20. Vzdělanostní struktura v roce 2011 v Pardubickém kraji a SO ORP Moravská Třebová³⁵

³⁴ Český statistický úřad: *Sčítání lidu, domů a bytů 2011 (součást i roky 1991 a 2001)* [online]. 2011 [cit. 2012-03-19]. Dostupné z: [³⁵ tamtéž](http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-ozemim&tu=0&th=&v=&vo=H4sIAAAAAAAAAHWPv07DMBDGry2hf4UKAxuP0EpMdAMXu8RqEldJGkQmDI1aUKAhcUsmJBYYWGFnYOxLIJ6AlQmxMzPCpUgwiE6ydSff7_s-z95BS2JYPpZT2Zyoo7Cpy2Rkykgrvjw-re4_FyDfgUo4loOOPFTjmENZjelgGY3DQRptbkFWtfMS3nU8VQXlvsPsHrGJmZzBBcCfndyPYShPh01-qoJhEK-83T98XF638pDjoE1IOAnSGOq_e9bk5CClr2Z3a9Xb15s8QBqhWoe_EwW5HQXaFlvbaQpxnJ0sTuPhS-WgqluqCVcEilY7Aq6zR3sKpS4wiMOoURBAcmMc4knusLgyAmc3b2eL9o28TPjEtIW0Q1Gswl_r3nM9tk81MlnlolaAh3b_GbQ1yXvtvFF_RKnzHJ7HooouOQZtNzyHNfo-M; vlastní zpracování</p>
</div>
<div data-bbox=)

Český statistický úřad: *Sčítání lidu, domů a bytů 2001* [online]. 2005 [cit. 2012-03-19]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/tabx/CZ0530>

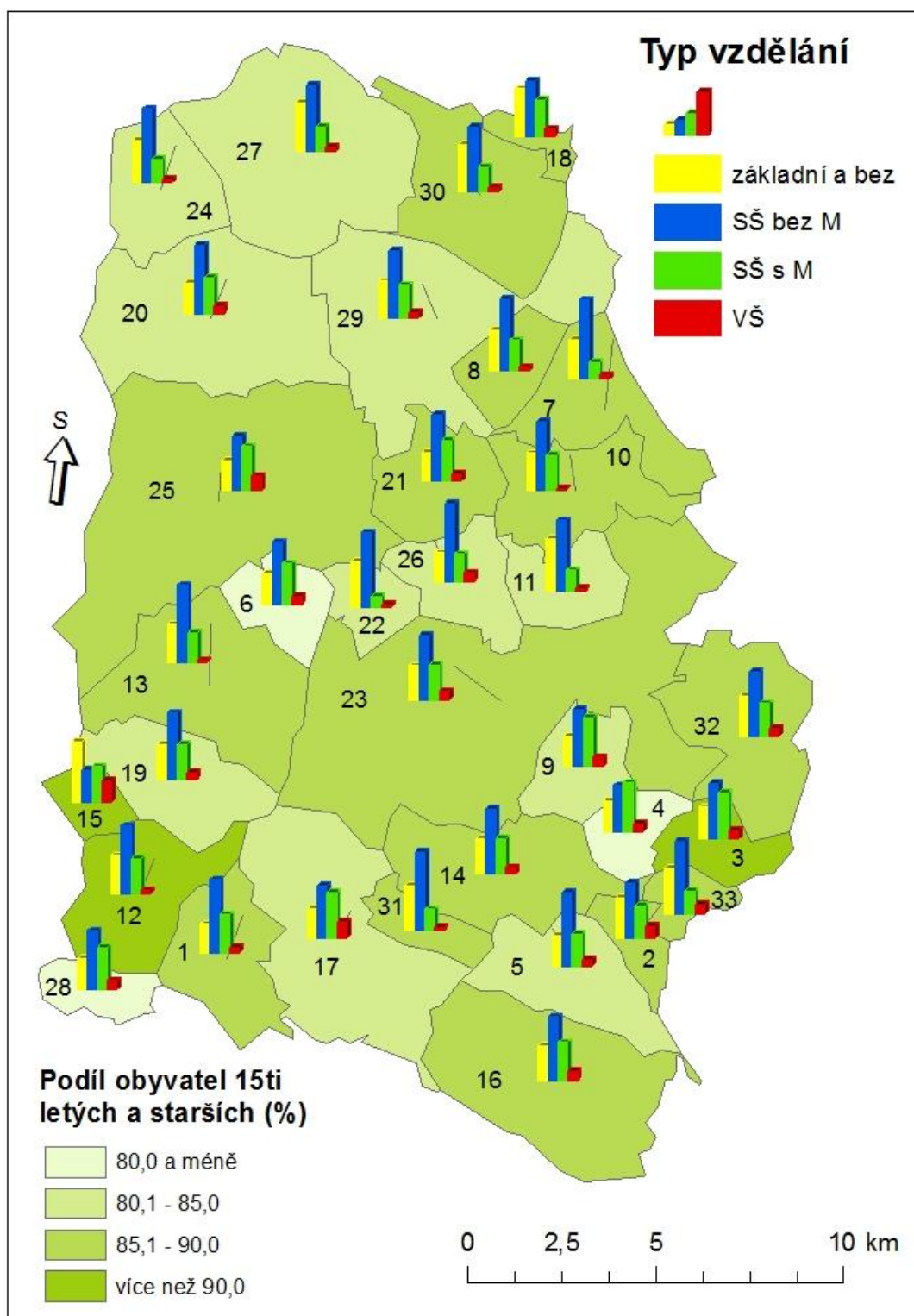
Ve srovnání s Pardubickým krajem v roce 2011 správní obvod výrazně zaostává. Proti kraji má vysoký podíl složky obyvatel bez vzdělání nebo se základním, o 4,3 procentních bodů. Stejně tak i vyšší podíl obyvatelstva se středoškolským vzděláním bez maturity, který je 40,5 %, kdežto v kraji 36,3 %. Podíl obyvatelstva se středoškolským vzděláním zakončeným maturitní zkouškou je ve správním obvodu na hodnotě 26,2 %, čímž za krajem zaostává o 4,9 procentních bodů. Vysokoškolsky vzdělaných ve správním obvodu Moravské Třebové je 7,4 % a v celém Pardubickém kraji 10,2 %, v čemž je také správní obvod ORP Moravská Třebová podprůměrný.

V samotných obcích, a to zejména v menších, dosahuje hodnota podílu obyvatel bez vzdělání nebo se základním vzděláním vysokých hodnot, jak v roce 1991, tak i v roce 2001 a 2011, kde však bylo zaznamenáno snížení. V roce 1991 byl nejvyšší podíl obyvatel bez vzdělání nebo se základním vzděláním v obcích Koruna (62 %) a Víška u Jevíčka (61,1 %). V jediných městech správního obvodu Moravské Třebové a Jevíčka, byly hodnoty naopak nejnižší, což se dá předpokládat vzhledem k větší koncentraci obyvatel s vyšším vzděláním díky vyšším kritériím na pracovní pozici ve městě. V Moravské Třebové to bylo 35,6 % a v Jevíčku 33,9 %, zde právě také byl nejvyšší podíl osob se středoškolským vzděláním s maturitou a vysokoškolským, podíl 6,7 % vysokoškolsky vzdělaných lidí byl v Moravské Třebové, v Jevíčku pouze o 0,1 procentního bodu méně. V roce 2001 bylo zaznamenáno snížení podílu osob bez vzdělání nebo se základním, na úkor navýšení podílu osob s maturitou nebo s vysokoškolským diplomem, tento trend můžeme zaznamenat ve všech obcích, a i v celé republice. V tomto roce byl nejvyšší podíl lidí bez vzdělání nebo se základním vzděláním v obci Březinky (45,8 %). Nejvyšší podíl osob s maturitou byl v obci Jevíčko (24,5 %) a vysokoškolsky vzdělaných byl největší podíl v Moravské Třebové (8,1 %). V roce 2001 byly zaznamenány i obce, ve kterých se nevyskytoval nikdo vysokoškolsky vzdělaný, a to v obci Gruna, Hartinkov a Vrážné. V roce 2011 patřily mezi obce s největší vzdělaností opět města Moravská Třebová a Jevíčko. Překvapivě i malá obec Janůvky (14,3 %), kde je však také vysoký podíl obyvatelstva bez vzdělání a se vzděláním základním, 40,5 %. Obecně lze říci, že se všechny obce, potažmo region v této charakteristice postupně zlepšuje, ale stále zaostává za krajskými průměry.

Obrázek č. 21. Vzdělanostní struktura v obcích SO ORP Moravská Třebová v roce 1991³⁶

³⁶ Český statistický úřad: *Sčítání lidu, domů a bytů 2011 (součást i rok 1991)* [online]. 2011 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z: [36](http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-ozemi&tu=0&th=&v=&vo=H4sIAAAAAAAAAHWPv07DMBDGry2hf4UKAxuP0EpMdAMXu8RqEldJGkQmDI1aUKAhcUsmJBYYWGFnyOXLIJ6AlQmxMzPCpUgwiE6ydSff7_s-z95BS2JYPpZT2Zyoo7Cpy2Rkykgrvjw-re4_FyDfgUo4loOOPFTjmENZjelGY3DQRptbkFWtfMS3nU8VQXlvsPsHrGJmZzBBcCfndyPYShPh01-qoJhEK-83T98XF638pDjoE1IOAnSGOq_e9bk5CClr2Z3a9Xb15s8QBqhWOE_EwW5HQXaIFlvbaQpxnJ0sTuPhS-WgqluqCVCeilY7Aq6zR3sKpS4wiMOoURBacmMc4knusLgyAmc3b2eL9o28TPJEtIW0Q1Gswl_r3nM9tk81MlnlolaAh3b_GbQ1yXtvtFF_RKnzHJ7HoouOQZtNzyHNfo-M; vlastní tvorba</p>
</div>
<div data-bbox=)

Obrázek č. 22. Vzdělanostní struktura v obcích SO ORP Moravská Třebová v roce 2011³⁷

³⁷ Český statistický úřad: Sčítání lidu, domů a bytů 2001[online]. 2005 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/okresy/CZ0533>; vlastní tvorba

Tab. č. 4. Vysvětlivky k obrázkům číslo 21 a číslo 22

Obec	Číslo	Obec	Číslo
Bělá u Jevíčka	1	Linhartice	21
Bezděčí u Trnávky	9	Malíkov	22
Biskupice	5	Městečko Trnávka	23
Borušov	7	Mladějov na Moravě	24
Březina	12	Moravská Třebová	25
Březinky	2	Radkov	11
Dětřichov u Moravské Třebové	8	Rozstání	26
Dlouhá Loučka	13	Rychnov na Moravě	27
Gruna	10	Slatina	28
Hartinkov	3	Staré Město	29
Chornice	14	Třebařov	30
Janůvky	15	Útěchov	6
Jaroměřice	16	Víska u Jevíčka	31
Jevíčko	17	Vranová Lhota	32
Koruna	18	Vrážné	4
Křenov	19	Vysoká	33
Kunčina	20		

5.3.3 Náboženská struktura

Ve sledovaných letech při SLDB 1991, 2001 a 2011 patřil region k mírně nadprůměrným z hlediska religiozity. V roce 1991 byl podíl věřících na celkový počet obyvatel ve správním obvodu 52 %. V tomtéž roce dosahoval podíl v Pardubickém kraji 44,9 %, a v České republice 43,9 %. Do roku 2011 tyto hodnoty klesly, konkrétně ve správním obvodu o 37,4 procentních bodů, v kraji o 31,3 procentních bodů, a v České republice klesl podíl obyvatel hlásících se k nějaké z církví na 13,9 %. Nejzastoupenější církví byla ve všech letech římskokatolická, ke které se průměrně hlásilo 85-100 % všech věřících.

Tab. č. 5. Struktura obyvatelstva podle náboženského vyznání v SO ORP Moravská Třebová, Pardubickém kraji a ČR v roce 2011 (uvedeno v %) ³⁸

	věřící	z toho				bez vyznání
		církev římsko-katolická	církev českosl. husitská	českobratrská církev evangelická	ostatní	
SO ORP Moravská Třebová	14,6	80,5	0,8	3	15,7	32
Pardubický kraj	13,6	71,9	3	7,2	17,9	34,8
Česká republika	13,9	73,9	2,7	3,5	19,9	34,2

³⁸ Interní databáze katedry geografie v Olomouci: *Sčítání lidu, domů a bytů 2011*; vlastní tvorba

Ze všech obcí správního obvodu byla nejvyšší míra religiozity v roce 1991 v obcích Vysoká (92,9 %) a Janůvky (84,4 %). Tyto dvě obce se velice často vyskytují jako příklad s nejvyšší zaznamenanou hodnotou, povětšinou to ale není v dobrém slova smyslu. Na druhou stranu se ale jedná o obce malé, kde je počet obyvatel menší než 100. V roce 2001 opět obec Vysoká s podílem 88,9 % a Hartinkov (67,6 %). Naopak obce, kde je podíl věřících nejnižší, jsou v roce 1991 Moravská Třebová s 41% podílem a Děřichov u Moravské Třebové, kde byl na hodnotě 43,1 %. U Moravské Třebové, jakožto největšího města a centra správního obvodu to není překvapivé při rozložení věřících povětšinou do malých obcí, zajímavé ale je, že v druhém městě Jevíčku, byl podíl věřících 61,5 %, což je více než u některých malých obcí. V Jevíčku se však do roku 2001 snížil o 20,2 procentních bodů. Nejnižší podíl už ale nebyl zaznamenán v Moravské Třebové (30,1 %), ale v Dlouhé Loučce, kde se hodnota sešplhala na pouhých 23,8 %, od roku 1991 snížení o 21,6 procentních bodů. Do roku 2011 se podíl věřících výrazně snížil, jedině v obci Vysoká dosahoval 73 %, ostatní obce se pohybovaly do 30 %. Nejmenší podíl byl v obci Kunčina, a to 7,3 %.

5.3.4 Národnostní struktura

Správním obvodem prochází zemská historická hranice Čech a Moravy, tudíž zde můžeme zaznamenat o něco větší podíl moravské národnosti, a to především v roce 1991, kdy se v obcích tvořící dnešní správní obvod přihlásilo 27,1 % občanů, kdežto v Pardubickém kraji to bylo pouhých 2,5 %. K národnosti české se přihlásilo 70,2 % ve správním obvodu a v kraji 94,8 %. Zastoupení jiných národností bylo nepatrné, 1,5 % slovenská a 0,5 % německá národnost. Mezi obyvateli německé národnosti najedeme většinou potomky Němců, kteří zde žili před a během II. světové války. Nic méně do dalšího cenzu v roce 2001, se podíl moravské národnosti v zájmovém území výrazně snížil, a to na 7 %, na území kraje došlo ke snížení o 1,9 procentního bodu. Větší podíl jiných národností než je česká a moravská, nalezneme pouze v obou městech, i tak je však nepatrný. V roce 2011 byl zaznamenán značný pokles české národnosti na 59,8 %, zbytek do 100 % bez moravské, slovenské a německé národnosti tvoří obyvatelé národnosti romské a vietnamské, kteří však svoji národnost v SLDB 2011 neuvedli.

Tab. 6. Národnostní struktura SO ORP Moravská Třebová v letech 1991, 2001 a 2011³⁹

	celkem obyvatel	z toho %				
		česká	moravská	slovenská	německá	ostatní
1991	28 642	70,2	27,1	1,5	0,5	0,4
2001	27 776	90,5	7	1	0,4	0,2
2011	26 938	59,8	9,7	0,7	0,2	0

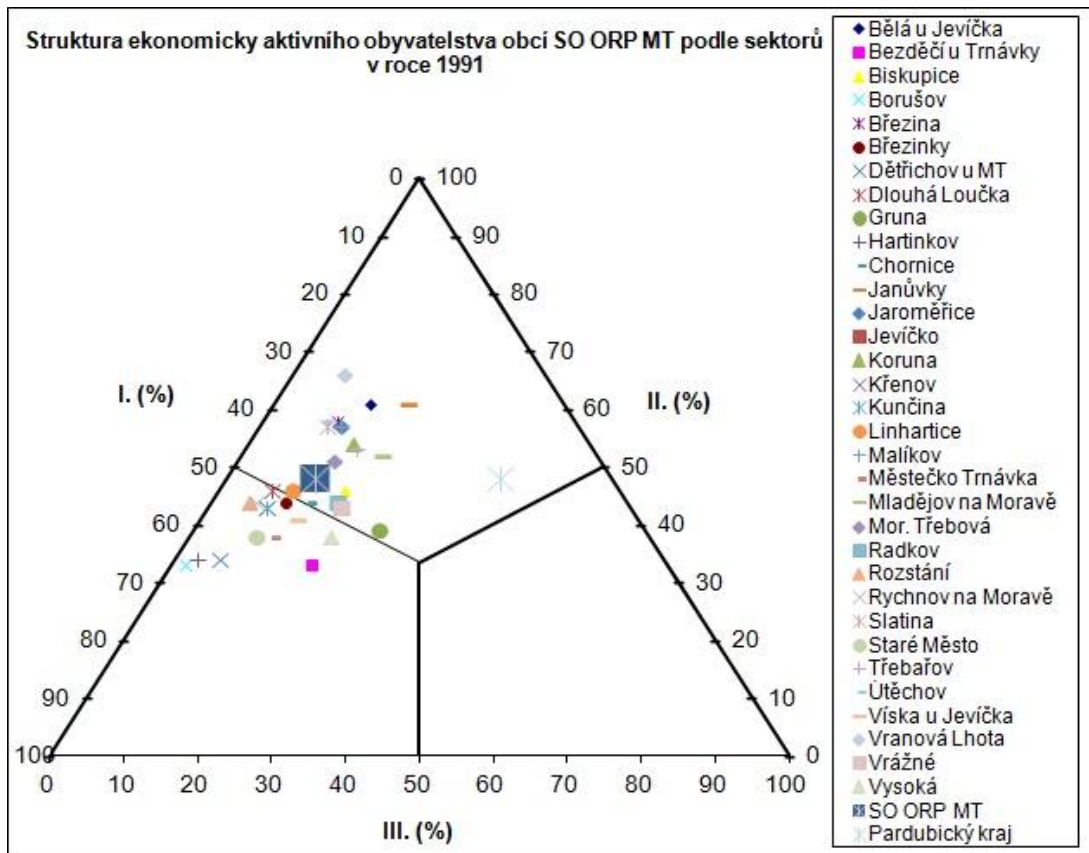
5.4 Struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity

Podíl ekonomicky aktivních obyvatel (EAO) ve správním obvodu Moravské Třebové, se mezi roky 1991 a 2001 snížil pouze o 1 procentní bod, přičemž v roce 2001 byl podíl 49,8 %. Mezi těmito lety také nastává proces terciarizace, kdy se snižuje počet osob zaměstnaných v zemědělství (primér), a přesouvají se do služeb a obchodu (terciér). V roce 1991 pracovalo v priméru 21,4 % EAO, do roku 2001 se tento stav snížil na 7,9 %. Stále je to však poněkud vysoká hodnota proti České republice, kde byl podíl osob pracujících v primérním sektoru v roce 2001 4,4 %. I ve srovnání s krajskou strukturou šlo ve správním obvodu o nadprůměrnou hodnotu, když byl v kraji podíl 6,2 %. Současně s tímto vyšším podílem v primérním sektoru, je menší zastoupení v sektoru terciérním, čili ve službách a obchodu, kde hodnota v roce 1991 byla 12,2 % a v roce 2001 17,1 %, zatímco krajský a republikový průměr byl v roce 2001 vyšší než 30 %. V samotných obcích dosahují čísla zastoupení v priméru vysokých hodnot. V roce 1991 některé obce vykazují i více než 50% zastoupení osob pracujících v priméru, Borušov (58,5 %), Děřichov u Moravské Třebové (52,2 %), Hartinkov (50 %), naopak právě v terciéru se spousta obcí pohybuje pod hranicí 10 %. V roce 2001 nastal ve většině obcí mírný přesun EAO do terciéru, v obci Borušov, kde pracovalo 58,5 % obyvatel v priméru, bylo zaznamenáno snížení na 25 %, a nárůst podílu EAO v terciéru z 2,4 % na 14,5 %. Obec Janůvky vykazovala v roce 2001 zajímavou statistiku, nikdo z EAO nepracoval v terciérním sektoru. V sekundéru pracovalo v obou letech přibližně stejný podíl EAO, s mírným nárůstem v roce 2001. Podíl se pohyboval okolo 50 %,

³⁹ Český statistický úřad: *Sčítání lidu, domů a bytů 2011 (součást i rok 1991 a 2001)* [online]. 2011 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z: [40](http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-ozuzemi&tu=0&th=&v=&vo=H4sIAAAAAAAAAHWPv07DMBDGry2hf4UKAxuP0EpMdAMXu8RqEldJGkQmDI1aUKAhcUsmJBYYWGFnYOxLIJ6AlQmxMzPCpUgwIE6ydSff7_s-z95BS2JYPpZT2Zyoo7Cpy2Rkykgrvjw-re4_FyDfgUo4loOOPFTjmENZjelgGY3DQRptbkFWtfMS3nU8VQXlvsPsHrGJmZzBBcCfndyPYShPh01-qoJhEK-83T98XF638pDjoE1IOAnSGOq_e9bk5CClr2Z3a9Xb15s8QBqhWoe_EwW5HQXalFlvbaQpxnJ0sTuPhS-WgqluqCVcEilY7Aq6zR3sKpS4wiMOoURBAcmMc4knusLgyAmc3b2eL9o28TPjEtIW0Q1Gswl_r3nM9tk81MlnlolaAh3b_GbQ1yXvtvFF_RKnzHJ7HoouOQZtNzyHNfo-M; vlastní výpočty</p>
</div>
<div data-bbox=)

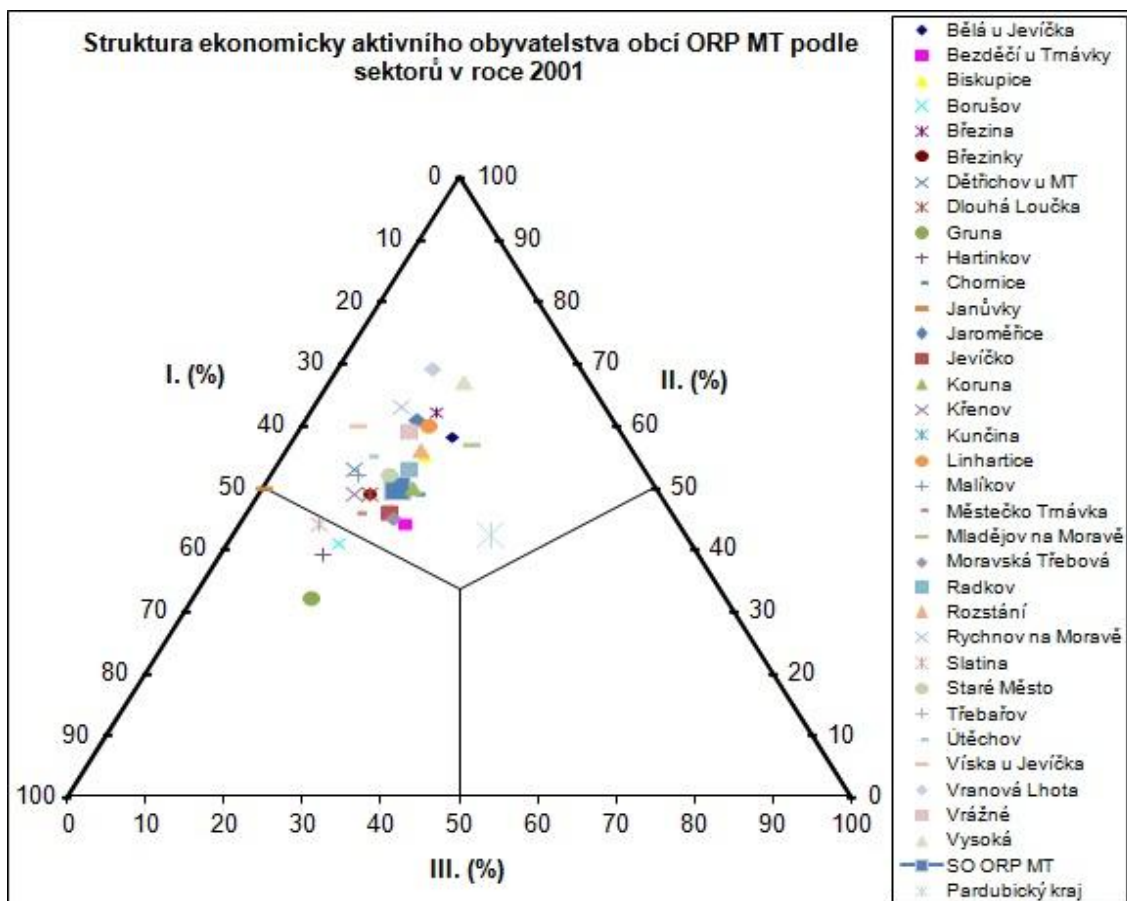
samozřejmě s občasnými výkyvy. V roce 1991 byl podíl v celém SO ORP Moravská Třebová 48,5 % a v roce 2001 49,6 %.

Obrázek č. 23. Rozmístění EAO v zaměstnaneckých sektorech v roce 1991⁴⁰

V trojúhelníkovém grafu je možné vidět posuny jednotlivých obcí v období 1991-2001, a zároveň srovnání s Pardubickým krajem a celým správním obvodem, které jsou zvýrazněny větším znakem. V roce 2001 je obec Gruna, hluboko v primérním sektoru, na rozdíl od roku 1991, tam nastalo spíše zhoršení než zlepšení. Žádná z obcí, ani samotný celý správní obvod se nepřibližuje krajským hodnotám, a zůstává v obou sledovaných letech hluboko pod průměrem, jak vyšším počtem EAO v priméru, tak nízkým počtem EAO v terciéru.

⁴⁰ Interní databáze katedry geografie v Olomouci: *Sčítání lidu, domů a bytů 1991*
Data poskytnutá Českým statistickým úřadem

Obrázek č. 24. Rozmístění EAO v zaměstnaneckých sektorech v roce 2001⁴¹

5.5 Bytová výstavba

Bytová výstavba je dobrým ukazatelem ekonomického rozvinutí regionu, kde vyšší počet dokončených bytů sekundárně ukazuje atraktivitu regionu pro potenciální migranty z hlediska dobré situace na trhu práce a dalších aspektech. Ve správním obvodu ORP Moravská Třebová, nebyl počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel vysoký. Ve sledovaném a srovnávaném období 2000-2004 a 2005-2009 byl počet dokončených bytů nižší než byl průměr krajský. Průměrně za období 2000-2004 bylo v ORP Moravská Třebová dokončeno 2,32 bytů na 1 000 obyvatel správního obvodu, v Pardubickém kraji byla tato hodnota 2,85. Největší intenzitu výstavby vykazovala obec Biskupice (9,83) a Útěchov (7,71), obě obce se nacházejí v blízkosti centra, v prvním případě jde o Jevíčko, v tom druhém Moravská Třebová. Obce plní satelitní funkci pro jedno z měst, kam se lidé stěhují. V druhém ze sledovaných období let 2005-2009 byl počet dokončených bytů ve správním obvodu 1,53 bytů na 1 000 obyvatel, zatímco krajská hodnota byla 3,22 bytů, je zřejmé že bytová výstavba v celém kraji

⁴¹ Český statistický úřad: Sčítání lidu, domů a bytů 2001 [online]. 2005 [cit. 2012-03-26]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/okresy/CZ0533>

nabírala na intenzitě, avšak ve správním obvodu byla na útlumu. Obcemi s nevyšším počtem dokončených bytů v tomto období byly Dlouhá Loučka (8,14) tato vysoká hodnota je dána výstavbou nového bytového domu pro sociálně slabé občany, když zde bylo postaveno 16 nových bytů. Další obcí byly Linhartice (6,59) a Gruna (6,34), zajímavé je, že v prvním sledovaném období Gruna nevykazovala ani jeden dokončený byt v letech 2000-2004. V samotném centru regionu, Moravské Třebové, byl počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel v prvním období 1,5. A v druhém 0,59, z toho je zřejmé, že lidé spíše vyhledávali pro stavbu nových rodinných domů či bytů obce přilehlé k centru. Některé obce (Borušov, Březina, Březinky, atd.) vykazují nulovou bytovou výstavbu, která je nejspíš dána jejich odlehlou polohou a špatnou dopravní infrastrukturou.

Tab. č. 7. Bytová výstavba v období 2000-2004 a 2005-2009 v Pardubickém kraji a SO ORP Moravská Třebová⁴²

	počet obyvatel k 31.12 v období 2000- 2004	počet obyvatel k 31.12 v období 2005- 2009	počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel 2000- 2004	počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel 2005-2009
Pardubický kraj	2 533 047	2 556 689	2,85	3,22
SO ORP Moravská Třebová	138 041	136 297	2,32	1,53

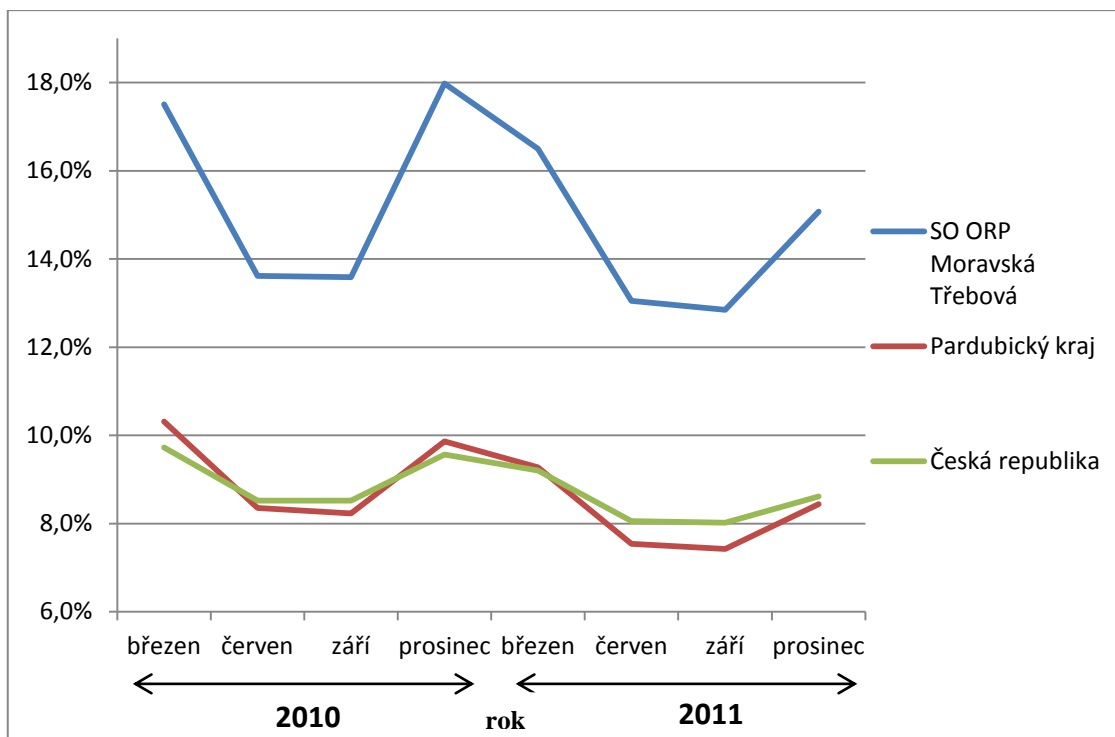
⁴² Český statistický úřad: *Vybrané údaje za obce Pardubického kraje podle správních obvodů v roce 2009* [online]. 2011 [cit. 2012-03-25]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/3E002E5C84/\\$File/e53133911h109.xls](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/3E002E5C84/$File/e53133911h109.xls)

6 TRH PRÁCE

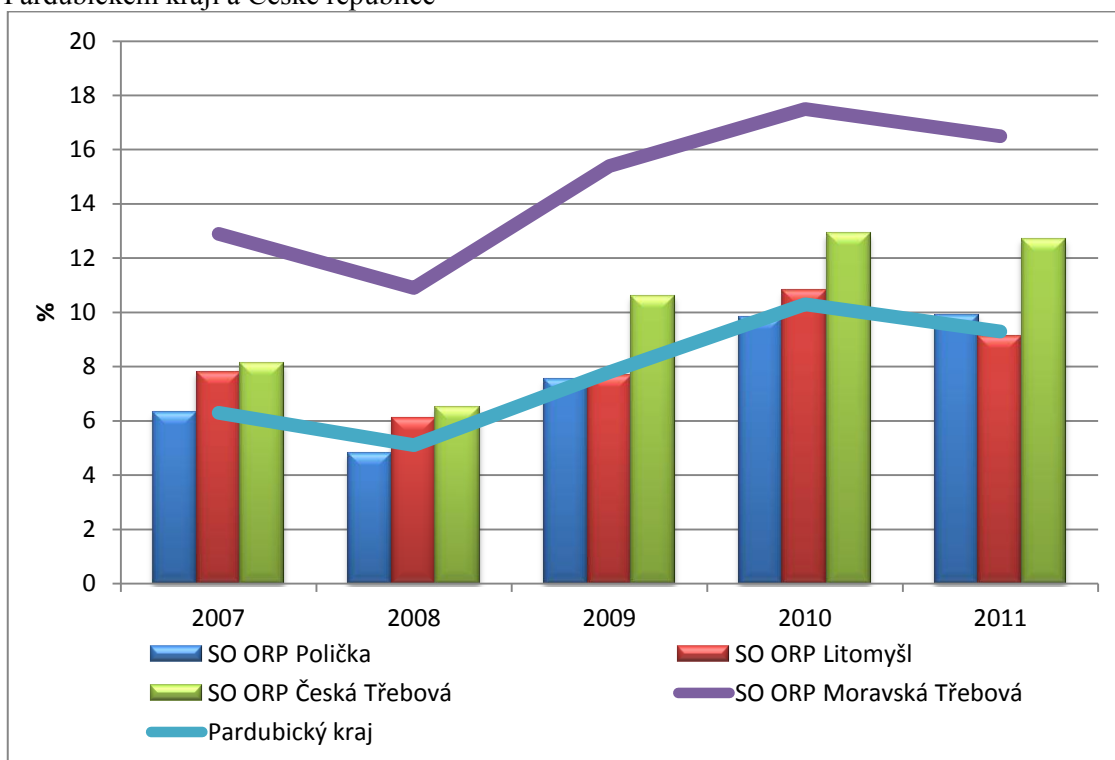
6.1 Nezaměstnanost

Z dlouhodobého hlediska se nezaměstnanost pohybuje vysoko nad průměrem České republiky a Pardubického kraje. Jedním z aspektů vysoké míry nezaměstnanosti může být specializace oblasti na textilní průmysl, který zde po dlouho dobu měl velkou tradici, po jeho postupném rušení a následném úplném krachu, dodával na trh práce uchazeče o zaměstnání, kteří nebyli schopni pracovat v jiném oboru, a začlenit se dále do pracovního procesu. Možným řešením jak snížit míru nezaměstnanosti, by byla dostavba rychlostní silnice R35, která má regionem procházet. Při současném přetížení a stavu dálnice D1, by se tato komunikace stala páteří pro celou republiku. Je tedy možné, že dobrá dopravní infrastruktura by mohla do oblasti přilákat větší počet zahraničních investorů, kteří by zajistili nová pracovní místa, to je ale pouze domněnka, ve skutečnosti situace může být jiná.

Na začátku sledovaného období v březnu roku 2005 dosahovala míra nezaměstnanosti ve správním obvodu 15,9 %, která postupně klesala do roku 2008 až na hodnotu 10,9 %. Poté však s nastupující celosvětovou hospodářskou krizí začala opět dramaticky stoupat. V roce 2010 se dostala na nejvyšší hodnotu, v březnu nezaměstnanost činila 17,5 %, poté následoval mírný pokles na 16,5 %, opět v březnu, ale v roce 2011. Co se týče průběhu nezaměstnanosti během roku, tak k největší dochází na začátku kalendářního roku. Je to především tím, že v létě je možnost zaměstnání v sezónních pracích, nezaměstnanost klesá, a dalším faktorem může být pracovní smlouvy na dobu určitou, tj. většinou do konce roku. Na začátku dalšího roku se tak vyskytne větší počet nezaměstnaných lidí. Poté opět následuje nárůst nezaměstnanosti, kdy končí sezónní práce.

Obrázek č. 25. Míra nezaměstnanosti během let 2010 a 2011 v SO ORP Moravská Třebová, Pardubickém kraji a České republice⁴³

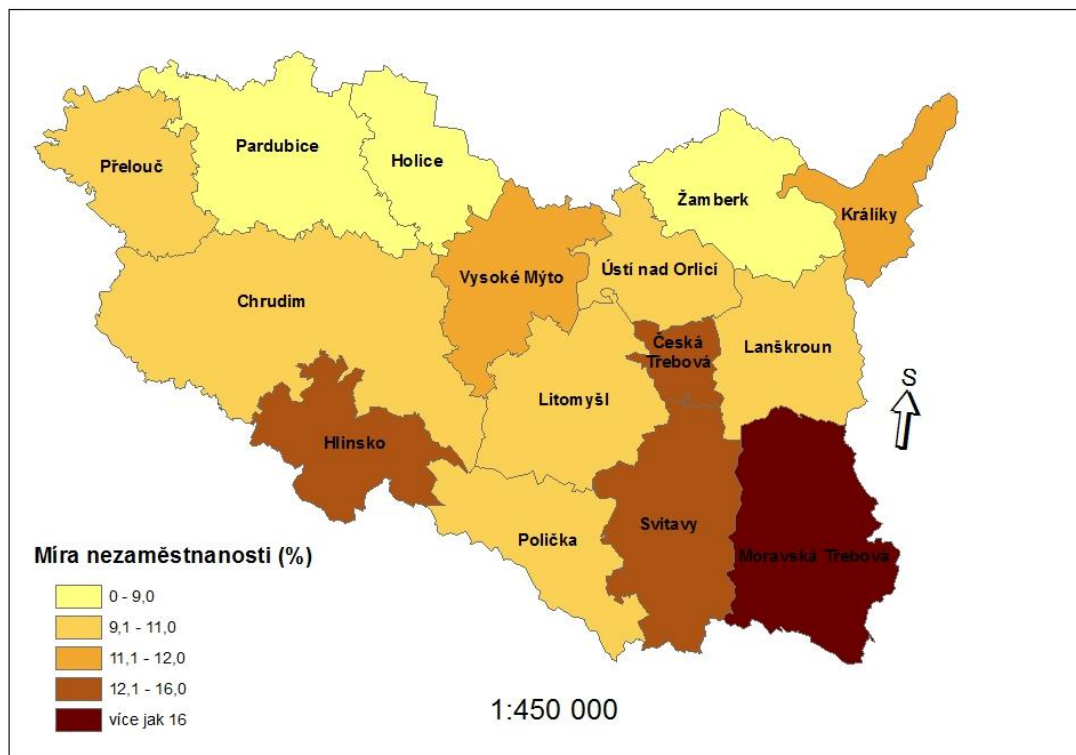

Obrázek č. 26. Míra nezaměstnanosti v březnu ve vybraných SO ORP, Pardubickém kraji a České republice⁴⁴

⁴³ Integrovaný portál MPSV: Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska [online]. Aktualizace neuvedená [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: < <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>>; vlastní tvorba

⁴⁴ *tamtéž*

V porovnání s jinými správními obvody Pardubického kraje, má SO ORP Moravská Třebová jasně nejhorší statistiky nezaměstnanosti, pohybuje se vysoko nad průměrem kraje, sice má stejné sestupné i vzestupné tendence, ale v úplně jiných relacích. Největší rozdíl mezi krajskou nezaměstnaností a nezaměstnaností ve správním obvodu Moravské Třebové byl v roce 2009, a to 7,9 procentních bodů. Z uvedených SO ORP má ještě o něco vyšší nezaměstnanost správní obvod Česká Třebová, i když nedosahuje takové intenzity jako ve správním obvodu Moravské Třebové.

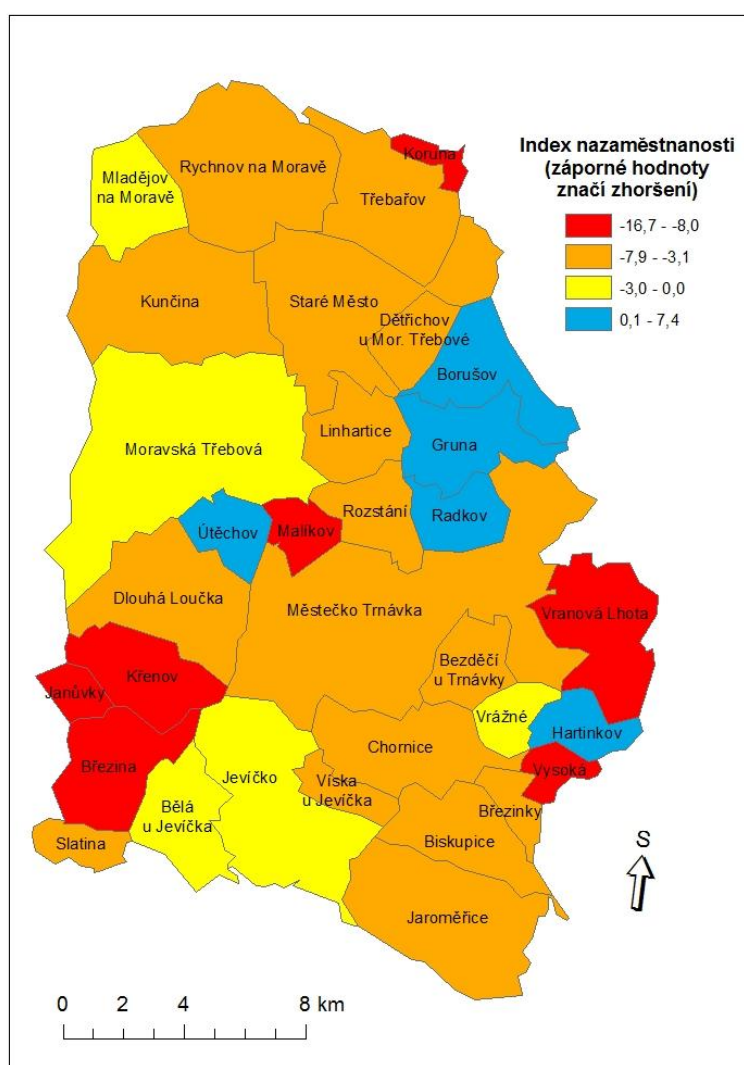
Obrázek č. 27. Míra nezaměstnanosti ve správních obvodech ORP Pardubického kraje v roce 2011 (31. březen)⁴⁵

Z hlediska nezaměstnanosti v jednotlivých obcích správního obvodu v roce 2005 vykazovala jednoznačně nejvyšší nezaměstnanost obec Vrážné, kde se v březnu usadila na hodnotě 45,5 %, postupem roku se v prosinci vyšplhala na hodnotu 54,5 %. Jedná se samozřejmě o obec s malým počtem obyvatel, kde mohou hodnoty být zkreslené, ale i tak jsou hodnoty vysoké. Další obce s vysokou nezaměstnaností během sledovaného období 2005-2011 je Gruna, kde v březnu 2006 byla míra nezaměstnanosti 42 %, obec Borušov s mírou nezaměstnanosti v březnu 2007 30,3 %. V roce 2008 před hospodářskou krizí se míra nezaměstnanosti všeobecně dostala na nejnižší hodnotu, jak

⁴⁵ *Integrovaný portál MPSV: Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska* [online]. Aktualizace neuvedena [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>>; vlastní tvorba

v Pardubickém kraji, tak i v SO ORP Moravské Třebové i v obcích správního obvodu. Výše zmíněná obec Vrážné vykazovala v březnu tohoto roku míru nezaměstnanosti 18,2 %. Poté ovšem začal již zmíněný prudký nárůst a míra nezaměstnanosti začala dosahovat hodnot někde i vyšší než před hospodářskou krizí. V roce 2010 v měsíci březnu dosahovaly čtyři obce nezaměstnanosti vyšší než 30 %. V samotném správním obvodu byla nezaměstnanost 17,5 %.

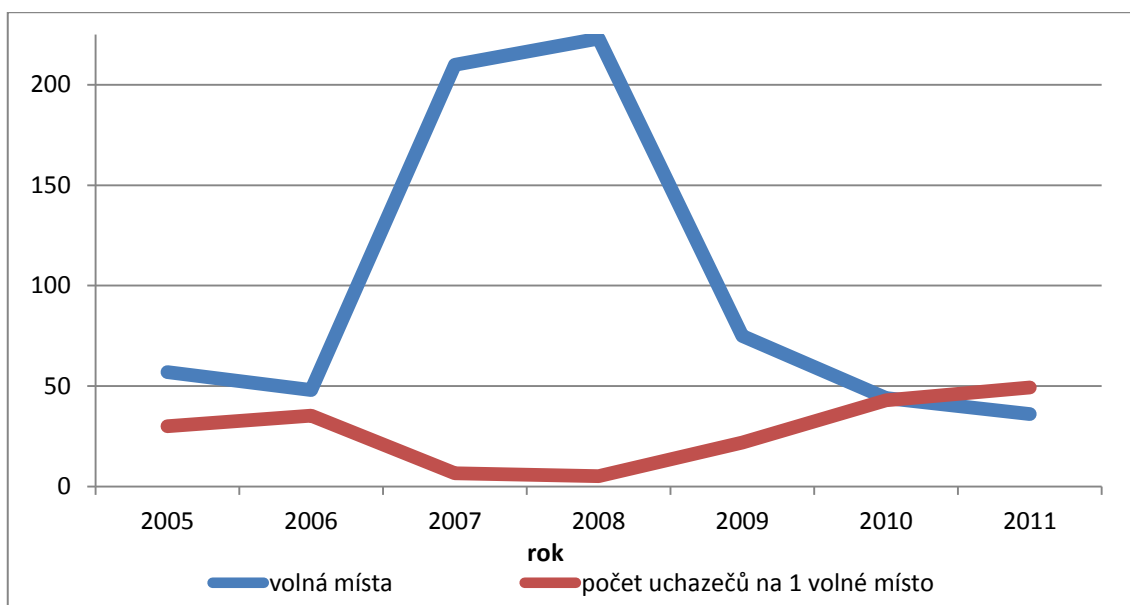
V nadcházejícím obrázku č. 24 můžeme vidět, jak se nezaměstnanost změnila v jednotlivých obcích správního obvodu. Je zde počítáno s aritmetickými průměry za období 2006-2008 a 2009-2011, rozdíl mezi hodnotami byl označen jako index nezaměstnanosti, který značí, zda se nezaměstnanost zhoršila (záporné hodnoty) a o kolik, naopak kladné hodnoty značí zlepšení situace nezaměstnanosti.

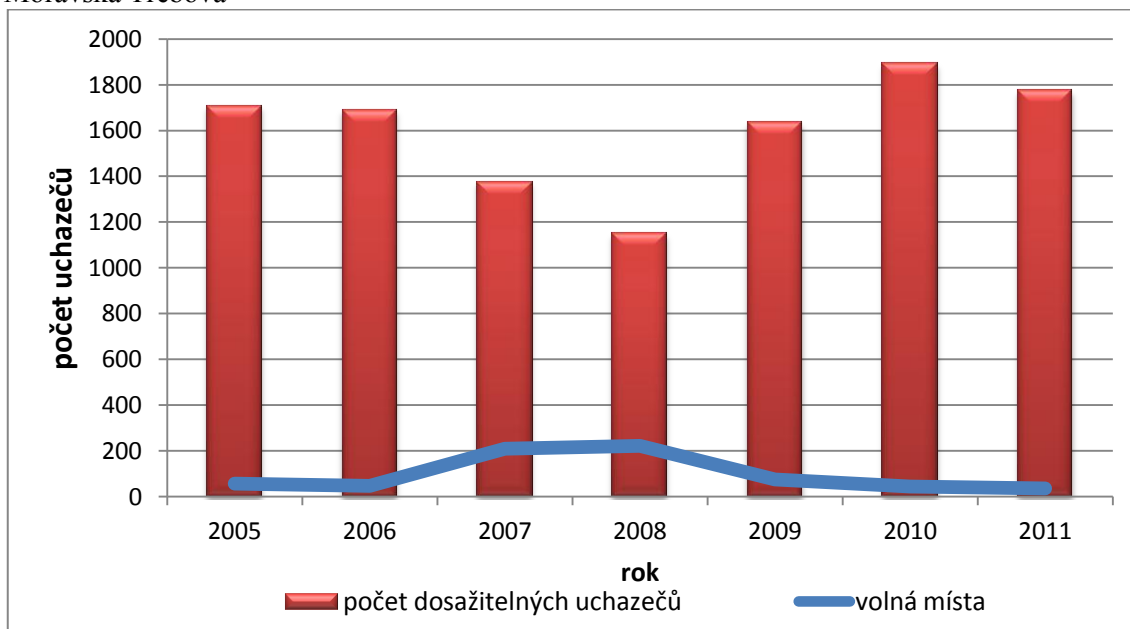
Obrázek č. 28. Vývoj nezaměstnanosti v obcích SO ORP Moravská Třebová v průměru let 2006-2008 a 2009-2011, vždy v březnu (změna nezaměstnanosti uváděna v %) ⁴⁶

⁴⁶ *Integrovaný portál MPSV: Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska* [online]. Aktualizace neuvedena [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: < <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>; vlastní tvorba

Současně s růstem či poklesem míry nezaměstnanosti, klesá či roste počet volných pracovních míst a počet dosažitelných uchazečů. Situace je stejná i v počtu dosažitelných uchazečů na jedno pracovní místo. Zatímco do roku 2008 kdy se nezaměstnanost snižovala, zvyšoval se počet pracovních míst a klesal počet dosažitelných uchazečů.

Obrázek č. 29. Vývoj počtu pracovních míst počtu uchazečů na 1 volné místo v SO ORP Moravská Třebová⁴⁷

Obrázek č. 30. Vývoj počtu dosažitelných uchazečů a volných pracovních míst v SO ORP Moravská Třebová⁴⁸

⁴⁷ Integrovaný portál MPSV: Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska [online]. Aktualizace neuvedená [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: < <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>>; vlastní tvorba a výpočty

⁴⁸ tamtéž

Prudký nárůst pracovních míst v roce 2006, byl spojený s otevřením nového průmyslového podniku Treboplast, s.r.o., zabývající se výrobou plastů. S nástupem hospodářské krize se počet volných pracovních míst opět snížil, až nakonec počet uchazečů na 1 pracovní místo převýšil počet volných míst.

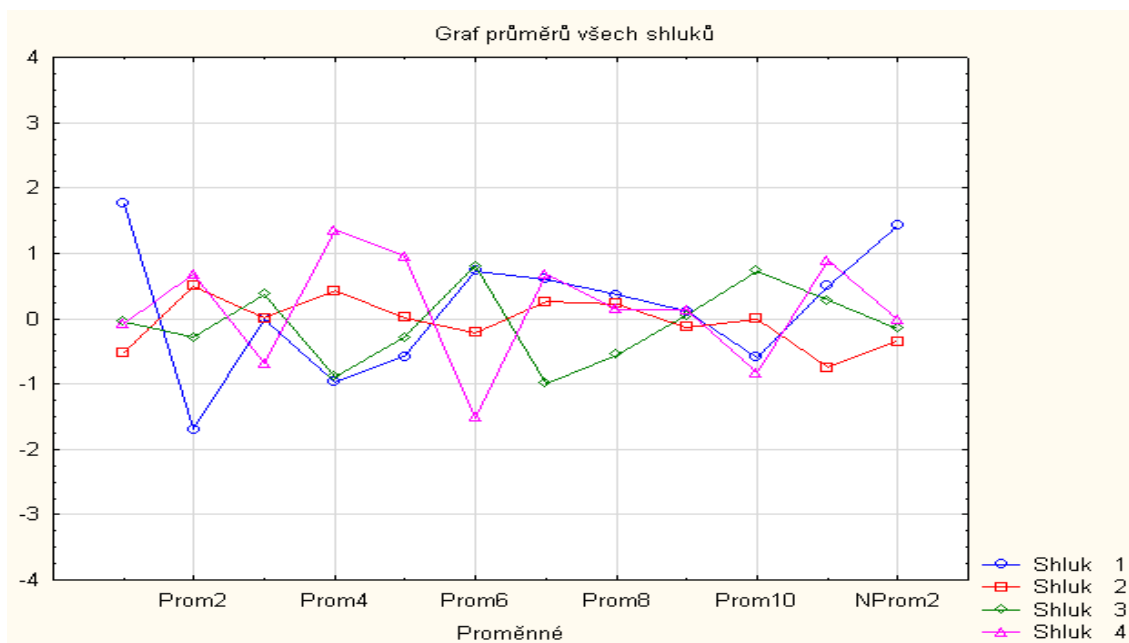
7 TYPOLOGIE OBCÍ

Pro závěrečnou syntézu, která spočívá ve snaze o jednoduchou kategorizaci obcí správního obvodu Moravská Třebová z pohledu námi sledovaných proměnných, jsme využili aplikace vícerozměrné statistické techniky – shlukové analýzy. Jde o metodu, která se v geografii standardně používá, nejčastěji právě pro potřeby typologií nebo klasifikací.⁴⁹ Pokusili jsme se kategorizovat obce z pohledu dvanácti proměnných, které v práci detailně diskutujeme (věkovou strukturu: 0-14, 15-64, 65 a více; zaměstnanost v sektorech: primér, sekundér a terciér; vzdělanostní strukturu: základní vzdělání a bez, středoškolské bez maturity, středoškolské s maturitou a vyšší; migrační saldo a přirozená měna obyvatelstva – obojí pětiletý průměr 2006-2010; míra nezaměstnanosti).

Do shlukové analýzy původně vstupovala matice 33 řádků (počet obcí) x 12 sloupců (počet proměnných), využili jsme metodu k-průměrů a hledali optimální počet shluků. Určení konečného počtu shluků představuje jedinou subjektivní záležitost v jinak exaktní matematické metodě, kterou shluková analýza je. Narazili jsme na problém extrémních hodnot tří obcí (Hartinkov, Janůvky a Vysoká), které měly tendenci vytvořit samostatnou kategorii. Je to hlavně z důvodu extrémně nízkého podílu dětí ve věku 0-14 let zastoupeného v prvních dvou jmenovaných obcích a extrémně vysokého průměrného pětiletého přirozeného přírůstku v případě obce Vysoká. Zmíněná čísla negativně ovlivnila celý proces kategorizování, proto jsme těmto obcím přiřadili samostatnou kategorii (E) a shlukovou analýzu provedli již bez nich. Nová zdrojová matice standardizovaných hodnot tak měla podobu 30 řádků x 12 sloupců (viz příloha č. 22). Výsledkem celého procesu je pak klasifikace obcí správního obvodu Moravská Třebová do pěti kategorií. Průměry jednotlivých shluků vzhledem ke všem proměnným jsou znázorněny na obrázku č. 31.

---

⁴⁹ HEŘMANOVÁ, Eva. *Vybrané vícerozměrné statistické metody v geografii*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1991, 133 s. ISBN 978-807-0663-028.

Obrázek č. 31. Průměry jednotlivých shluků vzhledem ke všem proměnným

TYP A

První kategorie zahrnuje obce s nadprůměrným počtem dětí ve věku 0-14 let, ale naopak s nízkým podílem obyvatelstva v produktivním věku. Struktura vzdělanostní je poměrně příznivá, nižší podíl populace se základním vzděláním a naopak vyšší s vysokoškolským. S nadprůměrným zastoupením dětí koresponduje i poměrně vysoký (s výjimkou obce Vrážné) průměrný přirozený přírůstek v posledních pěti letech.

TYP B

Obce Typu B jsou na rozdíl od A charakteristické nízkým (dokonce nejnižším) zastoupením dětí do 14ti let ze všech ostatních kategorií, nejvýraznějším rysem je ale velmi negativní trend dynamiky obyvatelstva v posledních pěti letech. Jak hodnoty přirozené změny, tak migrační salda se pohybují v záporných hodnotách. Ostatní ukazatele pak obce vykazují jako průměrné.

TYP C

Ve třetí kategorii jsou zastoupena především města a obce s vyšším počtem obyvatel, tomu odpovídají i jejich charakteristiky. Podíl poproduktivního obyvatelstva tu dosahuje nejvyšších hodnot, současně se setkáváme s nejvyššími hodnotami podílu vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva, oproti ostatním kategoriím je výrazně odlišná i zaměstnanost podle sektorů, nejvýrazněji je zastoupen terciér. Nejpříznivěji v regionu se v těchto sídlech vyvíjí i míra nezaměstnanosti.

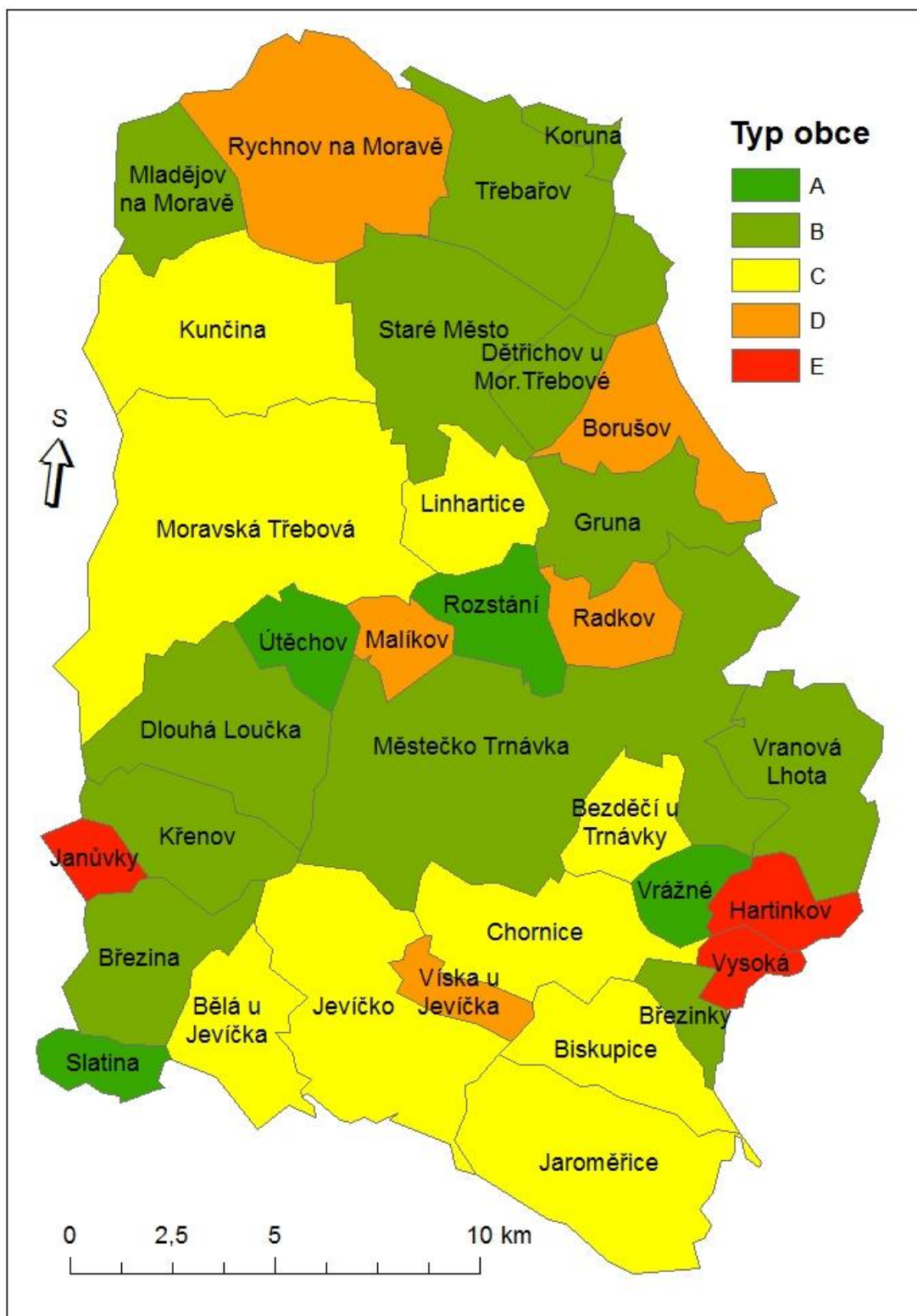
TYP D

Poslední identifikovaný typ se vyznačuje sice vysokým podílem populace v produktivním věku, ale struktura vzdělanostní je negativní, s minimem vysokoškolsky

vzdělaného obyvatelstva. Jedná se o obce prakticky s naprostou absencí obslužné sféry, a s vysokou nezaměstnaností.

Tab. č. 8. Kategorizace obcí k jednotlivým typům

TYP	OBCE	GENERALIZOVANÁ PODOBA TYPU
A	Rozstání, Slatina, Útěchov, Vrážné	obce se nadprůměrným přirozeným přírůstkem a vysokým podílem dětí do 14ti let
B	Březina, Březinky, Dětrichov u Moravské Třebové, Dlouhá Loučka, Gruna, Koruna, Křenov, Městečko Trnávka, Mladějov na Moravě, Staré Město, Třebařov, Vranová Lhota	výrazně negativní trendy v dynamice obyvatelstva
C	Bělá u Jevíčka, Bezděčí u Trnávky, Biskupice, Chornice, Jaroměřice, Jevíčko, Kunčina, Linhartice, Moravská Třebová	větší sídla, nadprůměrný podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva, terciérní sektor
D	Borušov, Malíkov, Radkov, Rychnov na Moravě, Víška u Jevíčka	negativní vzdělanostní struktura, nezaměstnanost, absence terciérního sektoru
E	Hartinkov, Janůvky, Vysoká	obce s extrémními hodnotami, viz textová část

Obrázek č. 32. Typologie jednotlivých obcí SO ORP Moravská Třebová

8 ZÁVĚR

Sledovaný správní obvod ORP Moravská Třebová, skládající se z 33 obcí, nepatří k populačně silným ani nijak rozvinutým regionům, spíše naopak. Početní stav obyvatelstva od velkého propadu po II. světové válce stagnuje, spíše klesá. Stejně je tomu tak i v centru správního obvodu Moravské Třebové. Většina obcí správního obvodu jsou z hlediska počtu obyvatel malé. V intervalu 101-250 obyvatel se nachází 12 obcí, největší obcí je samozřejmě město Moravská Třebová s počtem převyšujícím 10 000 obyvatel, poté druhé město Jevíčko. Počet obyvatel v Jevíčku dosahuje necelých 3 000. Region je co do růstu populace ztrátový, kladné migrační saldo bylo naposledy zaznamenáno v roce 2003, a přirozený přírůstek, který není nijak zvlášť velký, spíše také záporný, tuto tendenci neupraví, celkový přírůstek se tedy také pohybuje v záporných hodnotách. Stejně jako v celé České republice, tak i zde zaznamenáváme fenomén poslední doby a to stárnutí populace, která vykazuje malý podíl předproduktivní složky a vysoký podíl složky postproduktivní, a v některých obcích obrovsky vysoký index stáří, a spolu s tím i vysoký index ekonomického zatížení. Úroveň vzdělanosti se postupem času zlepšuje, i když podíl osob s ukončeným vysokoškolským vzděláním je podprůměrný vzhledem k Pardubickému kraji i České republice, naopak podíl osob se základním vzděláním a středoškolským s maturitou je vyšší. Počet věřících osob se v regionu, stejně jako v celé republice snižuje, i přesto je zde míra religiozity nepatrně vyšší než je celostátní průměr.

V roce 2001 byl podíl ekonomicky aktivních osob 49,8 %, což je 0,5 % méně než v celém kraji. Necelých 8 % ekonomicky aktivních obyvatel bylo zaměstnáno v zemědělství, a téměř polovina v průmyslu. Tento region můžeme zařadit mezi průmyslové, jelikož zaměstnanost v sektoru služeb a obchodu je velmi nízká, naopak zaměstnanosti v priméru a sekundéru vyšší než je průměr České republiky. Region byl zejména v minulosti známý svojí tradicí textilního průmyslu, který se postupem času vytratil, a jeho pozici zastoupil průmysl vyrábějící plastové díly pro automobil a lehké strojírenství. Bytová výstavba v regionu během posledních let nebyla nijak zvlášť intenzivní, především období 2005-2009 byl velmi nízký počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel, to 1,53, kdežto v Pardubickém kraji 3,22.

Nezaměstnanost v regionu je velkým, již dlouhodobějším problémem, od doby kdy v této byla sledována (rok 2005), se míra nezaměstnanosti pohybovala vysoko nad mírou nezaměstnanosti Pardubického kraje, České republiky, ale i ostatních SO ORP tohoto kraje. Po roce 2008 už tak vysoká hodnota, stoupla ještě do vyšších čísel, které

sice mírně klesly, ale pořád je zde nezaměstnanost nejvyšší v kraji. Z výše uvedených charakteristik regionu je patrné, že region je oprávněně zařazován mezi vnitřní periferie, které byly zmíněny ve 3. kapitole, kde se právě za znaky považuje úbytek obyvatelstva, nižší vzdělanost, nízké zastoupení EAO v terciéru a také vysoká nezaměstnanost.

Závěrečná typologie obcí, nám seskupila obce do pěti kategorií podle společných znaků. Obce typu A jsou charakteristické vysokým podílem osob ve věkové kategorii 0 – 14 let a přirozeným přírůstkem, u obcí typu B můžeme pozorovat negativní dynamiku obyvatelstva, obce typu C jsou větší sídla charakteristická vyšším podílem osob s vyšším vzděláním (středoškolské s maturitou nebo VŠ), výraznější zastoupení terciérního sektoru, opak jsou obce typu D, kde je nízké zastoupení terciéru, nízká vzdělanost a vyšší míra nezaměstnanosti. Typ obcí E byl vyčleněn samostatně z důvodu extrémních hodnot některých obcí.

V současné době zatím nic nenasvědčuje tomu, že by se situace v regionu obrátila k lepšímu. Velký vliv na to má právě velmi vysoká nezaměstnanost, která region činí nezajímavým, tudíž dochází k úbytku obyvatel, především vzdělaných, kteří jsou pro budoucí pozitivní rozvoj důležití. Stejně tak nedochází k výstavbě nových průmyslových objektů, které by zajistili tolik potřebná pracovní místa, a navíc několik současných podniků se nachází na hranici bankrotu, což by znamenalo další zvýšení míry nezaměstnanosti.

SUMMARY

This bachelor thesis deals with the partial socio-economic characteristics of the region Moravskotřebovsko which is largely focused on demographics. Discussed region as an administrative district of the municipality with extended powers Moravská Třebová is part of the Pardubice region. It is located on the south-eastern edge. The administrative district is composed of 33 municipalities with a total area of 41,722 hectares. The first part is focused on long-term population trends from 1869 to 2011. There are observed characteristics of fertility, mortality and migration of population in the region after 1991 up to now. As another part of the characteristic structure there have been created some by people in the region of education, age and sex, population, economic structure, and ultimately national and religious. The Conclusion of the main part is devoted to the economic situation of the region, especially unemployment, high levels of its influence on the development of the region and how the economic crisis was reflected in unemployment in the region and its communities. Final typology of the municipalities is categorized into five classes according to common developmental characters. Finally I compare other administrative areas of the Pardubice region.

Key words: district of Moravskotřebovsko, demographic characteristics, population, unemployment, socioeconomic characteristics, migration

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A JINÉ ZDROJE

HAMPL, Martin. *Geografická organizace společnosti v České republice: transformační procesy a jejich obecný kontext*. Praha: DemoArt, 2005, 147 s. ISBN 978-808-6746-029.

HEŘMANOVÁ, Eva. *Vybrané vícerozměrné statistické metody v geografii*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1991, 133 s. ISBN 978-807-0663-028.

CHALUPA, Petr a Zdeňka TARABOVÁ. *Geografie obyvatelstva, demografie, geografie sídel*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1990, 148 s. ISBN 80-210-0202-6.

Interní databáze katedry geografie v Olomouci: *Sčítání lidu, domů a bytů 1991 a 2011*

KALIBOVÁ, Květa. *Úvod do demografie*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1997, 52 s. ISBN 80-718-4428-4.

Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: *Historický lexikon obcí ČR 1869-2005 I. díl*. Český statistický úřad. Praha 2006, 759 s.

Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: *Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001 – základní informace o obcích: okres Svitavy*. Praha: Český statistický úřad, 2003. 472 s.

KOSCHIN, Felix. *Demografie poprvé*. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2005, 122 s. ISBN 80-245-0859-1.

MUSIL, Jiří a Jan MÜLLER. Vnitřní periferie České republiky jako mechanismus sociální exkluze. *Sociologický časopis*. 2008, roč. 44, č. 2.

NEKUDA, Vladimír et al. *Moravskotřebovsko; Svitavsko*. Vyd. 1. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, 2002, 843 s. ISBN 80-727-5026-7.

TOUŠEK, Václav, Josef KUNC a Jiří VYSTOUPIL. *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 411 s. ISBN 978-807-3801-144.

Aplikace v regionální a sociální geografii [online]. 2009 [cit. 2012-03-10]. Dostupné z: <<http://aplikacergsg.sci.muni.cz/pruvodce-daty-a-jejich-zdroji/obyvatelstvo-2/mestske-obyvatelstvo>>
<<http://aplikacergsg.sci.muni.cz/pruvodce-daty-a-jejich-zdroji/obyvatelstvo-2/migracni-pohyb>>

Český statistický úřad. Sčítání lidu, domů a bytů 2011: Česká republika [online]. 2011 [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-o-uzemi&tu=0&th=&v=&vo=H4sIAAAAAAAAAAHWPv07DMBDGry2hf4UKAxuP0EpMdAMXu8RqEldJGkQmDI1aUKAhcUsmJBYYWGFnYOxLIJ6AlQmxMzPCpUgwIE6ydSff7_s-z95BS2JYPpZT2Zyoo7Cpy2Rkykgrvjw-re4_FyDfgUo4loOOPFTjmENZjeIlgGY3DQRptbkFWtfMS3nU8VQXlvsPsHrGJmZzB>

BcCfndyPYShPh01-qoJhEK-
83T98XF638pDjoE1IOAnSGOq_e9bk5CCIr2Z3a9Xb15s8QBqhWoe_EwW5HQXaIF
lvbaQpxnJ0sTuPhS-
WgqluqCVcEilY7Aq6zR3sKpS4wiMOoURBAcmMc4knusLgyAmc3b2eL9o28TPjEtI
W0Q1Gswl_r3nM9tk81MInloIaAh3b_GbQ1yXtvtFF_RKHzHJ7HooouOQZtNzyHNfo-
M>

Český statistický úřad: Databáze demografických údajů za obce ČR [online]. 2012 [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm>

Český statistický úřad: Demografická ročenka krajů 2001 až 2010 [online]. 2011 [cit. 2012-03-19]. Dostupné z:

<<http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/p/4027-11>>

<[http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/BF00208D19/\\$File/40271109.XLS](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/BF00208D19/$File/40271109.XLS)>

<[http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/FA00388601/\\$File/4027070210.xls](http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/FA00388601/$File/4027070210.xls)>

Český statistický úřad: Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností [online]. 2011 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z:

<[http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/480042B0EB/\\$File/403011114.XLS](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/480042B0EB/$File/403011114.XLS)>

<http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/kapitola/4030-11-r_2011-08000>

Český statistický úřad: Charakteristika správního obvodu Moravská Třebová [online]. 2011 [cit. 2012-04-10]. Dostupné z:

<http://www.pardubice.czso.cz/xe/redakce.nsf/i/charakteristika_spravniho_obvodu_moravska_trebova>

Český statistický úřad: Metainformace k ukazateli [online]. 2004 [cit. 2012-03-10].

Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/mi/mi_ukazatel.jsp?kodukaz=6245>

Český statistický úřad: Sčítání lidu, domů a bytů 2001 [online]. 2005 [cit. 2012-03-19].

Dostupné z: <<http://www.czso.cz/slodb/slodb2001.nsf/tabx/CZ0530>>

Český statistický úřad: Sčítání lidu, domů a bytů 2011(součást i rok 1991 a 2001)

[online]. 2012 [cit. 2012-03-19]. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/slodbvo/#!stranka=vse-o-uzemi&tu=0&th=&v=&vo=H4sIAAAAAAAAAAHWPv07DMBDGry2hf4UKAxuP0EpMdAMXu8RqEldJGkQmDI1aUKAhcUsmJBYYWGFnYOxLIJ6AlQmxMzPCpUgwIE6ydSff7_s-z95BS2JYPpZT2Zyoo7Cpy2Rkykgrvjw-re4_FyDfgUo4loOOPFTjmENZjeIgGY3DQRptbkFWtfMS3nU8VQXlvsPsHrGJmZzB>

BcCfndyPYShPh01-qoJhEK-
83T98XF638pDjoE1IOAnSGOq_e9bk5CCIr2Z3a9Xb15s8QBqhWoe_EwW5HQXaIF
lvbaQpxnJ0sTuPhS-

WgqluqCVcEilY7Aq6zR3sKpS4wiMOoURBAcmMc4knusLgyAmc3b2eL9o28TPjEtI
W0Q1Gswl_r3nM9tk81MInloIaAh3b_GbQ1yXtvtFF_RKHzHJ7HooouOQZtNzyHNfo-
M>

Český statistický úřad: Správní obvody [online]. 2012 [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/spravni_obvody>

Český statistický úřad: Třídění dle správních obvodů obcí s rozšířenou působností (III. stupně) 2011 [online]. 2012 [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/obce_pardubickeho_kraje>

Český statistický úřad: Vybrané údaje za obce Pardubického kraje podle správních obvodů v roce 2009 [online]. 2011 [cit. 2012-03-25]. Dostupné z: <[http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/3E002E5C81/\\$File/e5313391h106.xls](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/3E002E5C81/$File/e5313391h106.xls)>
<[http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/3E002E5C84/\\$File/e5313391h109.xls](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/3E002E5C84/$File/e5313391h109.xls)>

Český statistický úřad: Základní charakteristika správních obvodů obcí s rozšířenou působností [online]. 2007 [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: <[http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/t/BE0032092E/\\$File/5309zc08.pdf](http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/t/BE0032092E/$File/5309zc08.pdf)>
<http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/kapitola/4030-11-r_2011-08000>

Integrovaný portál MPSV: Statistika nezaměstnanosti z územního hlediska [online]. Aktualizace nevedena [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>>

Město Jevíčko [online]. 2012 [cit. 2012-03-11]. Dostupné z: <<http://www.jevicko.cz/index.php?id=2140&lang=cze>>

Moravskotřebovský zpravodaj. Moravská Třebová, 2012, roč. 10, č. 3. Dostupné z: <<http://mtrebova.cz/files/page/2008/01/mtz1203.pdf>>

Regionální informační servis: Mikroregiony [online]. 2010 [cit. 2012-03-11]. Dostupné z: <<http://www.risy.cz/vyskakovaci-okno-mikroregiony?id=156&language=Cs>>

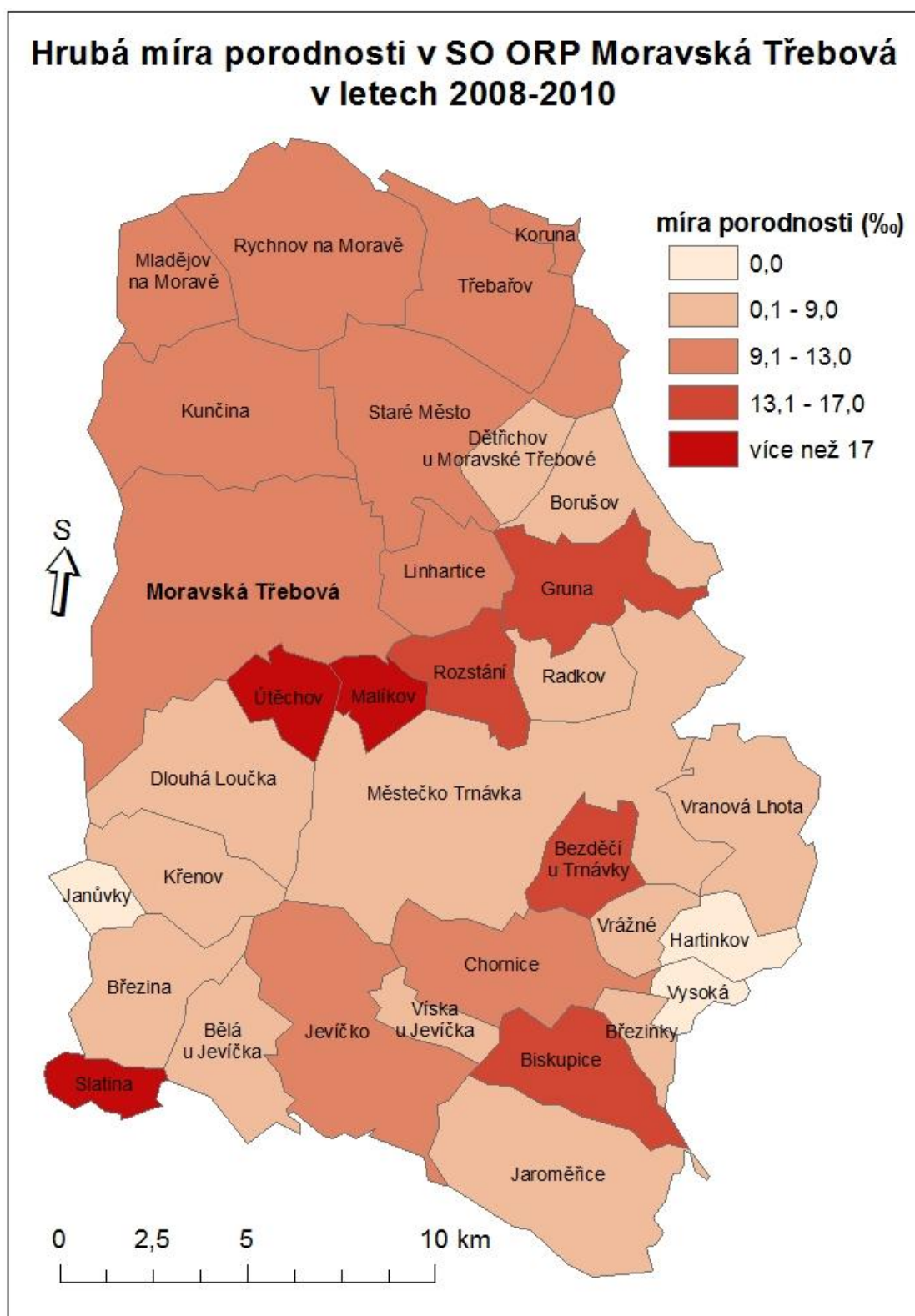
Sčítání lidu, domů a bytů 2011 [online]. 2005 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z: <<http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/tabx/CZ0530>>
<<http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/okresy/CZ0533>>

SEZNAM PŘÍLOH

1. Obr. č. 1. Hrubá míra porodnosti v obcích SO ORP Moravská Třebová v letech 2008-2010
2. Obr. č. 2. Hrubá míra úmrtnosti v obcích SO ORP Moravská Třebová v letech 2008-2010
3. Obr. č. 3. Věková struktura v obcích SO ORP Moravská Třebová k 3. 3. 1991
4. Obr. č. 4. Věková struktura v obcích SO ORP Moravská Třebová k 31. 12. 2009
5. Obr. č. 5. Vzdělanostní struktura v obcích SO ORP Moravská Třebová k 26. 3. 2011
6. Obr. č. 6. Náboženská struktura v obcích SO ORP Moravská Třebová k 3. 3. 1991
7. Obr. č. 7. Náboženská struktura v obcích SO ORP Moravská Třebová k 26. 3. 2011
8. Obr. č. 8. Míra nezaměstnanosti v obcích SO ORP Moravská Třebová k 1. 1. 2005
9. Obr. č. 9. Míra nezaměstnanosti v obcích SO ORP Moravská Třebová 1. 1. 2011
10. Obr. č. 10. Webbův diagram obcí SO ORP Moravská Třebová pro průměrné hodnoty let 1997-2001
11. Obr. č. 11. Webbův diagram obcí SO ORP Moravská Třebová pro průměrné hodnoty let 2002-2006
12. Tab. č. 1. Základní informace o obcích SO ORP Moravská Třebová
13. Tab. č. 2. Pohyby obyvatelstva v SO ORP Moravská Třebová v letech 1991-2010 v relativních hodnotách
14. Tab. č. 3. Struktura obyvatelstva podle věku v obcích v SO ORP Moravská Třebová v roce 2009
15. Tab. č. 4. Struktura obyvatelstva podle věku a pohlaví v obcích SO ORP Moravská Třebová v roce 2009
16. Tab. č. 5. Struktura obyvatelstva v obcích SO ORP Moravská Třebová podle indexu stáří, indexu feminity a indexu ekonomického zatížení v roce 2009
17. Tab. č. 6. Struktura obyvatelstva v obcích SO ORP Moravská Třebová podle náboženského vyznání v roce 2011
18. Tab. č. 7. Obyvatelstvo 15ti leté a starší podle nejvyššího ukončeného vzdělání v obcích SO ORP Moravská Třebová roce 2011
19. Tab. č. 8. Struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity v obcích SO ORP Moravská Třebová v roce 1991
20. Tab. č. 9. Struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity v obcích SO ORP Moravská Třebová v roce 2001

21. Tab. č. 10. Vývoj míry nezaměstnanosti (v %) v obcích SO ORP Moravská Třebová
v letech 2005-2011

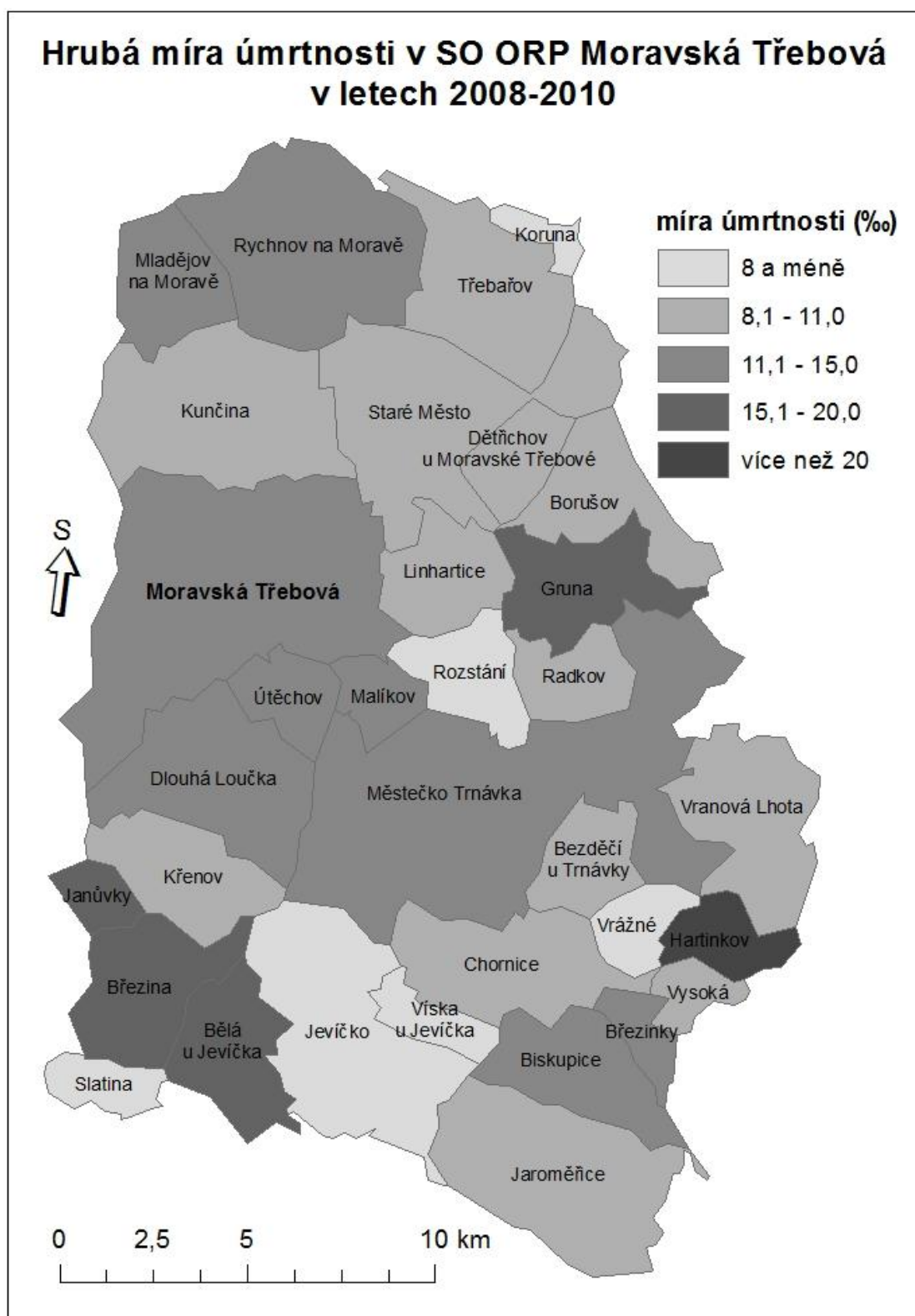
22. Tab. č. 11. Matice vstupující do shlukové analýzy

Obr. č. 1. Hrubá míra porodnosti v obcích SO ORP Moravská Třebová v letech 2008-2010

Zdroj: Český statistický úřad: Vybrané údaje za obce Pardubického kraje v roce 2008 podle správních obvodů v roce 2008, 2009 a 2010 [online]. 2010 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <<http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/krajkapitola/531339-10--068>>

Český statistický úřad: Databáze demografických údajů za obce ČR [online]. 2012 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm>

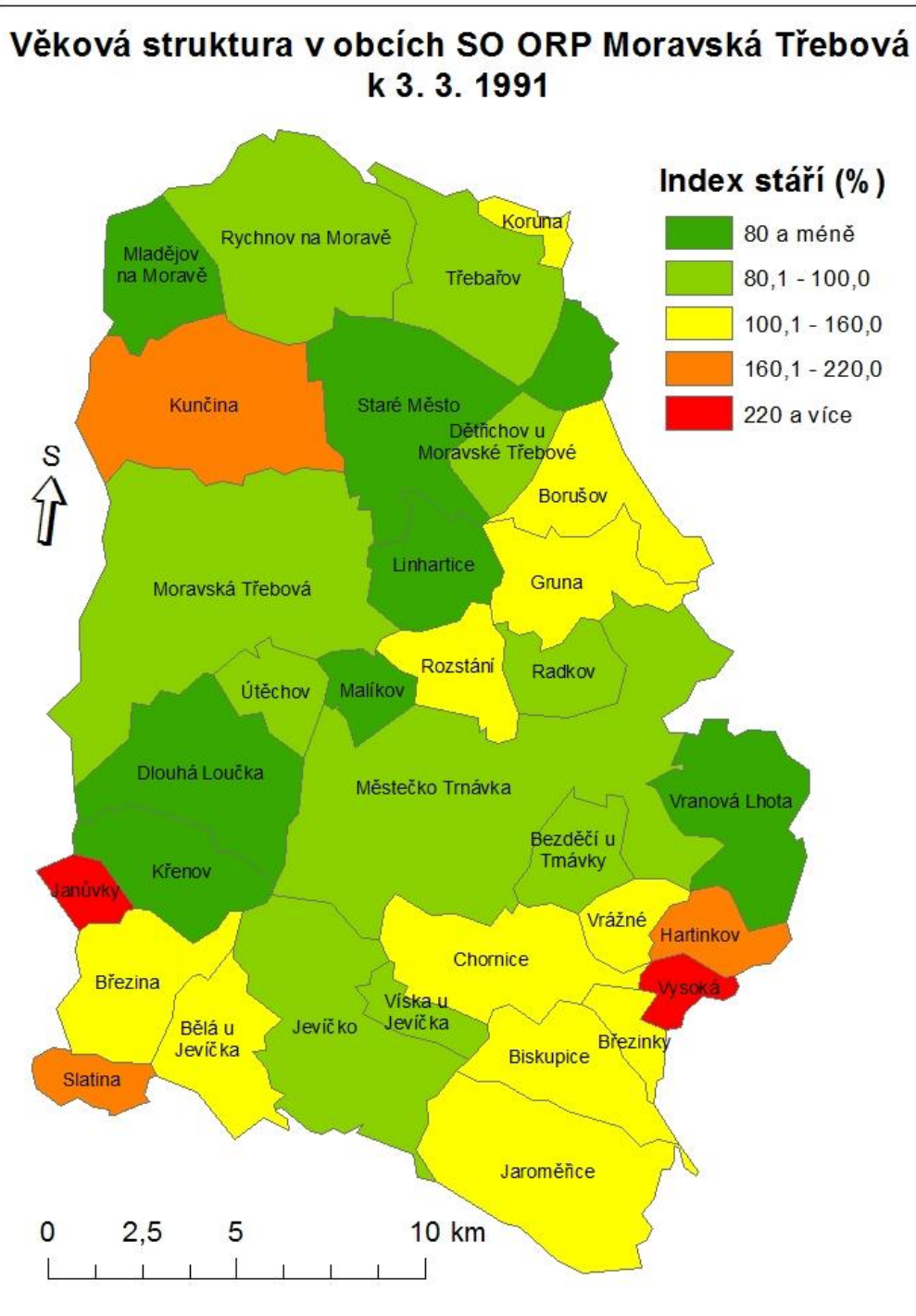

Obr. č. 2. Hrubá míra úmrtnosti v obcích SO ORP Moravská Třebová v letech 2008-2010

Zdroj: Český statistický úřad: Vybrané údaje za obce Pardubického kraje v roce 2008 podle správních obvodů v roce 2008, 2009 a 2010 [online]. 2010 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <<http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/krajkapitola/531339-10--068>>

Český statistický úřad: Databáze demografických údajů za obce ČR [online]. 2012 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm>

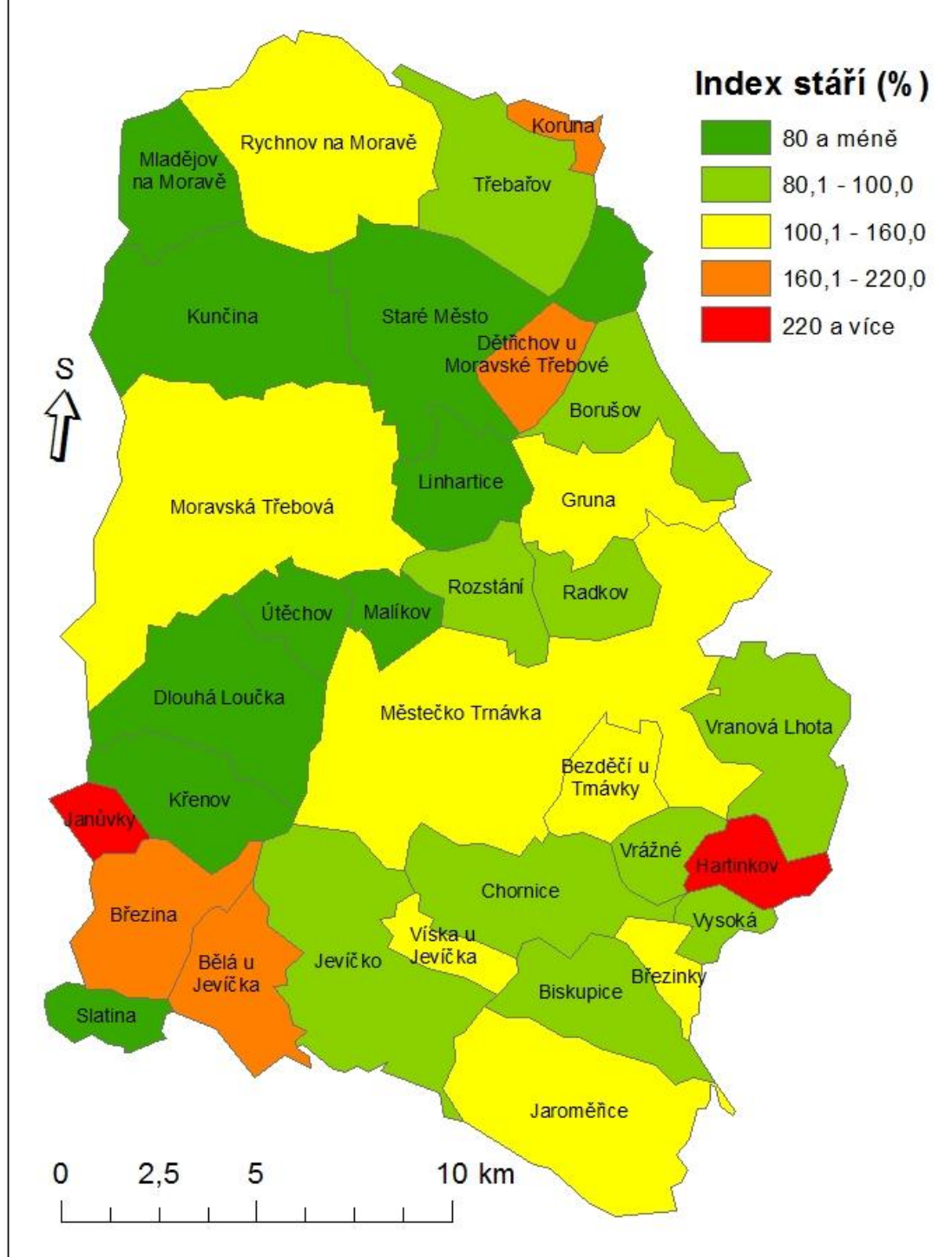

Obr. č. 3. Věková struktura v obcích SO ORP Moravská Třebová k 3. 3. 1991

Zdroj: Český statistický úřad: Sčítání lidu, domů a bytů 2011(součást i rok 1991 a 2001) [online]. 2012 [cit. 2012-03-19]. Dostupné z: <[64](http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-o-uzemi&tu=0&th=&v=&vo=H4sIAAAAAAAAAAHWPv07DMBDGry2hf4UKAxuP0EpMdAMXu8RqEldJGkQmDI1aUKAhcUsmJBYWGFNyoXLIJ6AlQmxMzPCpUgwIE6ydSff7_s-z95BS2JYppZT2Zyoo7Cpy2Rkygrvjw-re4_FyDfgUo4loOOPFTjmENZjeIgGY3DQRptbkFWtfMS3nU8VQXlvsPsHrGJmZzBBcCfndyPYShPh01-qoJhEK-83T98XF638pDjoE1lOAnSGOq_e9bk5CCIr2Z3a9Xb15s8QBqhWoe_EwW5HQXaIFlvbaQpxnJ0sTuPhS-WgqIuqCvCeilY7Aq6zR3sKpS4wiMOoURBacmMc4knusLgyAmc3b2eL9o28TPjEtIW0Q1Gswl_r3nM9tk81MInloIaAh3b_GbQ1yXtvtFF_RKnzHJ7HouuOQZtNzyHNfo-M>></p>
</div>
<div data-bbox=)

Věková struktura v obcích SO ORP Moravská Třebová k 31. 12. 2009

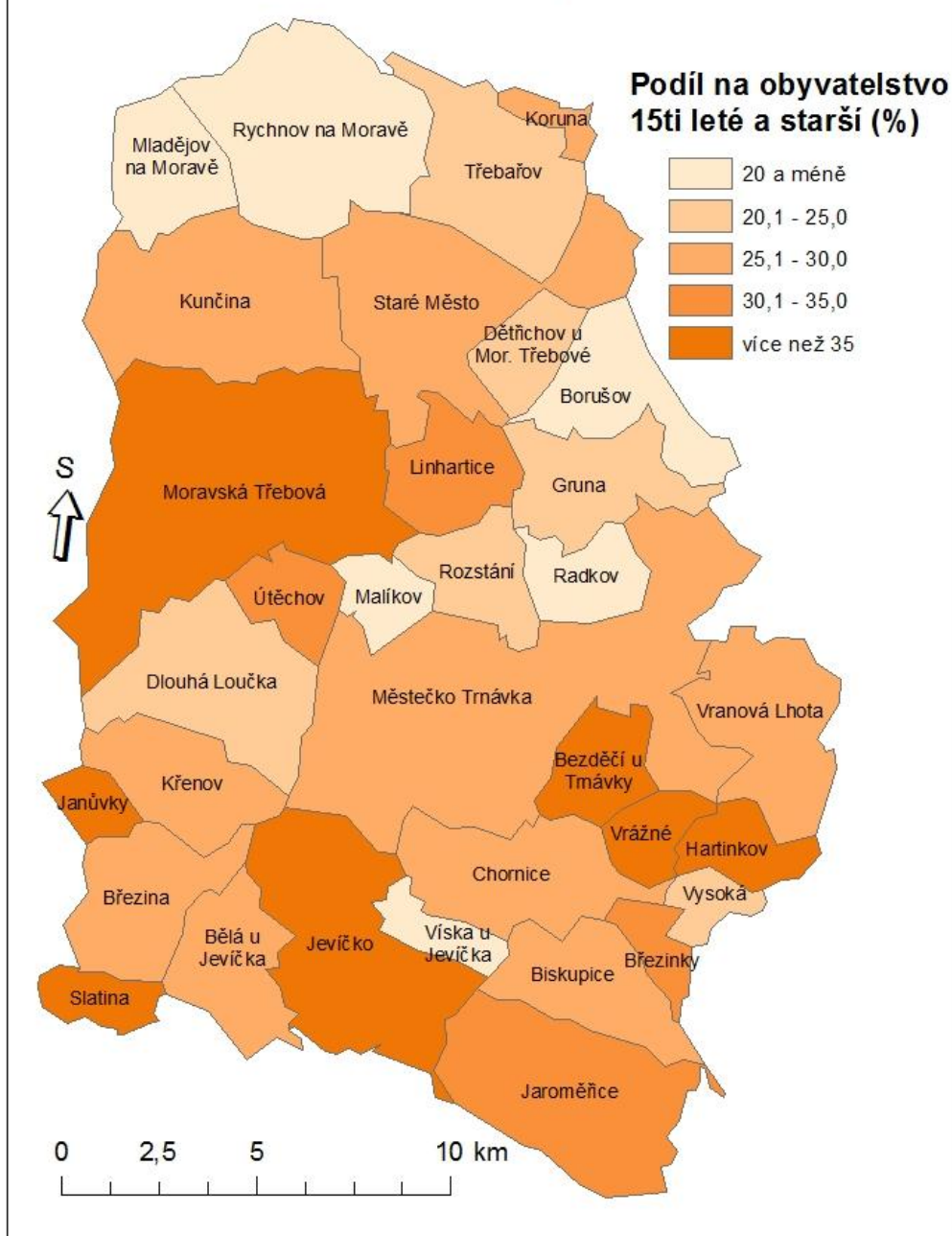

Obr. č. 4. Věková struktura v obcích SO ORP Moravská Třebová k 31. 12. 2009

Zdroj: Český statistický úřad: Vybrané údaje za obce Pardubického kraje podle správních obvodů v roce 2009 [online]. 2011 [cit. 2012-04-15]. Dostupné z:

<[http://www.czso.cz/csu/2011ediciplan.nsf/t/3E002E5C81/\\$File/e53133911h106.xls](http://www.czso.cz/csu/2011ediciplan.nsf/t/3E002E5C81/$File/e53133911h106.xls)>

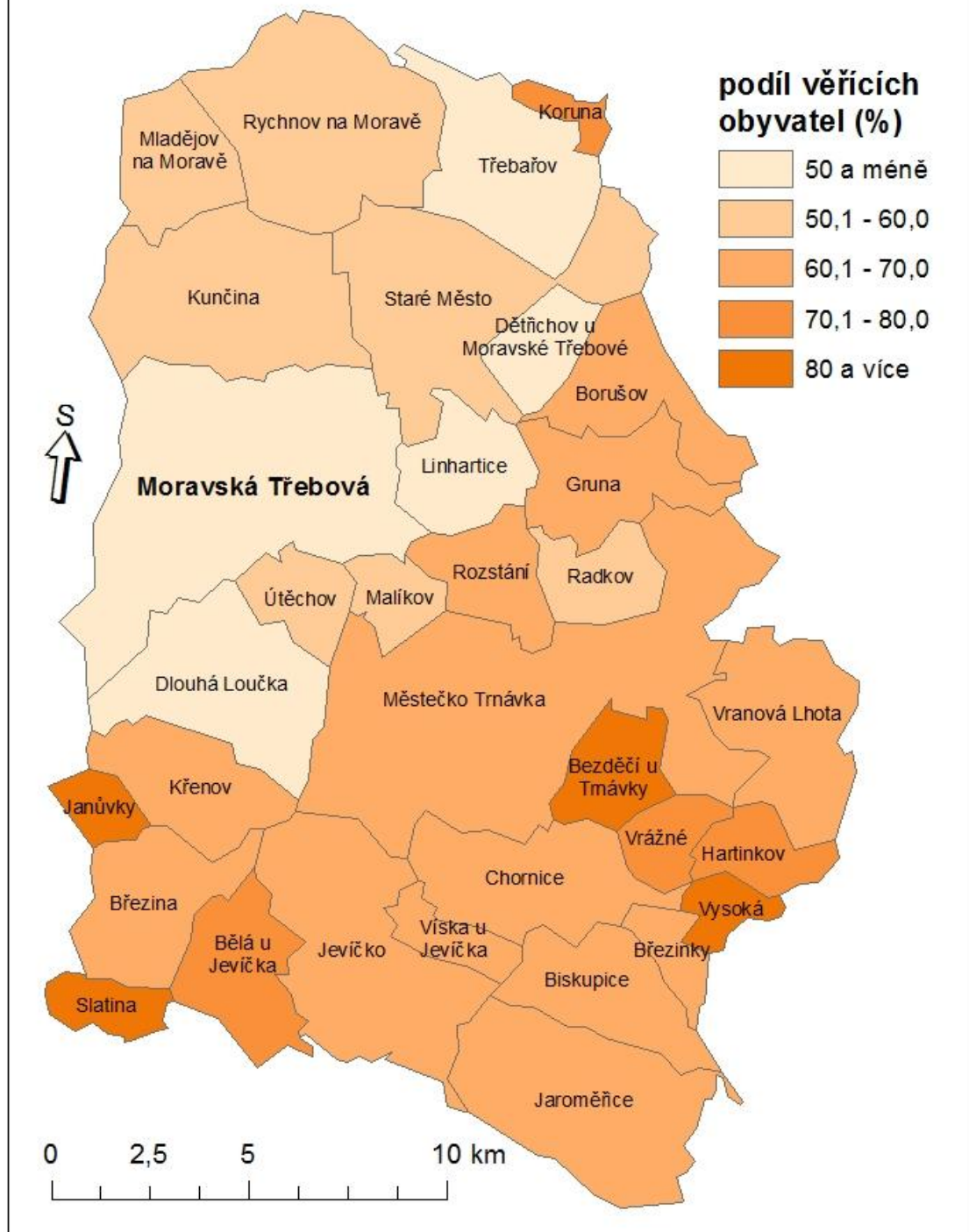
Struktura obyvatel SO ORP Moravská Třebová se vzděláním s maturitou a vyšším v roce 2011

Obr. č. 5. Vzdělanostní struktura v obcích SO ORP Moravská Třebová k 26. 3. 2011

Zdroj: Český statistický úřad: Sčítání lidu, domů a bytů 2011 (součást i rok 1991 a 2001) [online]. 2012 [cit. 2012-03-19]. Dostupné z: <[66](http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-o-uzemi&tu=0&th=&v=&vo=H4sIAAAAAAAAAAHWPv07DMBDGry2hf4UKAxuP0EpMdAMXu8RqEldJGkQmDI1aUKAhcUsmJBYYWGFnYOxLIJ6AlQmxMzPCpUgwIE6ydSff7_s-z95BS2JYPPzT2Zyoo7Cpy2Rkykgrvjw-re4_FyDfgUo4loOOPFTjmENZjeIgGY3DQRptbkFWtfMS3nU8VQXlvsPsHrGJmZzBBcCfndyPYShPh01-qoJhEK-83T98XF638pDjoE11OAnSGOq_e9bk5CCIr2Z3a9Xb15s8QBqhWoe_EwW5HQXaIFlvbaQpxnJ0sTuPhS-WgqIuqCVcEilY7Aq6zR3sKpS4wiMOoURBAcmMc4knusLgyAmc3b2eL9o28TPjEtIW0Q1Gswl_r3nM9tk81MInloIaAh3b_GbQ1yXtvtFF_RKnzHJ7HouuOQZtNzyHNfo-M>></p>
</div>
<div data-bbox=)

Náboženská struktura obyvatel správního obvodu ORP Moravská Třebová k 3. 3. 1991

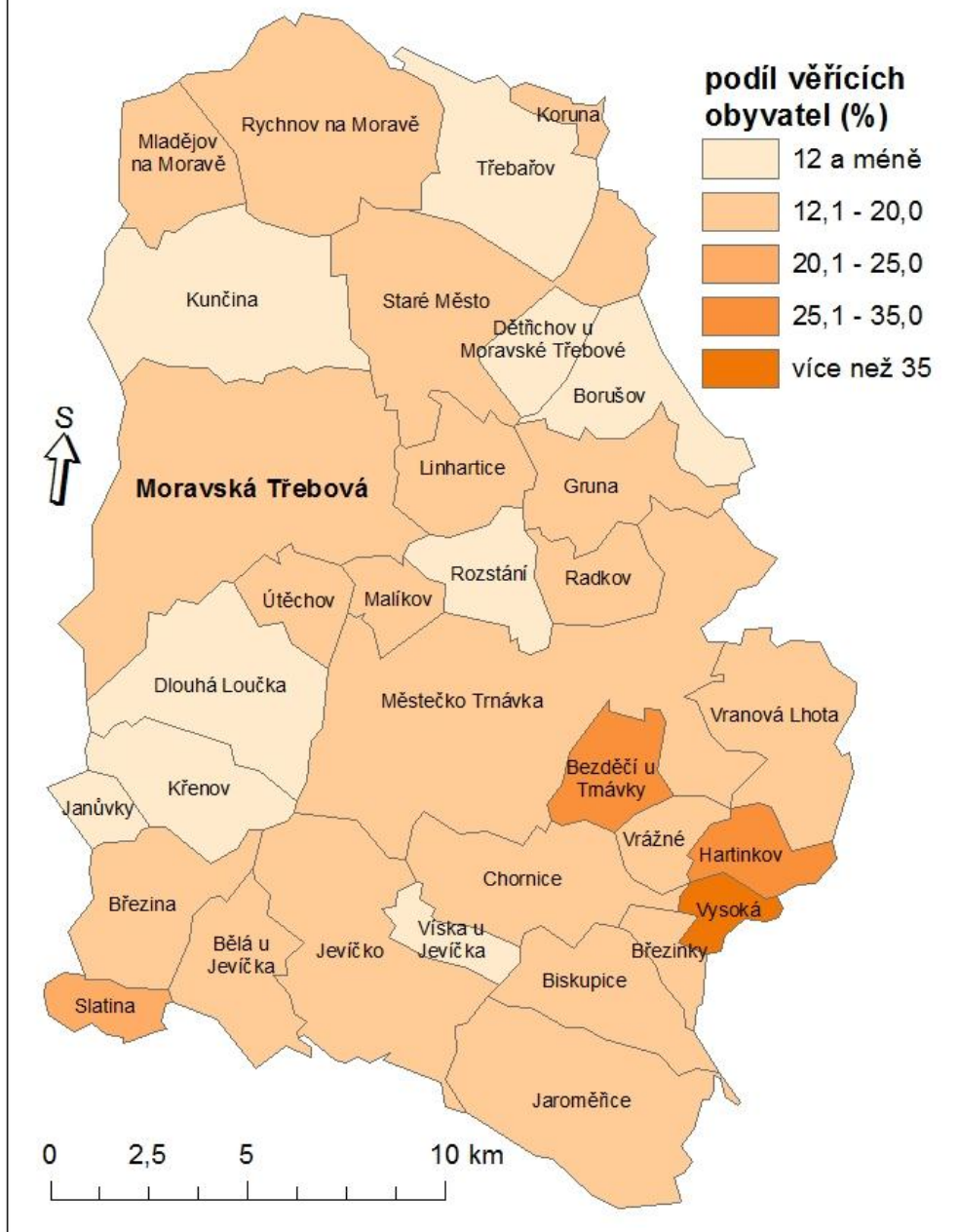

Obr. č. 6. Náboženská struktura v obcích SO ORP Moravská Třebová k 3. 3. 1991

Zdroj: Interní databáze katedry geografie v Olomouci: Sčítání lidu, domů a bytů 1991

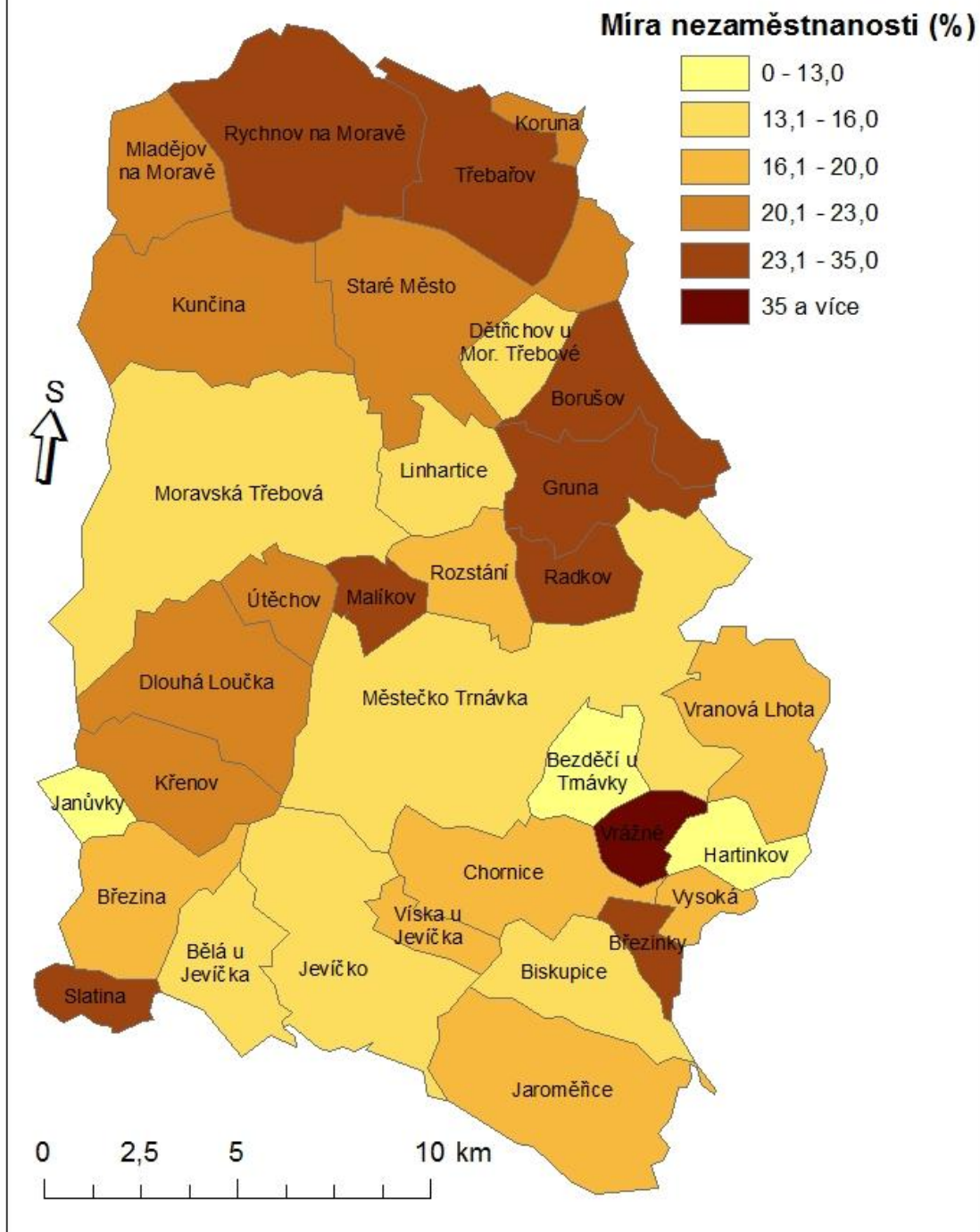
Náboženská struktura obyvatel správního obvodu ORP Moravská Třebová k 26. 3. 2011

Obr. č. 7. Náboženská struktura v obcích SO ORP Moravská Třebová k 26. 3. 2011

Zdroj: Interní databáze katedry geografie v Olomouci: Sčítání lidu, domů a bytů 2011; vlastní tvorba a výpočty

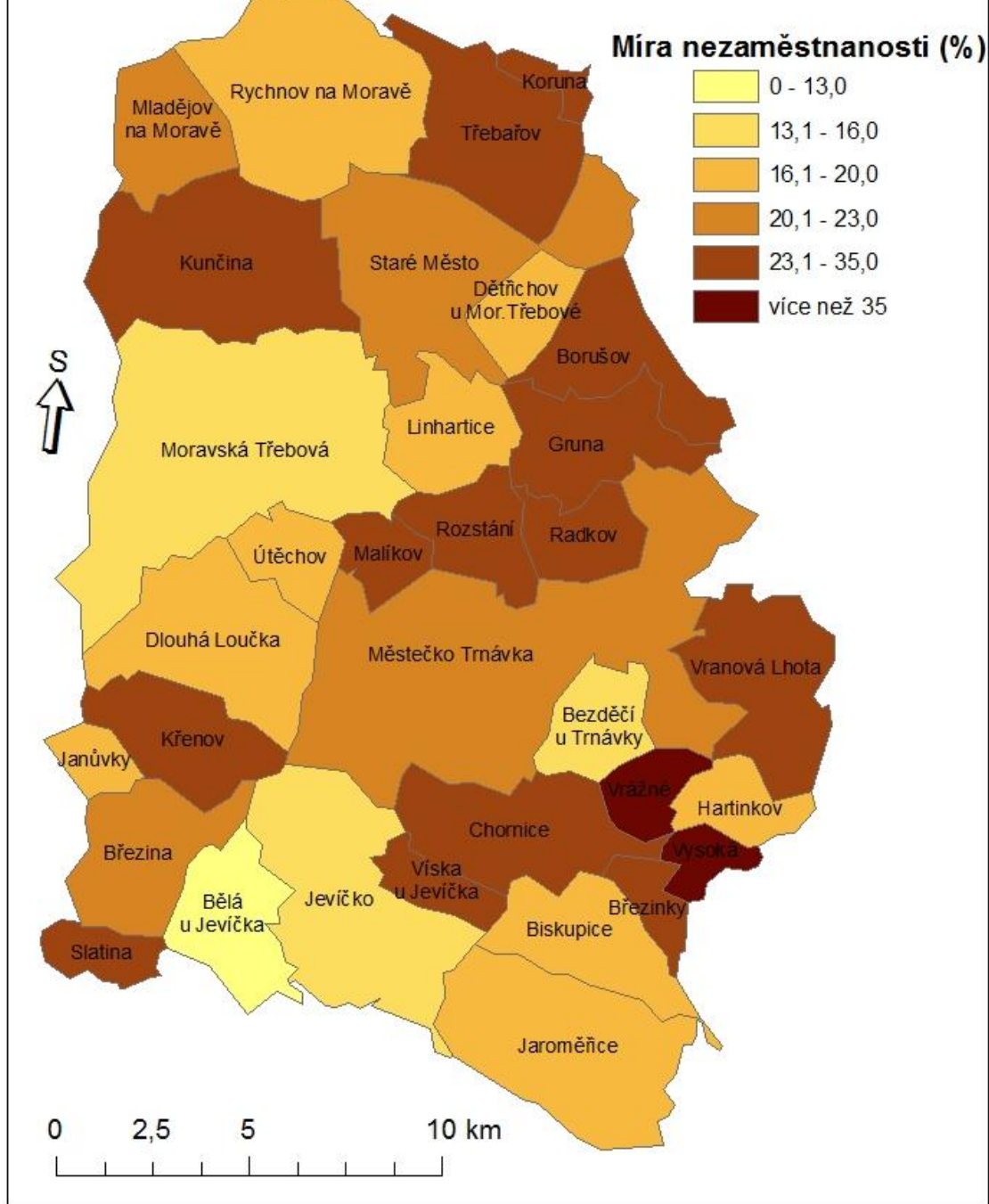
Míra nezaměstnanosti v SO ORP Moravská Třebová k 1. 1. 2005

Obr. č. 8. Míra nezaměstnanosti v obcích SO ORP Moravská Třebová k 1. 1. 2005

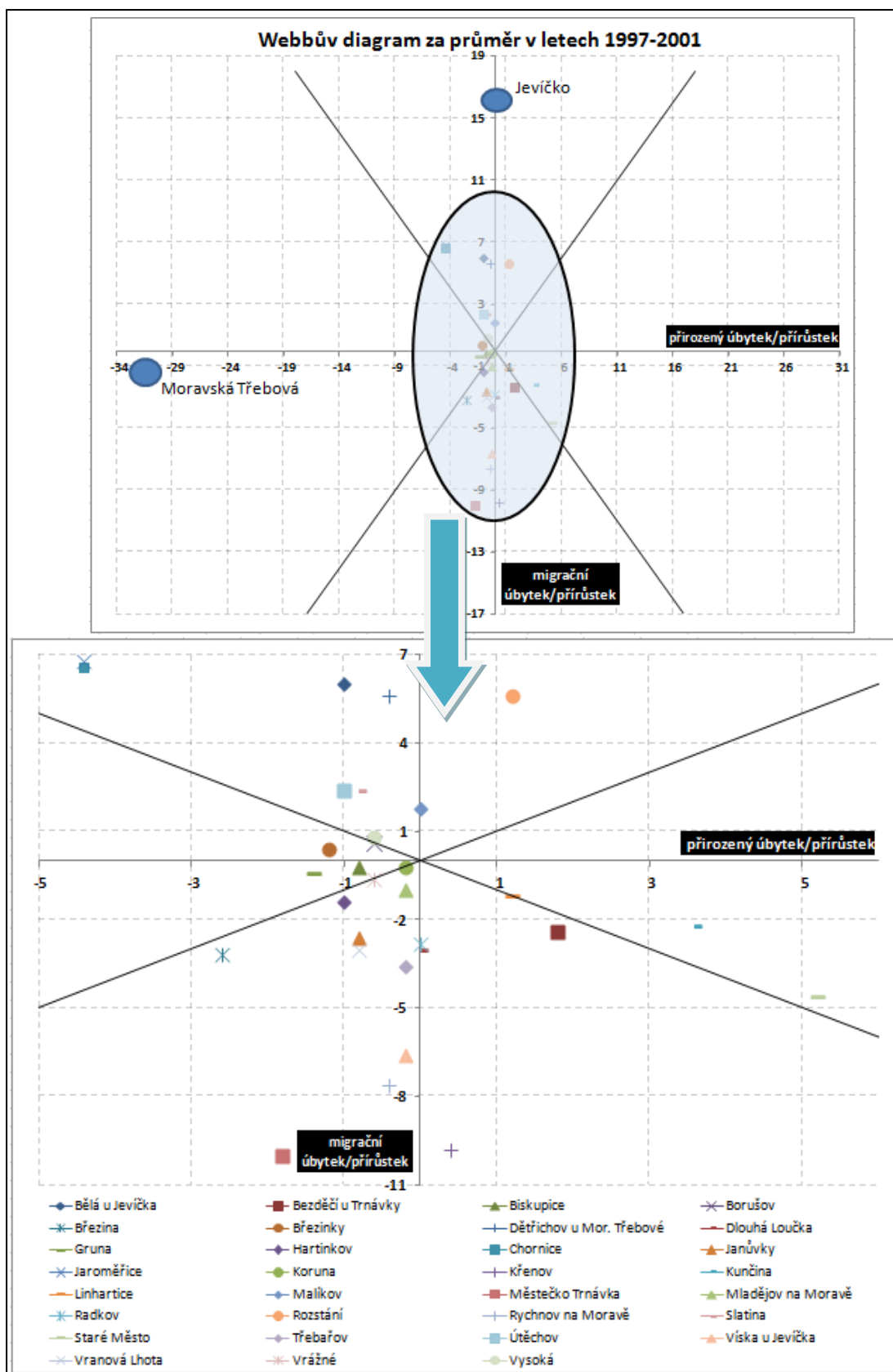
Zdroj: Integrovaný portál MPSV: Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska [online]. Aktualizace neuvedena [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>>; vlastní tvorba a výpočty

Míra nezaměstnanosti v SO ORP Moravská Třebová k 1. 1. 2011

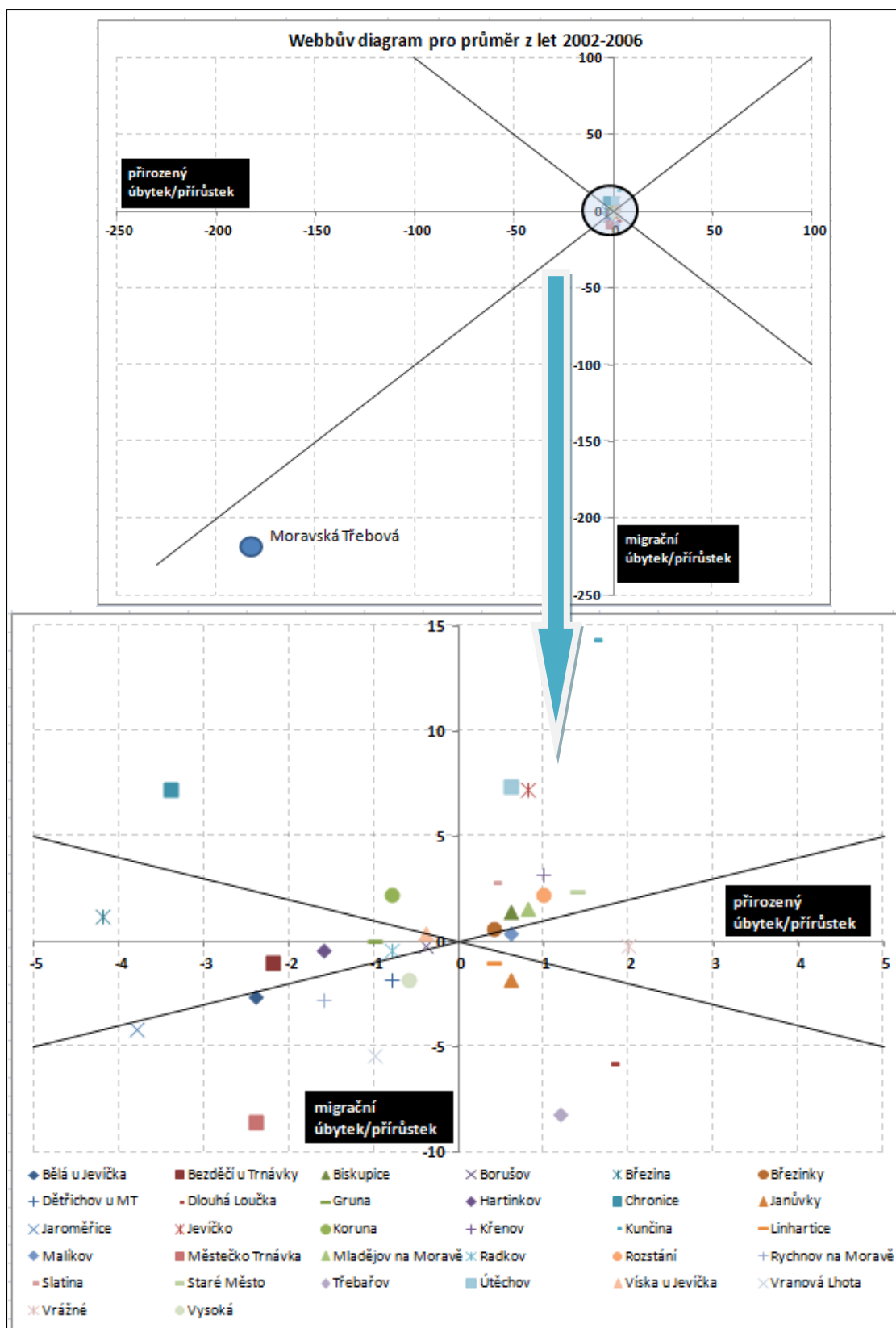
Obr. č. 9. Míra nezaměstnanosti v obcích SO ORP Moravská Třebová 1. 1. 2011

Zdroj: Integrovaný portál MPSV: Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska [online]. Aktualizace neuvedená [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>>; vlastní tvorba a výpočty

Obr. č. 10. Webbův diagram obcí SO ORP Moravská Třebová pro průměrné hodnoty let 1997-2001

Zdroj: Český statistický úřad: Databáze demografických údajů za obce ČR [online]. 2012 [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm>; vlastní tvorba

Obr. č. 11. Webbův diagram obcí SO ORP Moravská Třebová pro průměrné hodnoty let 2002-2006

Zdroj: Český statistický úřad: Databáze demografických údajů za obce ČR [online]. 2012 [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm>; vlastní tvorba

Tab. č. 1. Základní informace o obcích SO ORP Moravská Třebová

Název obce	První písemná zmínka	Počet obyvatel k 1. 1. 2011			Výměra v hektarech	Název POU (pověřený obecní úřad)
		celkem	muži	ženy		
Bělá u Jevíčka	1258	345	169	176	970,1	Jevíčko
Bezděčí u Trnávky	1308	225	109	116	699,3	Mor. Třebová
Biskupice	1262	444	229	215	1 110,2	Jevíčko
Borušov	1398	170	85	85	1 107,1	Mor. Třebová
Březina	1365	346	166	180	1 164,3	Jevíčko
Březinky	1361	142	69	73	330,3	Jevíčko
Dětrichov u Mor. Třebové	1321	198	97	101	592,5	Mor. Třebová
Dlouhá Loučka	1365	524	277	247	1 758,2	Mor. Třebová
Gruna	1270	167	82	85	1 038,6	Mor. Třebová
Hartinkov	1258	52	29	23	514,7	Jevíčko
Chornice	1258	883	447	436	1 421,8	Jevíčko
Janůvky	1365	39	19	20	313,3	Mor. Třebová
Jaroměřice	.	1 212	606	606	2 204,7	Jevíčko
Jevíčko	1200	2 905	1 406	1 499	2 322,1	Jevíčko
Koruna	1267	137	73	64	205,0	Mor. Třebová
Křenov	1308	420	220	200	1 046,9	Mor. Třebová
Kunčina	1270	1 343	701	642	2 267,1	Mor. Třebová
Linhartice	1365	640	321	319	873,2	Mor. Třebová
Malíkov	1365	115	65	50	409,2	Mor. Třebová
Městečko Trnávka	1308	1 473	750	723	5 026,2	Mor. Třebová
Mladějov na Moravě	1365	475	243	232	926,2	Mor. Třebová
Moravská Třebová	1270	10 853	5 242	5 611	4 205,1	Mor. Třebová
Radkov	1365	123	62	61	663,5	Mor. Třebová
Rozstání	1365	255	120	135	739,9	Mor. Třebová
Rychnov na Moravě	1365	595	301	294	2 357,3	Mor. Třebová
Slatina	1573	141	74	67	398,7	Jevíčko
Staré Město	1234	1 023	528	495	2 473,5	Mor. Třebová
Třebaňov	1267	916	467	449	1 561,4	Mor. Třebová
Útěchov	1365	246	128	118	548,2	Mor. Třebová
Víska u Jevíčka	1258	161	82	79	366,3	Jevíčko
Vranová Lhota	1258	442	216	226	1 406,7	Mor. Třebová
Vrážné	1258	73	42	31	413,0	Jevíčko
Vysoká	1750	36	17	19	287,8	Jevíčko

Zdroj: Český statistický úřad: Třídění dle správních obvodů obcí s rozšířenou působností (III. stupně) 2011 [online]. 2012 [cit. 2012-03-12]. Dostupné z:

<http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/obce_pardubickeho_kraje>

Tab. č. 2. Pohyby obyvatelstva v SO ORP Moravská Třebová v letech 1991-2010 v relativních hodnotách

rok	porodnost (‰)	úmrtnost (‰)	přirozený přírůstek (‰)	migrační přírůstek (‰)	celkový přírůstek (‰)
1991	13,22	12,43	0,79	-1,57	-0,79
1992	13,24	12,46	0,79	-3,04	-2,26
1993	12,61	11,43	1,18	-0,04	1,15
1994	10,68	12,72	-2,04	-0,22	-2,26
1995	10,33	12,13	-1,79	1,69	-0,11
1996	10,29	10,94	-0,65	1,61	0,97
1997	10,22	11,33	-1,11	1,15	0,04
1998	9,60	10,28	-0,68	2,04	1,36
1999	9,18	12,12	-2,94	-1,18	-4,12
2000	9,54	10,18	-0,65	-0,72	-1,37
2001	8,54	11,03	-2,49	0,04	-2,45
2002	8,72	11,94	-3,22	-1,45	-4,67
2003	9,17	11,27	-2,10	0,69	-1,41
2004	9,60	11,31	-1,71	-1,96	-3,67
2005	8,84	10,89	-2,05	-0,73	-2,78
2006	10,25	10,36	-0,11	-2,53	-2,64
2007	10,87	10,20	0,66	-0,40	0,26
2008	9,34	10,18	-0,85	-2,79	-3,64
2009	10,60	10,97	-0,37	-1,95	-2,32
2010	10,74	10,37	0,37	-1,07	-0,70

Zdroj: Český statistický úřad: Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností [online]. 2011 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z: <[http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/480042B0EB/\\$File/403011114.XLS](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/480042B0EB/$File/403011114.XLS)>; vlastní výpočty a zpracování

Tab. č. 3. Struktura obyvatelstva podle věku v obcích v SO ORP Moravská Třebová v roce 2009

obce	obyvatelstvo ve věku					
	0-14		15-64		65 a více	
	absolutní	podíl	absolutní	podíl	absolutní	podíl
Bělá u Jevíčka	38	10,6%	239	66,8%	81	22,6%
Bezděčí u Trnávky	33	14,4%	154	67,2%	42	18,3%
Biskupice	74	16,8%	298	67,6%	69	15,6%
Borušov	24	14,5%	121	72,9%	21	12,7%
Březina	32	9,0%	255	72,0%	67	18,9%
Březinky	17	11,6%	103	70,1%	27	18,4%
Dětřichov u Moravské Třebové	18	8,9%	148	73,3%	36	17,8%
Dlouhá Loučka	82	15,5%	394	74,6%	52	9,8%
Gruna	19	12,0%	113	71,5%	26	16,5%
Hartinkov	2	4,2%	31	64,6%	15	31,3%
Chornice	129	14,7%	635	72,3%	114	13,0%
Janůvky	2	6,3%	20	62,5%	10	31,3%
Jaroměřice	167	13,8%	845	70,0%	195	16,2%
Jevíčko	472	16,3%	2 023	70,0%	396	13,7%
Koruna	13	9,9%	91	69,5%	27	20,6%
Křenov	61	14,6%	309	73,9%	48	11,5%
Kunčina	232	17,5%	928	70,1%	163	12,3%
Linhartice	94	14,8%	467	73,5%	74	11,7%
Malíkov	21	18,4%	83	72,8%	10	8,8%
Městečko Trnávka	187	12,6%	1 071	72,0%	230	15,5%
Mladějov na Moravě	84	17,7%	329	69,3%	62	13,1%
Moravská Třebová	1 524	14,0%	7 662	70,2%	1 724	15,8%
Radkov	18	14,8%	88	72,1%	16	13,1%
Rozstání	46	18,0%	166	64,8%	44	17,2%
Rychnov na Moravě	83	14,3%	408	70,1%	91	15,6%
Slatina	28	20,7%	88	65,2%	19	14,1%
Staré Město	181	17,8%	723	71,1%	113	11,1%
Třebařov	144	15,2%	671	70,9%	132	13,9%
Útěchov	52	22,0%	158	66,9%	26	11,0%
Víska u Jevíčka	18	11,5%	117	75,0%	21	13,5%
Vranová Lhota	53	12,0%	344	77,7%	46	10,4%
Vrážné	17	22,7%	44	58,7%	14	18,7%
Vysoká	5	13,9%	26	72,2%	5	13,9%
SO ORP M. Třebová	3 970	14,6%	19 152	70,6%	4 016	14,8%

Zdroj: Český statistický úřad: Vybrané údaje za obce Pardubického kraje podle správních obvodů v roce 2009 [online]. 2011 [cit. 2012-03-25]. Dostupné z: <[http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/3E002E5C81/\\$File/e53133911h106.xls](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/3E002E5C81/$File/e53133911h106.xls)>; vlastní tvorba a výpočty

Tab. č. 4. Struktura obyvatelstva podle věku a pohlaví v obcích SO ORP Moravská Třebová v roce 2009

obce	ženy ve věku						muži ve věku					
	0-14		15-64		64 a víc		0-14		15-64		64 a víc	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Bělá u Jevíčka	21	11,4	114	62,0	49	26,6	17	9,8	125	71,8	32	18,4
Bezděčí u Trnávky	18	15,1	78	65,5	23	19,3	15	13,6	76	69,1	19	17,3
Biskupice	38	17,8	137	64,0	39	18,2	36	15,9	161	70,9	30	13,2
Borušov	15	17,6	55	64,7	15	17,6	9	11,1	66	81,5	6	7,4
Březina	16	8,8	125	69,1	40	22,1	16	9,2	130	75,1	27	15,6
Březinky	11	14,7	45	60,0	19	25,3	6	8,3	58	80,6	8	11,1
Dětfichov u Moravské Třebové	11	10,5	73	69,5	21	20,0	7	7,2	75	77,3	15	15,5
Dlouhá Loučka	37	14,7	183	72,6	32	12,7	45	16,3	211	76,4	20	7,2
Gruna	10	12,0	53	63,9	20	24,1	9	12,0	60	80,0	6	8,0
Hartinkov	1	4,8	10	47,6	10	47,6	1	3,7	21	77,8	5	18,5
Chornice	65	15,0	304	70,2	64	14,8	64	14,4	331	74,4	50	11,2
Janůvky	2	12,5	9	56,3	5	31,3	0	0,0	11	68,8	5	31,3
Jaroměřice	73	11,9	418	68,3	121	19,8	94	15,8	427	71,8	74	12,4
Jevíčko	232	15,5	1 029	68,9	232	15,5	240	17,2	994	71,1	164	11,7
Koruna	9	14,3	40	63,5	14	22,2	4	5,9	51	75,0	13	19,1
Křenov	27	13,6	145	72,9	27	13,6	34	15,5	164	74,9	21	9,6
Kunčina	110	17,6	427	68,2	89	14,2	122	17,5	501	71,9	74	10,6
Linhartice	45	14,2	232	73,4	39	12,3	49	15,4	235	73,7	35	11,0
Malíkov	10	20,0	35	70,0	5	10,0	11	17,2	48	75,0	5	7,8
Městečko Trnávka	90	12,3	504	68,9	137	18,7	97	12,8	567	74,9	93	12,3
Mladějov na Moravě	46	19,7	150	64,1	38	16,2	38	15,8	179	74,3	24	10,0
Moravská Třebová	753	13,4	3 817	67,7	1 069	19,0	771	14,6	3 845	72,9	655	12,4
Radkov	8	13,6	41	69,5	10	16,9	10	15,9	47	74,6	6	9,5
Rozstání	27	20,3	82	61,7	24	18,0	19	15,4	84	68,3	20	16,3
Rychnov na Moravě	38	13,2	186	64,8	63	22,0	45	15,3	222	75,3	28	9,5
Slatina	11	17,2	41	64,1	12	18,8	17	23,9	47	66,2	7	9,9
Staré Město	93	18,7	336	67,6	68	13,7	88	16,9	387	74,4	45	8,7
Třebařov	70	15,0	309	66,3	87	18,7	74	15,4	362	75,3	45	9,4
Útěchov	21	18,8	76	67,9	15	13,4	31	25,0	82	66,1	11	8,9
Víska u Jevíčka	9	11,8	52	68,4	15	19,7	9	11,3	65	81,3	6	7,5
Vranová Lhota	26	11,4	175	76,8	27	11,8	27	12,6	169	78,6	19	8,8
Vrážné	7	21,9	16	50,0	9	28,1	10	23,3	28	65,1	5	11,6
Vysoká	1	5,0	16	80,0	3	15,0	4	25,0	10	62,5	2	12,5
SO ORP Mor. Třebová	1 951	14,2	9 313	68,0	2 441	17,8	2 019	15,0	9 839	73,2	1 575	11,7

Zdroj: Český statistický úřad: Vybrané údaje za obce Pardubického kraje podle správních obvodů v roce 2009 [online]. 2011 [cit. 2012-03-25]. Dostupné z: <[http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/3E002E5C81/\\$File/e53133911h106.xls](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/3E002E5C81/$File/e53133911h106.xls)>; vlastní tvorba a výpočty

Tab. č. 5. Struktura obyvatelstva v obcích SO ORP Moravská Třebová podle indexu stáří, indexu feminity a indexu ekonomického zatížení v roce 2009

obce	Index feminity (%)	Index stáří (%)	Index ekonomického zatížení (%)
Bělá u Jevíčka	1 057,5	213,2	49,8
Bezděčí u Trnávky	1 081,8	127,3	48,7
Biskupice	942,7	93,2	48,0
Borušov	1 049,4	87,5	37,2
Březina	1 046,2	209,4	38,8
Březinky	1 041,7	158,8	42,7
Dětřichov u Moravské Třebové	1 082,5	200,0	36,5
Dlouhá Loučka	913,0	63,4	34,0
Gruna	1 106,7	136,8	39,8
Hartinkov	777,8	750,0	54,8
Chornice	973,0	88,4	38,3
Janůvky	1 000,0	500,0	60,0
Jaroměřice	1 028,6	116,8	42,8
Jevíčko	1 068,0	83,9	42,9
Koruna	926,5	207,7	44,0
Křenov	908,7	78,7	35,3
Kunčina	898,1	70,3	42,6
Linhartice	990,6	78,7	36,0
Malíkov	781,3	47,6	37,3
Městečko Trnávka	965,7	123,0	38,9
Mladějov na Moravě	971,0	73,8	44,4
Moravská Třebová	1 069,8	113,1	42,4
Radkov	936,5	88,9	38,6
Rozstání	1 081,3	95,7	54,2
Rychnov na Moravě	972,9	109,6	42,6
Slatina	901,4	67,9	53,4
Staré Město	955,8	62,4	40,7
Třebařov	968,8	91,7	41,1
Útěchov	903,2	50,0	49,4
Viska u Jevíčka	950,0	116,7	33,3
Vranová Lhota	1 060,5	86,8	28,8
Vrážné	744,2	82,4	70,5
Vysoká	1 250,0	100,0	38,5
SO ORP Moravská Třebová	1 020,2	101,2	41,7

Zdroj: Český statistický úřad: Vybrané údaje za obce Pardubického kraje podle správních obvodů v roce 2009 [online]. 2011 [cit. 2012-03-25]. Dostupné z: <[http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/3E002E5C81/\\$File/e53133911h106.xls](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/3E002E5C81/$File/e53133911h106.xls)>; vlastní tvorba a výpočty

Tab. č. 6. Struktura obyvatelstva v obcích SO ORP Moravská Třebová podle náboženského vyznání v roce 2011

obec	věřící	z toho				bez vyznání
		Církev římskokatolická	Církev československá husitská	Českobratrská církev evangelická	ostatní	
Bělá u Jevíčka	17,0%	86,7%	0,0%	1,7%	11,7%	26,4%
Bezděčí u Trnávky	28,2%	90,6%	0,0%	1,6%	7,8%	22,5%
Biskupice	15,0%	85,1%	1,5%	0,0%	13,4%	22,9%
Borušov	11,2%	94,7%	0,0%	0,0%	5,3%	35,3%
Březina	16,2%	73,7%	1,8%	0,0%	24,6%	21,6%
Březinky	20,0%	81,5%	0,0%	0,0%	18,5%	23,0%
Dětřichov u Moravské Třebové	7,5%	46,7%	0,0%	26,7%	26,7%	35,2%
Dlouhá Loučka	8,3%	75,0%	0,0%	0,0%	25,0%	41,8%
Gruna	13,3%	65,0%	0,0%	5,0%	30,0%	36,7%
Hartinkov	30,2%	81,3%	0,0%	0,0%	18,8%	13,2%
Chornice	13,7%	85,8%	0,0%	1,7%	12,5%	27,3%
Janůvky	8,9%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	44,4%
Jaroměřice	18,6%	87,1%	0,4%	2,2%	10,3%	28,9%
Jevíčko	19,7%	84,0%	0,5%	4,2%	11,3%	29,0%
Koruna	17,5%	70,8%	0,0%	0,0%	29,2%	38,7%
Křenov	9,4%	76,9%	0,0%	5,1%	17,9%	32,1%
Kunčina	7,3%	71,4%	0,0%	3,1%	25,5%	33,9%
Linhartice	12,7%	80,5%	0,0%	6,1%	13,4%	34,6%
Malíkov	15,5%	88,9%	0,0%	5,6%	5,6%	12,1%
Městečko Trnávka	18,8%	84,4%	0,4%	0,4%	14,9%	25,9%
Mladějov na Moravě	12,1%	84,2%	0,0%	7,0%	8,8%	29,5%
Moravská Třebová	13,5%	77,7%	1,5%	3,2%	17,5%	35,8%
Radkov	16,7%	61,9%	4,8%	14,3%	19,0%	37,3%
Rozstání	10,5%	81,5%	0,0%	3,7%	14,8%	33,5%
Rychnov na Moravě	17,7%	85,8%	2,8%	3,8%	7,5%	26,8%
Slatina	22,8%	93,5%	0,0%	3,2%	3,2%	24,3%
Staré Město	14,2%	83,9%	0,0%	2,1%	14,0%	29,0%
Třebašov	10,6%	76,3%	0,0%	3,1%	20,6%	30,7%
Útěchov	13,5%	79,4%	0,0%	0,0%	20,6%	37,8%
Viska u Jevíčka	8,8%	71,4%	0,0%	0,0%	28,6%	24,5%
Vranová Lhota	18,6%	70,6%	0,0%	1,2%	28,2%	24,9%
Vrážné	16,2%	41,7%	0,0%	0,0%	58,3%	28,4%
Vysoká	73,0%	92,6%	0,0%	0,0%	7,4%	2,7%
SO ORP Mor. Třebová	14,6%	80,5%	0,8%	3,0%	15,7%	32,0%

Zdroj: Interní databáze katedry geografie v Olomouci: Sčítání lidu, domů a bytů 2011

Tab. č. 7. Obyvatelstvo 15ti leté a starší podle nejvyššího ukončeného vzdělání v obcích SO ORP Moravská Třebová roce 2011

obec	obyvatelstvo 15ti leté a starší	v tom nejvyšší ukončené vzdělání				obyvatelstvo min. s maturitou
		základní vzdělání a bez	stř. bez maturity	stř. s maturitou	VŠ	
Bělá u Jevíčka	312	19,2%	49,0%	25,6%	3,5%	29,2%
Bezděčí u Trnávky	190	20,5%	38,4%	33,2%	6,3%	39,5%
Biskupice	367	21,0%	49,6%	21,8%	4,6%	26,4%
Borušov	147	26,5%	53,1%	11,6%	2,7%	14,3%
Březina	317	25,6%	45,1%	23,3%	2,2%	25,6%
Březinky	118	27,1%	37,3%	22,0%	8,5%	30,5%
Dětrichov u Mor. Třebové	175	27,4%	48,0%	20,6%	2,9%	23,4%
Dlouhá Loučka	456	25,7%	51,5%	19,7%	1,1%	20,8%
Gruna	133	24,8%	45,9%	23,3%	0,8%	24,1%
Hartinkov	51	21,6%	37,3%	31,4%	5,9%	37,3%
Chornice	745	23,8%	43,8%	24,0%	4,6%	28,6%
Janůvky	42	40,5%	21,4%	23,8%	14,3%	38,1%
Jaroměřice	1036	23,6%	42,9%	25,7%	6,4%	32,0%
Jevíčko	2416	19,6%	35,3%	30,9%	10,7%	41,6%
Koruna	119	31,9%	37,0%	24,4%	5,0%	29,4%
Křenov	351	23,6%	44,7%	23,6%	4,8%	28,5%
Kunčina	1101	20,5%	45,8%	24,0%	5,1%	29,1%
Linhartice	548	19,2%	44,3%	27,2%	5,1%	32,3%
Malíkov	94	30,9%	51,1%	7,4%	2,1%	9,6%
Městečko Trnávka	1285	23,0%	43,2%	23,4%	5,9%	29,3%
Mladějov na Moravě	385	28,6%	49,4%	15,6%	2,1%	17,7%
Moravská Třebová	9233	20,3%	36,3%	29,7%	10,0%	39,7%
Radkov	105	35,2%	47,6%	14,3%	1,9%	16,2%
Rozstání	209	19,1%	52,2%	18,2%	5,7%	23,9%
Rychnov na Moravě	505	32,7%	44,4%	16,4%	3,0%	19,4%
Slatina	108	21,3%	39,8%	28,7%	6,5%	35,2%
Staré Město	835	25,3%	45,4%	22,6%	4,1%	26,7%
Třebařov	788	31,9%	43,8%	16,9%	3,3%	20,2%
Útěchov	193	20,7%	42,0%	27,5%	5,7%	33,2%
Víska u Jevíčka	142	29,6%	52,1%	14,1%	2,1%	16,2%
Vranová Lhota	398	26,6%	43,0%	21,9%	5,0%	26,9%
Vrážné	58	20,7%	31,0%	32,8%	5,2%	37,9%
Vysoká	33	30,3%	48,5%	15,2%	6,1%	21,2%
SO ORP Mor. Třebová	22 995	22,4%	40,5%	26,2%	7,4%	33,6%

Zdroj: Interní databáze katedry geografie v Olomouci: Sčítání lidu, domů a bytů 2011; vlastní tvorba a výpočty

Tab. č. 8. Struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity v obcích SO ORP Moravská Třebová v roce 1991

obce	primér	sekundér	terciér	EAO	primér	sekundér	terciér
Bělá u Jevíčka	31	117	25	191	16,2%	61,3%	13,1%
Bezděčí u Trnávky	50	36	21	108	46,3%	33,3%	19,4%
Biskupice	72	114	41	248	29,0%	46,0%	16,5%
Borušov	48	27	2	82	58,5%	32,9%	2,4%
Březina	39	122	22	210	18,6%	58,1%	10,5%
Březinky	25	30	7	68	36,8%	44,1%	10,3%
Dětřichov u Mor. Třebové	60	39	7	115	52,2%	33,9%	6,1%
Dlouhá Loučka	92	126	18	273	33,7%	46,2%	6,6%
Gruna	36	33	21	85	42,4%	38,8%	24,7%
Hartinkov	19	13	1	38	50,0%	34,2%	2,6%
Chornice	135	199	56	448	30,1%	44,4%	12,5%
Janůvky	6	17	5	28	21,4%	60,7%	17,9%
Jaroměřice	134	359	68	632	21,2%	56,8%	10,8%
Jevíčko	159	651	178	1 385	11,5%	47,0%	12,9%
Koruna	18	34	9	63	28,6%	54,0%	14,3%
Křenov	100	95	18	222	45,0%	42,8%	8,1%
Kunčina	196	256	49	590	33,2%	43,4%	8,3%
Linhartice	93	155	34	337	27,6%	46,0%	10,1%
Malíkov	13	26	5	46	28,3%	56,5%	10,9%
Městečko Trnávka	402	307	86	798	50,4%	38,5%	10,8%
Mladějov na Moravě	56	130	48	251	22,3%	51,8%	19,1%
Moravská Třebová	694	3 165	841	6 233	11,1%	50,8%	13,5%
Radkov	32	38	15	86	37,2%	44,2%	17,4%
Rozstání	46	49	5	111	41,4%	44,1%	4,5%
Rychnov na Moravě	117	131	18	300	39,0%	43,7%	6,0%
Slatina	16	31	5	54	29,6%	57,4%	9,3%
Staré Město	188	201	49	529	35,5%	38,0%	9,3%
Třebařov	105	261	72	493	21,3%	52,9%	14,6%
Útěchov	15	53	7	91	16,5%	58,2%	7,7%
Víska u Jevíčka	40	40	13	97	41,2%	41,2%	13,4%
Vranová Lhota	53	179	20	273	19,4%	65,6%	7,3%
Vrážné	13	17	7	40	32,5%	42,5%	17,5%
Vysoká	8	8	4	21	38,1%	38,1%	19,0%
SO ORP Mor. Třebová	3 111	7 059	1 777	14 546	21,4%	48,5%	12,2%

Zdroj: Interní databáze katedry geografie v Olomouci: Sčítání lidu, domů a bytů 1991; vlastní tvorba a výpočty

Tab. č. 9. Struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity v obcích SO ORP Moravská Třebová v roce 2001

obce	primér	sekundér	terciér	EAO	primér	sekundér	terciér
Bělá u Jevíčka	8	100	35	173	4,6%	57,8%	20,2%
Bezděčí u Trnávky	29	49	23	111	26,1%	44,1%	20,7%
Biskupice	22	118	39	216	10,2%	54,6%	18,1%
Borušov	19	31	11	76	25,0%	40,8%	14,5%
Březina	19	109	28	175	10,9%	62,3%	16,0%
Březinky	12	34	10	69	17,4%	49,3%	14,5%
Dětřichov u Mor. Třebové	19	53	10	100	19,0%	53,0%	10,0%
Dlouhá Loučka	26	141	41	290	9,0%	48,6%	14,1%
Gruna	27	26	12	81	33,3%	32,1%	14,8%
Hartinkov	9	12	4	31	29,0%	38,7%	12,9%
Chornice	50	200	82	407	12,3%	49,1%	20,1%
Janůvky	4	9	0	18	22,2%	50,0%	0,0%
Jaroměřice	52	384	89	629	8,3%	61,0%	14,1%
Jevíčko	57	641	250	1 379	4,1%	46,5%	18,1%
Koruna	10	32	12	64	15,6%	50,0%	18,8%
Křenov	32	103	25	210	15,2%	49,0%	11,9%
Kunčina	81	365	86	622	13,0%	58,7%	13,8%
Linhartice	22	193	51	320	6,9%	60,3%	15,9%
Malíkov	4	29	6	56	7,1%	51,8%	10,7%
Městečko Trnávka	130	336	100	732	17,8%	45,9%	13,7%
Mladějov na Moravě	29	147	60	259	11,2%	56,8%	23,2%
Moravská Třebová	189	2 645	1 113	5 860	3,2%	45,1%	19,0%
Radkov	7	34	11	64	10,9%	53,1%	17,2%
Rozstání	17	59	18	106	16,0%	55,7%	17,0%
Rychnov na Moravě	31	182	31	290	10,7%	62,8%	10,7%
Slatina	5	22	5	50	10,0%	44,0%	10,0%
Staré Město	63	256	72	491	12,8%	52,1%	14,7%
Třebařov	63	255	83	482	13,1%	52,9%	17,2%
Útěchov	12	56	11	101	11,9%	55,4%	10,9%
Víska u Jevíčka	15	45	5	75	20,0%	60,0%	6,7%
Vranová Lhota	22	172	30	251	8,8%	68,5%	12,0%
Vrážné	6	13	3	22	27,3%	59,1%	13,6%
Vysoká	1	8	2	12	8,3%	66,7%	16,7%
SO ORP Mor. Třebová	1 092	6 859	2 358	13 822	7,9%	49,6%	17,1%

Zdroj: Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001 – základní informace o obcích: okres Svitavy. Praha: Český statistický úřad, 2003. 472 s.; vlastní tvorba a výpočty

Tab. č. 10. Vývoj míry nezaměstnanosti v obcích SO ORP Moravská Třebová v letech 2005-2011

obce	míra nezaměstnanosti k 31. 12.						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Bělá u Jevíčka	11,0%	10,4%	10,4%	6,9%	13,3%	11,6%	8,7%
Bezděčí u Trnávky	9,9%	6,3%	9,0%	12,6%	17,1%	14,4%	13,5%
Biskupice	13,9%	9,7%	9,3%	12,0%	17,6%	14,4%	16,7%
Borušov	28,9%	27,6%	26,3%	23,7%	31,6%	30,3%	25,0%
Březina	16,0%	16,0%	16,0%	19,4%	24,0%	20,6%	17,7%
Březinky	18,8%	20,3%	11,6%	18,8%	23,2%	21,7%	18,8%
Dětrichov u Mor. Třebové	23,0%	16,0%	10,0%	8,0%	18,0%	20,0%	13,0%
Dlouhá Loučka	19,3%	18,3%	12,8%	20,0%	20,0%	15,9%	16,6%
Gruna	37,0%	29,6%	21,0%	21,0%	27,2%	30,9%	25,9%
Hartinkov	12,9%	19,4%	6,5%	12,9%	12,9%	12,9%	16,1%
Chornice	15,2%	17,4%	15,2%	14,7%	21,1%	24,1%	20,1%
Janůvky	11,1%	16,7%	27,8%	22,2%	27,8%	11,1%	11,1%
Jaroměřice	13,8%	12,4%	10,0%	12,7%	19,1%	17,0%	15,4%
Jevíčko	9,6%	10,2%	9,3%	9,6%	12,1%	13,6%	13,2%
Koruna	20,3%	15,6%	12,5%	20,3%	20,3%	32,8%	18,8%
Křenov	18,6%	15,2%	9,5%	15,2%	23,3%	27,1%	20,0%
Kunčina	19,6%	17,7%	16,9%	16,2%	23,0%	24,3%	18,0%
Linhartice	13,1%	10,9%	7,2%	8,8%	15,3%	16,9%	13,4%
Malíkov	17,9%	7,1%	19,6%	16,1%	28,6%	35,7%	25,0%
Městečko Trnávka	13,8%	11,7%	11,1%	12,6%	17,9%	22,5%	17,2%
Mladějov na Moravě	27,4%	22,4%	14,7%	13,9%	23,6%	22,0%	18,5%
Moravská Třebová	14,7%	12,7%	10,3%	10,3%	14,4%	14,4%	12,7%
Radkov	28,1%	23,4%	23,4%	26,6%	26,6%	25,0%	28,1%
Rozstání	16,0%	25,5%	9,4%	18,9%	22,6%	24,5%	24,5%
Rychnov na Moravě	25,2%	17,9%	18,6%	20,0%	23,4%	21,0%	17,6%
Slatina	30,0%	16,0%	12,0%	14,0%	24,0%	26,0%	22,0%
Staré Město	17,7%	17,7%	14,7%	15,5%	21,0%	22,4%	17,7%
Třebaňov	25,3%	19,1%	15,8%	17,4%	21,0%	24,5%	17,8%
Útěchov	22,8%	21,8%	18,8%	14,9%	16,8%	17,8%	13,9%
Viska u Jevíčka	9,3%	8,0%	12,0%	9,3%	14,7%	24,0%	17,3%
Vranová Lhota	14,3%	14,7%	11,6%	13,9%	23,1%	21,5%	22,3%
Vrážné	54,5%	50,0%	27,3%	31,8%	31,8%	36,4%	31,8%
Vysoká	16,7%	8,3%	25,0%	33,3%	33,3%	33,3%	16,7%
SO ORP Mor. Třebová	16,8%	14,5%	12,0%	12,7%	17,4%	18,0%	15,1%

Zdroj: Integrovaný portál MPSV: Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska [online]. Aktualizace neuvedena [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>>; vlastní tvorba a výpočty

Tab. č. 11. Matice vstupující do shlukové analýzy

	obec	věková struktura 2011			vzdělanostní struktura 2011			míra nezaměstnanosti březen 2011	struktura EAO 2001			pohyb obyvatelstva průměr 2006 - 2010	
		0-14	15-64	65 a více	základní a bez	SŠ bez maturity	SŠ s maturitou a vyšší		primér	sekundér	terciér	MP na 1 000 ob.	PP na 1 000 ob.
1	Bělá u Jevíčka	-1,23296	-0,9687	2,444655	-1,24683	0,845285	0,290308	-1,9847	-1,29799	0,682989	1,38336	0,234944	-2,1435
2	Bezděčí u Trnávky	0,299655	-1,48199	1,355019	-0,95989	-1,10109	1,61757	-1,0581	1,768837	-1,14015	1,514643	0,35759	-0,35046
3	Biskupice	0,738532	-1,00141	0,330737	-0,8592	0,946628	-0,06203	-1,0682	-0,50483	0,25937	0,799863	-0,71689	0,14012
4	Borušov	-0,56048	1,311962	-0,87747	0,36996	1,582736	-1,62595	0,861802	1,608217	-1,5879	-0,16077	1,091376	0,111136
5	Březina	-1,67401	-0,03588	1,86719	0,153225	0,125197	-0,17516	-0,06487	-0,40899	1,281243	0,248576	-0,40921	-1,62204
6	Březinky	-0,85136	0,635618	0,207514	0,500199	-1,30878	0,463096	1,058681	0,522981	-0,45528	-0,15566	-1,71773	-0,75394
7	Dětrichov u Mor. Třebové	-1,01664	0,63784	0,385321	0,568843	0,654915	-0,4486	-0,641	0,752431	0,04186	-1,36058	-1,59534	-0,57943
8	Dlouhá Loučka	-0,27571	1,533342	-1,43942	0,176668	1,302965	-0,7828	-0,21267	-0,6788	-0,54266	-0,25082	-0,79406	-0,8906
9	Gruna	-1,24236	0,48084	0,809788	-0,01068	0,263466	-0,36727	-0,19688	2,796808	-2,74787	-0,06928	0,993276	-0,15423
10	Chornice	-0,17847	0,362896	-0,21714	-0,24404	-0,12265	0,216127	0,104549	-0,20533	-0,47334	1,360887	0,995242	0,296577
11	Jaroměřice	-0,40663	-0,22681	0,701079	-0,28973	-0,28787	0,66113	-0,74179	-0,77841	1,116214	-0,24773	-0,36066	-0,44236
12	Jevíčko	0,259218	-0,14917	-0,11353	-1,16997	-1,6645	1,896413	-1,38302	-1,368	-0,82798	0,819581	-0,51872	0,621054
13	Koruna	-0,6818	-0,54903	1,367002	1,566448	-1,36622	0,32187	1,909838	0,271052	-0,35856	0,986108	-0,3229	0,493311
14	Křenov	0,15303	0,591078	-0,8378	-0,26877	0,055341	0,203175	0,841587	0,215867	-0,48567	-0,84974	-0,75024	0,053634
15	Kunčina	0,738532	-0,0421	-0,75802	-0,95979	0,247317	0,27715	-0,76394	-0,10014	0,800204	-0,33438	1,607437	0,453794
16	Linhartice	-0,13279	0,926429	-0,90655	-1,26238	-0,01547	0,693702	-0,91323	-0,97697	1,017874	0,231814	1,728847	0,553756
17	Malíkov	1,127439	0,803359	-2,14187	1,326868	1,216575	-2,23263	1,801812	-0,93876	-0,12021	-1,16902	0,047529	1,392102
18	Městečko Trnávka	-0,94635	0,683916	0,256333	-0,42149	-0,22673	0,312438	-0,12179	0,575506	-0,90557	-0,37867	-0,32409	-0,30243
19	Mladějov na Moravě	0,908071	-0,40516	-0,53094	0,821967	0,902516	-1,19114	-0,02002	-0,36053	0,543282	2,170457	-1,15464	0,39398
20	Moravská Třebová	-0,4843	-0,02198	0,553352	-1,00114	-1,48511	1,652988	-1,10679	-1,49754	-1,0077	1,051326	-0,82179	-0,45645
21	Radkov	0,413642	0,035456	-0,49155	2,298522	0,585079	-1,38067	0,901601	-0,39753	0,058544	0,567056	1,364923	-0,88244

22	Rozstání	1,037867	-1,41548	0,474085	-1,26721	1,416261	-0,38488	0,116888	0,329921	0,396946	0,511709	-0,06356	2,275458
23	Rychnov na Moravě	0,067487	-0,09686	0,036299	1,730455	-0,01302	-0,96661	-0,65769	-0,43288	1,344363	-1,17562	1,486851	-0,84496
24	Slatina	1,631295	-1,49746	-0,08034	-0,78935	-0,84559	1,065329	0,488224	-0,53125	-1,15939	-1,36058	1,390581	2,478714
25	Staré Město	0,618594	0,260165	-0,9702	0,090636	0,176309	-0,02648	-0,22933	-0,12747	-0,07313	-0,10974	0,163508	0,280762
26	Třebořov	-0,48095	0,415957	0,052662	1,548734	-0,11838	-0,86723	0,431997	-0,09329	0,029122	0,57575	-1,60708	-0,33999
27	Útěchov	2,413551	-1,18966	-1,28317	-0,9158	-0,4507	0,80462	-0,66815	-0,26293	0,368272	-1,1216	0,227265	1,673898
28	Víska u Jevíčka	-1,44155	1,340674	0,051264	1,044787	1,408849	-1,37981	0,488224	0,895062	0,976164	-2,25456	0,426157	0,123933
29	Vranová Lhota	-0,75272	1,72231	-1,13344	0,392674	-0,26813	-0,00358	0,344259	-0,7074	2,114133	-0,83702	-1,42073	-0,83435
30	Vrážné	1,952162	-2,66015	0,889142	-0,92371	-2,45519	1,418919	2,482699	1,932378	0,854826	-0,38534	0,462128	-0,74505